

Aszlányi Károly

Haybodyt nem lehet agyonütni

TARTALOM

ELSŐ RÉSZ

A gazdag város

MÁSODIK RÉSZ

Egy szegény fiatalember

HARMADIK RÉSZ

Trift

NEGYEDIK RÉSZ

Haybodyt nem lehet agyonütni

ELSŐ RÉSZ

A gazdag város

„Sohasem bíztam az olyan emberben, aki a szemembe mert nézni és állta a tekintetemet, mert ez demonstráció, amire tisztességes embernek nincsen szüksége.”

Haybody.

I. FEJEZET

1.

Silver Crack olyasféle város, mint Mödling Wien mellett. Csakhogy Silver Crack valamivel nagyobb és élénkebb és nem Wien, hanem New York mellett épült. Silver Cracknak magánházai, középületei, utcái, terei és lakói is vannak. Eredetileg adósságai is voltak, de már nincsenek, amióta Ronald Haybody, a halgyáros meghalt és a városra hagyta vagyonát. Ezzel a vagyonnal Silver Crack egyszeriben dúsgazdag város lett és tisztviselőin, terein, középületein egyszerre kivirágzott a jólét.

Egyik legszebb épülete a városháza. Nagy, fehér, húszablakos épület, melynek a főterre néző frontját kilenc üzlet foglalja el. Ezek közt első helyen említendő Winshaw úr fűszer- és csemegekereskedése, Shampram úr divatáruüzlete és Abbgate úr kávéháza. Ennek a kávéháznak teraszán ült Charley Trift, egy New York-i detektív.

Trift nem azért ült az Abbgate-Café teraszán, mert dolga volt itt. Sőt. Egy hónapi jól megérdemelt szabadságát töltötte itt. A hely megválasztásánál az vezette, hogy kollégáitól kapott statisztikai kimutatások szerint Silver Cracket fenyegeti egész USA területén legkevésbé az a veszély, hogy bűnügyek történnek körülötte. Trift egész torkig volt a gyilkosságok, zsarolások, emberrablási bűnügyek azon áradatával, amelyben egy New York-i detektív egy életen át evickél. Magánember akart lenni, nem Charles King Trift felügyelő, hanem Charles Trift, semmi más.

Trift arcán csak nagy orra volt feltűnő és az a tény, hogy nagy orra ellenére is csinos volt. Fekete hajával különös ellentétben állt vizeskék szeme, amely ártatlanul és lágyan tudott a világba tekinteni, akkor is, amikor 1930-ban őrá hárult a feladat Jack Leggs Diamonddal közölni, miszerint a New York-i rendőrség nem teheti meg azt a szívességet neki, hogy a börtöneiben nyújt menedéket a gengsztervezérnek, saját bandájával szemben. Ugyanilyen kislányos ártatlansággal bámult maga elé, amikor egy sötét éjjel egymaga állt a Hudsonön egy motorcsónak orrában és töltetlen revolverrel a kezében kormányozta be a legénységet a rendőrök által megszállott dokkba. A motorcsónakban ülőknek nem volt mit veszteniök, Charley Triftnak volt, de nyert. Talán azzal hatott az emberekre, hogy olyan szelíd-aranyosan tudott nézni, hogy senki sem félt tőle. Trifttől mindenki utólag félt csak, amikor már késő volt. Trift keresztényi tekintete ellenállás helyett angyali álmodozásba ringatta a gonosztevőket. Senki sem tud New York-ban olyan szelíden nézni, mint ez az ember, aki a gengszter- és rendőrtársadalom közötti hallgatólagos kompromisszum ellenére több gazembert kínált meg hellyel a villamosszékekben, mint az egész testület együttvéve.

Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy szabadsága ideje alatt is ilyen kedvesen és bátorítóan nézett az emberekre. Silver Crack-i nyaralása alatt megengedte magának azt a luxust, hogy házsártos és szigorú legyen, főleg kényelmi kérdésekben. Trift harminchat éves volt és bár a szívós, régi jenki fajtából, az igazi amerikai dolgozók fajtájából való volt, mégis hamar öregedett. Tudta, észrevette magán, hogy öregszik és mosolygott saját szeszélyein és apró mérgelődésein, a kiszolgálást illetőleg. Ha szolgálatban volt, ilyesmit nem lehetett észrevenni rajta és ha egy megátalkodott gazfickó került eléje, kék szemei azonnal édes, jóságos kifejezést vettek fel. De ez a legrosszabb jel volt az áldozat számára. Trift felügyelő jóságos tekintete valójában könyörtelen szigort jelentett, szigorúsága azonban belső ellágyulást. De ezt csak civilben engedte meg magának.

2.

Két hete volt már civilben és nőtlen ember létére, élvezte az egyedüllétet és szabadságot. Már majdnem mindenkit név szerint ismert Silver Crackben, de senkiről sem tudott sokat, mert szándékosan nem nézett meg senkit a kelleténél jobban. Trift agya olyan volt, mint egy szorgalmas gépezet, a legcsekélyebb impresszió elindította. És Trift pihenni akart. Tudta, hogy Winshaw úrnak fűszer- és csemegekereskedése van az új városháza épületében, Shampram úrnak divatáruháza, Abbgate úrnak kávéháza és Lindell úrnak szállodája. Ebben a szállóban lakott Trift, mint egyszerű magánember, aki fel se tűnik a többi tizenegyezer lakos között. Senki sem tudta róla, hogy detektív. És a két hét alatt Trift felügyelő senkire sem nézett jóságos ragyogással - és ha meg is tette volna, senkinek sem juthatott volna eszébe, hogy ez nála a rosszat, a legrosszabbat jelenti.

Trift az Abbgate-Café teraszán ült, június 20-án délután négy órakor és rettentő mérges volt. Külön megmondta, hogy a whiskyjét ne öntsék előre bele a szódába és főleg ne kavarják a szódát. A pincér mégis megtette. Trift szigorúan, majdnem gyűlölettel nézett a pincérre és a pincér, a hosszú Samuel Morton Davies Smith, rosszul érezte magát Trift szemrehányó tekintetének súlya alatt, nem is sejtve persze, hogy ez nála jót, a legjobbat jelenti.

3.

Füledt hőség borult a városra. Az eget felhők, feketésbarna felhők takarták. Az Abbgate-kávéház teraszán poros pálmák és hervadt virágok lihegtek egy csöpp esőért. Shampram úr kijött a divatáruüzletből, kitárta a tenyerét, hogy nem esik-e az eső, majd visszament. Emberek cammogtak az utcákból ki a térre és a térről vissza az utcákba. Az egész olyan vigasztalannak, céltalannak látszott. De Trift elhitette magával, hogy neki jót tesz és jólesik ez a nagy csönd, nyugalom, lassúság és füledt béke. Szigorúan meredt a Bank Streetre, amely a főtérrre torkollott, szigorúan és mérgesen bámult a poros kövezetre és mindenképpen megjátszotta a magánembert. Szivar lógott a szájából és a szivar lassan végigégett, de Trift még mindig a Bank Streetet bámulta, minden ok nélkül. A pincér Trift felügyelőt bámulta minden ok nélkül. Shampram úr újra kijött a boltból és a pincért bámulta minden ok nélkül, a tér közepén álló rendőr pedig Shampram urat. Ez volt ennek a városnak az élete.

4.

Nem győzzük elégszer ismételni, hogy Trift úr ebben az időben szigorúan, csaknem mérgesen bámult a Bank Streetre. Ez kimondhatatlanul fontos annak a rendkívül bonyolult történetnek a szempontjából, amely akkor délután négy órakor indult el útjára, a Bank Street elején.

Trift tehát a nagy, füledt csöndben szinte lihegve lélegzett és szigorúan nézett a Bank Street felé. Arca azonban egész szokatlanul megenyhült egyszerre, olyan enyhe kifejezést öltött, amelyet kétheti szabadságideje alatt sohasem. Lassanként kék szemei vizes-jóságos biztató ragyogással teltek meg és ami még sohasem fordult elő vele: a szivar kiesett a szájából.

A Bank Street felől lassú, nagyon lassú tempóban egy taxi közeledett. Nyitott taxi volt és a sofőr egykedvűen vezette a kocsit, amelyben egyetlen hölgy ült. Ez a hölgy nem lehetett cseléd vagy alkalmazott. Ízlésesen, elegánsan öltözött, jól szituált, lenyűgözően kedves külsejű úrhölgy volt a taxi utasa, az egyetlen, ami meglepő, döbbenetes, érthetetlen, felháborító

volt benne: az a tény, hogy egy XIV. Louis-korabeli női legyezőt dugott a füle mögé, mint a kereskedősegéd a ceruzát.

Trift felügyelőt, New Yorkból, soha, soha még így nem lepte meg semmi, mint ez a látvány. Szemeiből csak úgy sugárzott a jóindulat.

II. FEJEZET

„Sohasem találnék egy embert gyanúsnak, aki gyanúsán viselkedik. A tettes csak a mesékben viselkedik gyanúsán. Valamely gyilkosság helyszínén a leggyanúsabban mindig a rendőri riporter viselkedik.”

Haybody.

1.

Trift félretolta a whiskyspoharat tálcástól és felállt. Egész hosszában kiegyenesedett, ami a legutóbbi mérések eredményei szerint két métert és fél centimétert jelentett. Trift volt a legmagasabb detektív a világon, legalábbis tavaly még az volt. E pillanatban Smith pincérnek minden oka megvolt Triftre bámulni, mert Triftet mintha kicserélték volna. Ilyennek még sohase látták Silver Crackben. Alakja rettenetesen a magasba fűrődött fel, szinte a barnás-fekete felhőgomolyok közé, amint féloldalt fordulva, a lassan elhaladó taxi után bámult.

Nyugalmát, nyárspolgári közönyét egy pillanatra mintha elfújta volna valami. Agya lázasan dolgozott. Öt perc telt el így anélkül, hogy magyarázatát találta volna az iménti látványnak. Végül megrándította hatalmas vállát és hangosan mondta:

- Semmi közöm hozzá! - és leült. A pincér tapintatosan elfordította a fejét. Shampram úr bement a boltba, a rendőr megpödrötte a bajuszát. Egyikük sem értette Mr. Trift viselkedését, mert mindegyik *csak nézni tudott a szemével, látni egyáltalán nem.*

2.

- Hozzon még egy whiskyt! - intett a pincérnek Charley, ismét a szabadságideje alatt alkalmazott szigorú arckifejezést szegezve a vidéki pincér nyúllelkének. - De nehogy beleöntse a szódába, maga rosszindulatú bérenc.

A pincér elrohant és visszajött. Trift felügyelő megcsinálta a whiskyjét, miközben eszébe jutott, hogy otthon a gazdasszonyától elvárja, hogy előre beöntse neki a whiskyt, itt meg halálra rémíti ezt a szegény pincért az ellenkezőjéért. Ellágyulva nézett a pincérre, amit az közeledésnek vett. Persze, nem tudott a Trifthez hasonló emberek lelkében olvasni.

- Ha egy város olyan közel van New Yorkhoz - mondta Trift biztató mosollyal - mint ez a Silver Crack, akkor igazán több taxi lehetne benne.

- Ó - felelte a pincér -, tizennégy taxink van, az éppen elég, de szükség is van ennyire, ez abból is kitűnik, hogy mindegyik bérautó-fuvarozó megszédte magát az évek folyamán. Nálunk az összes városi tisztviselő autón jár. Például az a sofőr, aki az elébb erre ment, bizonyos Joe Christensen, saját házában lakik a Salt Lake Street 5. szám alatt és...

De Trift újra szigorúan nézett rá, jelezve, hogy a vallatás véget ért. A pincér abban a hitben, hogy untatta Trift urat, elhallgatott.

Trift most megfordult és arrafelé nézett, amerre a „látomás” távozott. Ez a Kingsley Street volt, széles, de szögben elhajló utca, amely szinte beletorkollott a lelógó felhődrapériákba. Trift agya, ez a szorgalmas gépezet, elindult és maga Trift sem tudta többé megállítani.

Nem, annak, amit az imént ebben a békés kis városban látott, annak józan ésszel nincs magyarázata. Rekonstruálta magában a dolgot. Egy taxi cammogott ki a Bank Streetről, áthaladt a főtéren, a sofőr szalutált a rendőrnek, a rendőr barátságosan bólintott. A kocsiban egyetlen hölgy ült. Csinos, fiatal hölgy, kissé ferdén viselt kalappal a fején és ódivatú, összecukott legyezővel a füle mögött. Rövid haja a féloldalt ülő kalap mellett szabadon göndörödött és apró, rózsás fülét szabadon hagyta. Ez a fülecske kissé lekonyult a legyező súlya alatt. Trift nem is értette, mi tarthatta a helyén a legyezőt? De hiszen Trift még mást sem értett, semmit sem értett az egészből. A taxi a Bank Streetről jött és az állomás felé haladt. Triftnak az volt a benyomása, hogy már látta valahol ezt a hölgyet, de nem itt, Silver Crackben. Hogy hol és milyen körülmények között, arra nem emlékezett.

De az ilyen mesterséget folytató ember minden új arcra azt hiszi, hogy már látta valahol. Ez a rengeteg arctól van, amit naponta végigmustrál. Az ilyesmi éppen akkor bosszulja meg magát, amikor az ember pihenni akar.

Különben Trift maga nem bízott a saját arcmemóriájában. Ő minden ember arcát egy bizonyos ferde szögben látta, *felülről lefelé nézve*. Így nem volt meg a biztos képe embertársairól, ami az egyforma magas emberek egymásközi helyzetét oly biztossá és állandóvá teszi.

Trift nem talált magyarázatot a lassan gördülő taxira, az idegen, ifjú dámára s a rózsás fülecske mögé dugott régi legyezőre. Egyáltalán nem örült neki, hogy nem tudja megmagyarázni a fenti tüneményt, mert sejtette, hogy addig nem lesz nyugta, amíg megközelítő magyarázatot nem talál. Mindenesetre keményen elhatározta, hogy nem gondol a taxira többé. Még egy szigorú, de közönyös pillantást vetett a Kingsley Street görbe vonalára, azután a Bank Street felé bámult, amikor valami ismét megragadta figyelmét. A kocsúton, határozott léptekkel, egy jó alakú, karcsú, széles vállú, barna képű, szőke hajú *fiatalember* közeledett a Bank Streeten a főtér felé. A fiatalember kiválóan volt öltözve. Barna, antilopbetétes lakkcipő, kénszínű harisnya. Remekül szabott, világos kávészínű kétsoros ruha, fehér selyemzsebkendő. Nagyszerű kalap, könnyű, bambusz sétatálca, kesztyű a kézben.

Ez a fiatalember nem viselt inget. Sem inget, sem gallért, sem nyakkendőt. A legújabb szabású, kihajtos mellény fölött csupasz bőre látszott.

Az ing nélküli, de elegáns fiatalember átsétált a téren, ugyanolyan irányban, mint előbb a taxi és elment a rendőr mellett. A rendőr szokatlan alázattal üdvözölte: majdnem derékszögben hajolt meg előtte. A fiatalember egy pillanatig habozott. Azután leköpte a rendőrt.

A rendőr mosolygott. A fiatalember várt, de amikor látta, hogy a rendőr kitartóan mosolyog, továbbment.

3.

Ez már sok volt egy szabadságos detektívfelügyelőnek. Charles King Trift felugrott, fizetett, végigrohant a főtéren, bement a szállodába és csomagolni kezdett.

III. FEJEZET

1.

Ronald Haybody csak hat esztendővel ezelőtt halt meg, de Silver Cracken kívül is beszélnek róla ma is még. Silver Crack maga egy Haybody-szoborral és hetvenhárom különböző helyen felaggatott Haybody-arcképpel áldoz Ronald Haybody emlékének. Pedig Haybody nem volt polgármestere, sem tanácstagja, sem rendőrfőnöke, sem képviselője, sem városrendezője, sem költőóriása a városnak. Sőt Ronald Haybody valószínűleg egyike volt a legnagyobb gazembereknek, akit valaha a hátán hordozott a föld. Legalább is valószínűleg. Ronald Haybody akkora gazember volt, hogy nem is lehet biztosan tudni, gazember volt-e. Egyike azon régi amerikai üzletembereknek, akik a semmiből szereztek négy-hat millió dollárt. Ebből egyet elköltöttek, a többit jótékony célra, szülővárosaikra, vagy a leánygyermekükre hagyták. Ma már ilyen vagyont nem lehet csinálni. Ma már ilyen vagyont csak örökölni lehet. Az utánunk következő harminc évben már örökölni sem lehet, mert nem lesz kitől.

Haybody hatvanesztendőskorában halt meg. Állítólag negyvenkét évvel ezelőtt jött erre a vidékre, amikor Silver Crack nyomorúságos kis fészek volt még. Nyomorúságos fészek maradt is, egészen Ronald Haybody haláláig. Ekkor a végrendelet szerint Silver Crack örökölte a vagyont. A városka külső és belső képe egyszerre megváltozott. A polgármester magas jövedelmeket húzott, a rendőrfőnök ötszörös, az összes többi tisztviselők három négyszeres fizetést kaptak a régivel szemben. Az ügyvéd, Waddewaiter Roland úr, zsíros ügyekhez jutott, az orvos, Krishlam dr. meggazdagodott három év alatt. Az emberek keresni kezdtek és öntudatosabban néztek egymásra. Többet ettek, ez nekik volt jó, meghíztak és betegek lettek, ez az orvosnak lett jó, végrendeletet csináltak, ez az ügyvédnek volt jó, örökölték, ez megint csak nekik volt jó. Új házak épültek, nyaralók, Lindell William felépítette a szállodáját. A városkából város lett, az iparosból gyáros, az ügyvédből ügyész, az építőmesterből építész. És mindez Ronald Haybodynak köszönhető. Haybody négymillió dollár készpénzt, kilenc gyárat, három farmot hagyott a városra és azonkívül azt a területet, amelyen Silver Crack épült. Mert ez a terület is nagyobbra lett Haybodyé volt.

Hogy Haybody ezt a vagyont hogyan szerezte, nem tudjuk. Ezt senki sem tudja, de nem is fontos. Éppen azért adták neki a környéken a „Halgyáros” gúnynevet, mert nem tudták, tulajdonképpen mivel és hogyan keresi a pénzt. Ez azonban nem az egyéntől függ, hanem a pénztől. Haybody minden valószínűség szerint lelkiismeretlen fráter volt, de hiába lett volna lelkiismeretlen fráter, ha a pénz nem érezte volna jól magát a zsebében. A pénz oda megy, ahol jól érzi magát és így Haybody zsebébe ment. Negyvennégy évig ment a pénz szakadatlan Haybody zsebébe és így már értjük ekkora vagyonkomplexus keletkezését. Tény, hogy Haybody gyanús alakokat is ismert, ő maga azonban sohasem vált gyanús alakká. Tény, hogy sokan panaszkodtak Haybodyra, ő azonban sosem panaszkodott és az emberek sosem annak hisznek, aki panaszkodik. Ezért van a víg játékosnak sikere. Akinek pénze van, annak igaza van - akinek azonban igaza van, annak rendszerint nincs pénze. Ez szomorú igazság, az biztos, de igaz.

2.

Hogy Haybody rossz ember volt, arra két bizonyítékkal is szolgálhatunk. Az egyik az, hogy rettentő vagyonát a városra hagyta és nem egyetlen fiára, Timoth Haybodyra. Vannak verziók, amelyek szerint nem szerette a fiát, mert a feleségét vesztette el miatta, amikor Timoth szü-

letett. Ez azonban mese. És ha nem szerette volna a fiát, akkor nem értenők végrendeletének azt a pontját, amely a boldog örökös, Silver Crack városát, állandó rettegésben tartja...

Ronald Haybody igenis szerette a fiát, aki épp olyan rejtélyes, konok és mégis vidám természetű volt, mint ő és aki egy kis külvárosi házikón kívül apja gúnynevét is örökölte. Ha nem szerette volna fiát és nem ismerte volna az embereket és nem látott volna a jövőbe és végül nem lett volna rossz ember, nem kötötte volna ki végrendeletének utolsó záradékában, hogy a nagy Haybody-vagyont és haszonélvezetét elveszíti a város és az fiára száll át abban az esetben, ha a Silver Crack-i bíróság Timoth Haybodyt elítéli valamiért...

3.

A Silver Crack-i bíróságnak természetesen esze ágában sem volt a nagy örökhagyó fiát elítélni valamiért. Azonban Silver Crack jó eszű polgármestere, Craigh MacKeghlen úr, megsejtette, hogy a ravasz Ronald Haybody ezzel a végrendelettel tulajdonképpen bizonyos viszályt akart támasztani egyfelől a város, másfelől a fiatal Haybody között és gondoskodni akart arról, hogy fia minél kevesebbet unatkozzék ifjú életében. Ezért Craigh MacKeghlen polgármester Waddewaiter ügyvéddel egyetértésben úgy rendezte a dolgot, hogy Timoth megtudja ugyan a végrendelet szomorú valóságát, azonban ne ismerje meg az utolsó záradékot, amely esetleg bizonyos reményt nyújtana neki. Az első két évben ünnepekkel kábították el ifjabb Haybody érdeklődését és úgyszólván az egész város szeretetében fürösztötték. Később azonban a kutya sem törődött vele, az egész város jólétben élt, csak Tim Haybody nem. Ő abból tartotta fenn magát, hogy a házikójához tartozó kertet bérbe adta egy konyhakertésznek. Ebből éppen hogy éhen nem halt, de ez nem bántotta őt. Könyveket tudott vásárolni és ez elég volt neki, nagyon szeretett olvasni és egyre kevesebbet háborgatta a város urait.

Most mégis nagy dolognak kellett történni, mert MacKeghlen polgármester titkos tanácskozára hívta össze Waddewaiter ügyvéd, Corner rendőrfőnök, Klimbell bíró és Lindell városi tanácsnok urakat. Waddewaiter ügyvéd kövér, nehézkes ember volt, apró, ravasz disznószemekkel. Szerette a komplikált ügyeket és a logikát, szerette behunyni a szemét és azt képzelni, hogy egy bonyolult bűnügy nyomozását vezeti New Yorkban. Ezt a nosztalgiáját erősen ellensúlyozta az a tény, hogy családos ember volt: volt egy lánya, Grace, akivel sokat kellett foglalkoznia.

Lindell tanácsstag a róla elnevezett szálloda építője és tulajdonosa. Tekintélyét nagyban növeli az, hogy szállodájában gyakran New York-iak is megszállnak. Kínai bajuszú, kövérek arcú, alacsony emberke volt, ellentétben legjobb barátjával, Waddewaiter ügyvéddel, aki kövérsége ellenére is egy fejjel volt magasabb nála.

Klimbell bíró szikár, rideg ember volt a régi puritánok fajtájából. Kíméletlen szigorral tartotta fenn a rendet városában, ő volt az, aki egy libatolvaj földmívest életfogytiglani fegyházra akart ítélni és csak barátai unszolására és New York állam intervenciójára szállította le büntetését kétheti elzárásra. Erőskezü rendtartásában méltó segítőtársa volt Corner rendőrfőnök, aki talán fantázia nélküli, igazságos, de ridegen elfogult ember léte hajlandó volt belemenni abba, hogy a bűnözők még a majmoktól sem származhatnak, azokat valami külön szörnyeteg fajtának tekintette, amellyel még a részvét, vagy a megértés kapcsolatát sem tartotta fenn.

MacKeghlen polgármester hatalmas mahagóni íróasztala mögött ült és aranyláncon csüngő apró töltőtollával játszadozott. Ápolt, fehér bajusza, egészséges, piros, szabályos arca és teljesen ősz haja volt. Méltóságteljesen tekintett végig négytagú társaságán. Azután leejtette a töltőtollat és egy levelet emelt fel az íróasztaláról.

- Ezt a levelet kaptam -, mondta. - Névtelen levél.

Mind a négyen várakozással tekintettek fel rá.

- A levélben valaki bejelenti nekünk, hogy Timoth Haybody minden este tízkor dolgozószobájában ül és csempészett bort iszik. A levél így szól tovább: „Nézzenek be este tízkor Tim Haybody keletre néző szobájának ablakán, az üvegveranda mellett - és látni fogják, amint a fenti kihágást elköveti.”

- Nem fogunk benézni -, mondta Lindell megkönnyebbülten.

Corner rendőrfőnök, aki ilyenkor már felugrott volna, hogy azonnal lépéseket tegyen, megtorló lépéseket - most nyugodtan ült a helyén, de nyugtalanul simogatta vékony, éles vonalú állát.

MacKeghlen lehangoltan bólogatott. - A dolog nem olyan egyszerű. Ez a levél jelentheti azt is, hogy az ifjú Haybody megtudta azt a záradékot apja végrendeletében, amely szerint...

Waddewaiter ügyvéd kövérségét meghazudtoló fürgeséggel ugrott fel és apró szemeit még jobban összehúzva, így kiáltott:

- Már meg is tudta! Eljött hozzám és követelte, hogy mutassam meg neki a végrendeletet. Ő végigolvasta, ismétlem, uraim - végig. Ezután felállt, megkért, hogy csináljak másolatot a végrendeletről és küldjem el hozzá, majd távozott.

E pillanatban mind a négy úr a polgármester feje fölött függő aranykeretes Haybody-arcképre nézett. Hogy mit gondoltak ugyanekkor, azt csak találgatni lehet. Waddewaiter úr előadásához szükségesnek látta hozzáfűzni még a következőket:

- Ez különben előrelátható volt. Ennek előbb-utóbb be kellett következnie. Talán valaki felhívta a figyelmét a végrendelet különös kikötésére.

- Ez ebben a városban senkinek sem áll érdekében - mondta ridegen a polgármester. - Tény, hogy Waddewaiter ügyvéd úr nem tehetett egyebet, mint hogy megmutatta a fiatal Haybodynek a végrendeletet. Ehhez a fiatalembernek végre is joga volt. Ez a levél még nem olyan nagy baj.

- Egyáltalán - felelte Lindell -, hiszen Abbgate nyíltan árusít whiskyt a kávéházában és Bettlehem újságban hirdeti a sörét. Mi magunk házilag sajtoljuk a borunkat, de ezeket a kézi sajtókat minden üzletben nyíltan árusítják. Ma már túl vagyunk az ilyesmin. Mindnyájan ismerjük a New York-i speak-easyket.

- Igen - aggályoskodott a szikár Klimbell bíró -, csakhogy aki ezt a névtelen levelet írta, annak tudomása van a kihágásról és arról is, hogy mi már szintén tudomást szereztünk róla. Tehát nekünk hivatali kötelességünk utánajárni az ügynek.

- Jó lenne - kiáltotta Waddewaiter ügyvéd - ha ezt a levelet nem maga a delikvens írta volna! Timoth Haybody.

Most mindenki a kövér ügyvédre nézett. Látszott, hogy ő a város esze.

- Úgy van, csak ő írhatta. A polgármester úr maga állapította meg az imént, hogy ebben a városban senkinek sem érdeke, hogy Timoth Haybodyt rajtakapjuk valamin. Senkinek - kivéve őt magát!

Az ügyvéd diadalmasan nézett körül. Majd folytatta: - *Ha mi elítéljük őt valamiért, a Haybody-vagyon órá száll.* A város elveszti birtokait, jövedelmeit. Fizetéseink a minimumra zsugorodnak össze, befektetéseink a fiatal Haybodynek jövedelmeznek és a város maga kol-

dulni mehet. Természetes, hogy a fiatalember szeretné, ha elítélnék őt valamiért. Hiszen ez egyszeriben többszörös milliomossá tenné.

Hosszú és kínos csönd állt be. A polgármester ismét aranyláncon csüngő ezüst töltőtollával játszadozott. Majd végighordozta súlyos tekintetét a négytagú hallgatóságon és azt mondta:

- Azért hívtam ide az urakat, hogy elővigyázatra intsem. Ha Haybody junior elkövet valamit, természetesen a törvény értelmében kell eljárunk vele szemben. A törvény azonban tágulékony fogalom és az igazságszolgáltatás nemcsak azért van, hogy büntessen, hanem, hogy megbocsásson. Azonkívül ítélni csak abszolút bizonyítékok alapján lehet valakit, abszolút bizonyítékok azonban rendszerint csak nagyon nehezen szerezhetők be. Továbbá kötelességünk elnézéssel viseltetni egy olyan fiatalember apró kilengéseivel szemben, akinek apja a város jótevője és örök büszkesége marad. Önök tehát - fordult Klimbell bíró felé - tisztában vannak a teendőjükkal. Corner rendőrfőnök, ön kivételes szelídségre oktatja embereit Ronald Haybody fiával szemben. Azonkívül megtiltja nekik, hogy este tíz óra tájban a háza körül járjanak, vagy pláne, benézzenek az ablakán. Ön pedig - fordult Waddewaiter ügyvédhez -, ön pedig magához kéreti a fiatalembert és óva inti meggondolatlan cselekedetektől. Magyarázza meg neki, hogy egy huszonhat éves ifjú számára a tiszta lelkiismeret és büntetlen előélet nagyobb kincs és többet ér minden földi javaknál!

Ezzel a polgármester felállt, jelezve a tanácskozás végét. Mindenkor nagyon konvencionális volt legjobb barátaival szemben is. Amikor azonban azok eltávoztak, álló helyében megfordult és - amit az ember éppen Silver Crack város polgármesterétől várna legkevésbé - öklét rázta Ronald Haybody képe felé. És Ronald Haybody mintha elmosolyodott volna a bajusza alatt, a falon.

MÁSODIK RÉSZ

Egy szegény fiatalember

„Ki korán kel, aranyat lel. Ez nem az arany-
ásók jelmondata, hanem a strébereké.”

Haybody.

IV. FEJEZET

1.

Timoth Haybody nem sok hálával gondolt apjára. Végre is, neki köszönhető, hogy nem utazhat a világban. Ez volt az egyetlen okos dolog, aminek hiánya pénzsóvárrá tudta tenni az ifjabb Haybodyt. Utazás helyett inkább olvasott. Más szenvedélye nem volt, mint olvasni és jól öltözni. Rendszerint csak két-három öltönye volt, de az a hozzávalókkal együtt kifogástalan. Másik szenvedélyének már nagyobb mértékben hódolt. A Kitchener Street utolsó házának három szobája tele volt könyvvel. Ez azonban nem afféle szólásmondás, ami felett csak úgy el lehet siklani. Timoth egyszerű vaságya alatt fel a sodronyig könyvek álltak rendetlen sorokban, az ebédlőasztalon könyvek, az éléskamrában könyvek, a kutyaólban könyvek, az ablakok között könyvek. A kertészné, aki szánalomból vállalta Haybody gondozását, takarítás közben valósággal belefulladt a könyvekbe.

Tim azonfelül nem úgy olvasott, mint más, rendes ember. Olvasás közben telefirkálta az olvasott könyvet. A szegélyeken megjegyzések, oda nem tartozó axiómák, érthetetlen irkafirkák lepték volna meg azt, aki belenézett volna Tim könyveibe. Timnek sohasem jutott eszébe, hogy papirost vegyen: inkább a könyvekbe és a falra firkált. A kertészné egyszer egy törülközőt talált, amelyre ez volt írva: „A legmegbízhatóbb emberek a hazugok. Ezekről, ellentétben az igaz emberrel, mindig tudjuk, hányadán állnak.” Ebből a kertészné, nagyon tévesen, nem azt a következtetést vonta le, hogy Haybody esetleg hajlamos a paradoxonokban való gondolkodásra, hanem, hogy ezután sötétkék törülközőt kell a mosdójára helyezni.

Haybody tehát, apjával ellentétben, nem volt túlságosan praktikus érzékű ifjú. Amellett nem szerette a feltűnést, nem voltak barátai, nem ivott. És este nem ment sehová. Más ember is elveszíti a mandzsettagombját, de Haybody ezt csak akkor veszi észre, amikor véletlenül megtalálja. Egy ízben megfigyelték, hogy az állomási csokoládé- és rágógumi-automatába bedobott egy pénzdarabot és távozott, anélkül, hogy eszébe jutott volna kivenni a rágógumit. Öt perccel később egy másik automatához ment és rázni kezdte a fogantyút. Itt viszont elfelejtette bedobni a pénzdarabot.

2.

Tim szórakozott ember volt a jelek szerint és ezer szerencse, hogy apja nem rá hagyta a vagyonát, amely esetben bizonyosan észre sem vette volna, hogy kiforgatják belőle. Ezt mondta neki Miss Yuba Cranford is.

Sok embert talán meg fog lepni a hallottak után, hogy Timnek nőismerőse van. A Silver Crack-i hölgyek ügyet sem vetnek rá, részben mert sehol sem látni, részben mert bolondnak tartják, a könyvei miatt. Miss Yuba Cranford ismeretségét azonban éppen a könyveknek köszönheti.

Egy ízben bement rozoga motorkerékpárján New Yorkba és egy bronxi ismerős könyvkereskedésben egy könyvet vásárolt. A könyv Martha Ostensónak egyik regénye volt. Csinos, elegáns fiatal hölgy állt Tim mellett és könyvekben lapozgatott. Ez a hölgy személyesen ismerte Martha Ostensót, amint a beszélgetésből kiderült. Hogy a beszélgetést ki kezdte, arra Tim már nem emlékezett. Miss Cranford nagyon kedvesen érdeklődött Tim élete iránt és Tim akkor a következőket mondta neki:

- Reggel hatkor kelek és hétig bokszolok a labdával. Akkor átjön a kertészné, dühös a sok könyv miatt, megcsinálja a teámat, kitakarít és elmegy. Este nyolcig olvasok, akkor jön a kertészné, dühös a sok könyv miatt, megcsinálja a vacsorámat és elmegy. Akkor tizenkettőig olvasok, lefekszem és alszom hatig.

- Érdekes - mondta Miss Cranford -, de hát nincs valami foglalkozása?

- Nincs. Apám azt mondta, hogy nekem semmi szükségem nincs rá, hogy valamit csináljak. Ő már mindent megcsinált helyettem. Rettentő gazdag volt az öreg.

- Igen? - csodálkozott Miss Cranford. - És magára hagyta a vagyonát?

- Nem - felelte szórakozottan Tim -, a városra. Énrám semmit sem hagyott. Látogasson meg egyszer, Silver Crackben lakom. Mindig otthon vagyok.

Miss Yuba Cranford megütődve nézett erre a csodálatos fiatalemberre, aki e pillanatban köszönés nélkül távozott. Valószínűleg elfelejtett köszönni. De Miss Cranford nem haragudott rá.

3.

Nem haragudhatott rá, mert hiszen már a következő napok egyikén meglátogatta. Úgy látszik a formák betartását illetően nem voltak skrupulusai, Timnek pedig egyáltalán nem jutott eszébe csodálkozni ezen. Leültette a hölgyet egy csomó könyvre és nem kínálta meg semmivel.

- Azt hiszem, magát becsapták - mondta Miss Cranford. - Ismeri boldogult atyja végrendeletének szövegét?

- Nem - felelte Tim, saját izmos karjait tapogatva. - Csupán az elejére emlékszem, amelyből kiderült, hogy az öreg nem rám hagyta a vagyonát, hanem a városra.

- Kérem - mondta Miss Cranford - menjen el az ügyvédjéhez és olvassa el a végrendeletet. Hátha van benne valami, amit a város nem akar közölni magával.

Ennyit mondott Miss Cranford. Tovább nem jutott, mert a könyvrakás, amelyen ült, összeomlott alatta. Tim nem segített neki a feltápáskodásnál, mert azt nézte, milyen szép lábai vannak Miss Cranfordnak. Azután kikísérte a kertajtóig és visszament a házba.

4.

Amikor Miss Cranford három napig nem hallott semmit gyámoltalan barátjáról, újra vonatra ült, szállt Silver Crack állomáson, beült egy üres taxiba, végighajtott a görbe Kingsley Streeten és a Bank Streeten, majd megállt a Kitchener Street utolsó háza előtt. Ezúttal óvatosabb volt és nem könyvekre ült, hanem egy szabaddá tett nádszékre.

- Nos? - kérdezte Timtől -, volt az ügyvédnél? Elolvasta a végrendeletet?

- Igen - mondta Tim -, voltam és elolvastam. Nincs benne semmi különös. Apám szabályosan a városra hagyta a vagyonát, ez az egész. Rólam nincs is szó a végrendeletben.

Miss Cranford csalódottan nézett Timre. Szép száját elbiggyesztette kissé és azt mondta:

- Reméltem, hogy több bizalommal lesz irántam. De nem baj. Nos, megyek. Isten vele. Ne kísérjen ki.

Tim nem kísérte ki. Elgondolkodva nézett utána. Hallotta, hogy a taxi berregve elindul. Egyszerre észrevette, hogy a széken, amelyen Cranford kisasszony ült az imént, egy szög állt ki. Ez a szög egészen fent, a támla felső részén állt ki, de nem nagyon. A szög körül egy féltenyényi darab világoszöld selyem lógott, amit a szög nyilván Cranford kisasszony ruhájából tépett ki. Úgy látszott, Tim egyáltalán nem csodálkozott azon, hogy Miss Cranford miért nem kért tűt és cérnát, hogy rendbe hozza a széttépett ruhát. Mert hiszen a szakadást rögtön észre kellett vennie. De Tim nem töprengett ezen, hanem gyorsan átöltözött. Legszebb kávébarna ruháját vette fel, barna antilopbetétes lakkcipőjét. Nagyon szerette a barna lakkot. Inget és gallért feledékenységből, vagy szándékosan? - nem húzott, csak a kalapját tette még fel. Azután határozott léptekkel végigment a Kitchener, Lincoln, Naumann és Bank Streeten, egyenest a főtéren posztoló rendőrnek irányítva lépteit. Odalépett a rendőrhöz és leköpte. A rendőr azonban, legnagyobb meglepetésére, barátságosan mosolygott rá. Timoth Haybody kifejezéstelen arccal ment tovább.

5.

Ugyanekkor Miss Yuba Cranford a New York felé robogó vonat fülkéjében ült és tehetetlen dühében sírt. Háromnegyed hat volt, a láthatár nehéz fellegekkel borítva - de még mindig nem esett.

V. FEJEZET

1.

Silver Crack vezető elméi a „mindenütt jó, de legrosszabb otthon” elve alapján estéiket részben a „Száraz Hal”-ban, részben a Lindell Szálló éttermében, részben pedig Abbgate kávéházának különtermében töltötték. Az Abbgate kávéház esti asztaltársasága különösen érdekelt minket, mert ennek az asztaltársaságnak, Lindell és Waddewaiter ügyvéd egyenes meghívására Trift úr is tagja volt. Ne csodálkozzunk ezen. Igaz, igaz, hogy a Waddewaiter ügyvéd asztalához sokaknak ötéves céltudatos munka és rengeteg protekció révén sem sikerült leülni, másokat viszont Waddewaiter ügyvéd látszólag minden ok és előzmény nélkül felszólított, hogy foglaljanak helyet az asztalánál. Az ügyvéd büszke volt pontos emberismeretére.

Bár Lindell szállodája és Abbgate kávéháza farkasszemet néztek egymással, azért Abbgate és Lindell jó barátok voltak. Sőt: a Lindell Szállónak volt egy különterme, amelynek ajtaját „Abbgate-társaság” felírású tábla ékesítette, az Abbgate kávéház különtermét pedig „Lindell-társaság” díszítette. Ez azonban csak olyan udvariassági aktus volt, mert a „Lindell-társaság” tulajdonképpen „Waddewaiter-társaság” volt.

Amikor Waddewaiter ügyvéd kezébe vett egy New York-i lapot és megütötte a szemét valamely kiderítetlen gyilkosság kövér betűs bejelentése - a pincértől fölfelé mindenki azt suttogta a kávéházban: „Waddewaiter ügyvéd nyomoz!” És Waddewaiter eltakarta a szemét, elgondolkozott a részleteken, kiegészítette a hiányos adatokat és tíz perc múlva megmondta, ki a gyilkos és hogyan folyt le a bűntény.

A tükrös, csilláros kis különszobában csak egy nagy kerek asztal állott és a sarokban kisebb kártyaasztal. A falak krémszínű tapétája már lassanként dohánybarnába ment át, tekintve, hogy a társaság mind a négy tagja: Waddewaiter, Lindell, Faywray ezredes és Gog fogorvos dohányzott. Ennek a kiváló társaságnak most csak két első tagja volt jelen. Az ezredes New Yorkba utazott nyugdíjügyben, Gog pedig az ágyat nyomta. Jelen volt azonban a New York-i kereskedő, Charley Trift, mint vendég.

Lindell közömbös dolgokról beszélt, kínai bajuszát húzogatva. Waddewaiter úr pedig lehunyta szempillái alól figyelte Trift urat, aki a kerek asztal ellenkező oldalán ült. Charleyt mulattatta az a nagyképűség, ahogy Waddewaiter ügyvéd „megfigyelte” őt. Némiképp azonban, mint szakmabelit, bosszantotta is.

- Say - mondta Trift anygali buta mosollyal -, mit szólnak ahhoz, hogy én ma becsomagoltam és el akartam, utazni, délután hatkor. De aztán meggondoltam magamat.

- De hiszen ön még két hetet szándékozott tölteni városunkban? - kérdezte meglepve Lindell szállodás.

- Igen - mosolygott Trift -, ez tény. De ma délután valami olyan különösét láttam, hogy kételkednem kellett a saját józan eszemben is. Én józan kereskedő vagyok, aki számításaim reális voltától várom a sikert. Én nem szeretem a rejtélyeket. Képzeljék, ma délután az Abbgate teraszán ülök, amikor a Bank Street felől lassú tempóban feltűnik egy taxi és az állomás felé haladva, átmegy a főtéren. A taxiban modern, elegáns fiatal hölgy ül, a füle mögött XIV. Lajos korabeli legyezővel.

- Hogy érti ezt? - horkant fel Waddewaiter -, hogy érti azt, hogy a füle mögött?

- A füle mögött viselte összecsukva, mint a kereskedősegéd a ceruzát.

- Különös - mormogta Lindell -, legyező és taxi?!

- A hölgy olyan nyugodt természetességgel ült a helyén, mintha egészen más kosztümben a trianoni kastélyból hajtana ki hintáján s a legyező a kezében lenne és nem a füle mögött - morfondírozott Trift, aki ülve egészen ijedt arcot is tudott vágni.

Azért hangsúlyozzuk, hogy ülve, mert függőleges helyzetben lehetetlen volt színészkednie. Nemcsak a gengszterek, racketeerek, bootleggerok és specialisták, de a kollégái is a Nyomasztóan Magas Charleynak hívták. Most azonban magába roskadva ült és szomorúan jóságos arckifejezéssel bámult Waddewaiter ügyvéd kövér és szőrös arcába.

- Ön azt kérdezi tőlünk - mondta az ügyvéd hosszas gondolkodás után -, hogy mi a véleményünk az esetről. Tudnia kell, hogy én s az én ösztönzéseimre barátaim: Lindell, Gog fogorvos és Faywray ezredes, évek óta foglalkozunk bűntények felderítésével. Persze csak a magunk passziójára. Az asztal mellett. Nem állítom, hogy teóriáim a gyakorlatban is beválnának - mosolygott kissé rosszindulatú gúnnyal Waddewaiter ügyvéd -, de fiatalabb koromból van egy kis bűnügyi gyakorlatom és ez a gyakorlat az elméletben mindig beválik. Városunk, hála polgárai tehetségének és hála a Haybody-örökségnek, amelyről bizonyára hallott már - városunk afféle mintavárossá fejlődött, amelyben apróbb csirkeleopásokon kívül nemigen történik valami. És akármilyen történik, rendőreink és közigazgatásunk közmondásos szigora minden bűnös megmozdulást csírájában elfojt. A mi számunkra tehát nem marad más kutatási terület, mint az újságok. Egy *head-live-gyilkosság* napokra ellát bennünket gondolkodni-valóval. És nagyon gyakran előbb fejtjük meg a rejtélyt, mint önök, New York-iak - mondta az iménti gúnyos mosollyal - és nagyon gyakran kevésbé kompromittáljuk magunkat a megfejtéssel, mint a rendőrség.

- De mi van a legyezős nővel? Azt hiszem, idegen volt. Én legalább még sohasem láttam a városban.

Waddewaiter teleszívta az arcát levegővel és úgy tett, mint akinek esze ágában sincs felelni. Trift ekkor az asztalra ütött:

- Ha a fejüket akarják törni, mesélek még valamit, amit szintén ma délután láttam, a saját szemeimmel. Alig tíz perccel azután, hogy a taxi elhaladt, ugyanabból az irányból, ahonnan a taxi jött, feltűnik egy fiatalember, gyalog. A fiatalember lassú, mondhatnám cammogó léptekkel jön a főtér felé. Elegánsan van öltözve, barna lakkcipő, világos kávébarna ruha, szőke hajtincs a homlokban, barna kalap, széles vállak, közömbös arckifejezés. Inget nem viselt ez a fiatalember, értsék meg, sem ing, sem nyakkendő, gallér nem volt rajta. Egyenest odamegy a rendőrhöz, a rendőr barátságosan köszön neki, a fiatalember viszonzás helyett leköpi. És erre az inzultusra nem történik semmi. A rendőr barátságosan mosolyog, a fiatalember vár egy darabig, aztán odébbáll. Meg tudják magyarázni ennek a fiatalembernek a viselkedését?

- Hogyne - felelte Waddewaiter -, bizonyosan azt akarta elérni, hogy a rendőr letartóztassa.

Trift csodálattal bámult Waddewaiter kövér arcába.

- Miért szerette volna, ha a rendőr letartóztatja?

- Erre is van öt teóriám - felelte Waddewaiter. - De engedje meg, hogy most ne untassam velük. Hiszen ön úgyis rájön mindenre magától, kedves Trift úr. Nem sokat tartok a New York-i detektívekről, de ön kivételt képez. Ismerem egy pár szép ügyét.

Trift megütközve nézett rá. Az ügyvéd mentegetőzve emelte fel kétkilós kezeit. - Ha New Yorkban, munka közben látnám, talán nem lennék tisztában magával. De itt, ahogy a nyárs-polgárt játssza, sugárzik magából a detektív. És aztán, két méter magas embernek nehéz

elbújni. Higgye el, nem okozott örömet nekem ez a felfedezés. A legrosszabbkor jött ide, kedves Trift, igazán jobban örültünk volna, ha tényleg elutazik ma délután.

Lindell helyeslőleg bólintott. És Trift cigarettát sodort magának, amit még az európai harctereken szokott meg, szemei megteltek szeretetteljes hálával és kéklő rajongással.

- És gondolják - kérdezte lágyan -, gondolják, hogy a fiatal Haybody is nagyon örült volna, ha én elutazom ma délután?

- Hogy érti ezt? - kérdezte vad mozdulattal Waddewaiter.

- Ne izgasd magad - mondta Lindell a barátjának.

- Csak arra gondolok - és Trift a szájába tette a cigarettát -, hogy ha az ifjabb Haybody elkövet valamit, maguk le fogják tagadni a csillagot az égről és be fogják bizonyítani, hogy nem követte el semmit. Ilyen körülmények közt nagyon jó, ha egy elfogulatlan szemlélő van a városban, mint én vagyok.

Trift felállt. Valahányszor Trift felállt, ezzel embertársaiban kényelmetlen érzéseket ébresztett. Waddewaiter ügyvéd lihegve és gyűlölettel nézett rá, Lindell pedig kétségbeesve. Trift leporolta az asztallábtól poros térdeit. Ezek a térdek egy magasságban voltak az asztallappal. Trift maga úgy állt ott, mint egy torony. Ez a torony most áthajolt az asztalon, kinyújtotta karjait, megcibálta Waddewaiter ügyvéd zsíros fülét és így szólt:

- Bocikám, mindjárt meg kellett volna mutatni neki a végrendeletet.

VI. FEJEZET

„Felebarátaid mindig mindent a kedved ellenére tesznek. Ha akarsz valamit, kérd az ellenkezőjét. Ha félsz a börtönbüntetéstől, végy egy kötélhágcsót és ráspolyt és próbálj beszökni a börtönbe. Majd meglátod, hogy rajtacsípnek és puskatussal kergetnek el a börtönnek még a tájékáról is.”

Haybody.

1.

Trift élvezte a langyos nyári éjjelt. A Kitchener Streeten ballagott lefelé, Smith pincér, hűséges informátora társaságában. Az utca végén, a Haybody-házzal szemben, valami égett. Rőt fény lepte be a csillagos égaljat, emberek futottak arra, kiáltások hallatszottak. Trift épp akkor ért oda, amikor a tűzoltókocsi. A remek fecskendő-autóbusz újabb bizonyága volt a város gazdagságának. A tűzoltóparancsnok aranyujtásos uniformisában feszített a kocsi mellett és irányította az oltási munkálatokat. Szájából vastag szivar lógott.

Tulajdonképpen egy szerű égett. Parázsló gerendák szikrázva törtek darabokra a roppant teher alatt. Recsegés-ropogás hallatszott, rettenetesen meleg volt. Az emberek rémült, elvarázsolt arca vörös visszfényben lángolt. Néhányan egy csinos fiatalemberre néztek, aki a szemben lévő ház kapujában állott. Később a tűzoltóparancsnok is odanézett. A tűz már lankadni kezdett, amikor megérkezett Corner rendőrfőnök a Waddewaiter ügyvéd Ford kocsiján. Corner a tűzoltóparancsnokkal tárgyalt, majd azokkal, akik az elébb Tim Haybodyra mutogattak. Corner, a tűzoltóparancsnok és Waddewaiter most odamentek Timhez, aki a kertajtónak támaszkodva pipázott.

- Az emberek azt mondják, hogy láttak téged, Tim, égő gyufával állni a Workmaster kerítése mellett - mondta a rendőrfőnök. - Nem tételezzük fel rólad, de a károsultra való tekintettel tisztázd magad a gyanú alól.

Tim kivette a pipát a szájából, de továbbra is a kapunak támaszkodott. - Mr. Corner, nem tudok mit mondani. Valóban ott álltam a kerítés mellett, égő gyufával a kezemben.

- De talán a pipádat akartad meggyújtani?

Tim vállat vont. - Lehet.

- Ezzel nem lehet elintézni a dolgot -, idegeskedett Waddewaiter. - Szóval ön tagadja, hogy a gyújtogatást elkövette.

- Lehet.

- Ejnye - kiáltott Corner - bevallja, vagy nem vallja be?!

- Bevallom - felelte Tim egykedvűen.

Az urak halálos rémületben meredtek egymásra. Ezt a vallomást többen hallották. Ezek után nem volt mit tenni, mint letartóztatni Timet. Ekkor barátságos hang szólalt meg a fejük felett.

Trift volt. Ez a fekete hajú, kék szemű óriás barátságosan mosolygott le a többiekre. - Halló! - kiáltott - Smith meg én már egy félórát szívjuk a jó levegőt itt az utcán. Fel és alá sétálunk és nézzük a csillagokat. Mind a ketten tanúsítjuk, hogy Mr. Haybody az egész idő alatt a kapufélfának támaszkodott. Nem is ment át a másik oldalra.

Az urak megkönnyebbülten lélegzettek fel. Waddewaiter titokban megszorította Trift kezét és így szólt: - Bocsásson meg az iménti viselkedésemért, Mr. Trift. Rosszul ítélt meg önt. Legyen szerencsém holnap ebédre.

Az urak elvonultak a Ford autón, a tűzoltók is. Csak két ember maradt ott őrségen. A nézőközönség átvonult a másik oldalra és a szunyókáló parazsakba bámult. Fenn, végtelen magasban csillagok hunyorogtak és messze, körül, halk, nyári zsongás érkezett mindenünnen. Ez a zsongás olyan volt, mint egy bőséges koktél: minden volt benne, távoli, síró vonatfűtő, békakoncert, gyereksírás és a szomszédos mezők tücskeinek ciripelése. Smith megbökte a kalapját és elment. Tim és a detektív utána bámultak, amint kacsázó lépteivel végigment a lejtős utcán.

Akkor Tim sarkon fordult, bement a kertbe és bevágta maga mögött az ajtót. Trift gondolkodott, majd benyitott a kertbe. Tájékozódni azonban csak akkor tudott, amikor bent a házban egymás után felcsavarták az üvegveranda, majd az egyik szoba villanyát.

Trift végigment a verandán, amely könyvöserdőnek bizonyult. Utat vágott magának az ezernyi könyv között az ajtóig és benyitott.

Ugyanolyan rendetlenség fogadta. De ebben a szobában legalább egy ágy, asztal, nádszék, mosdó és könyvszekrény is volt. Az ágyban, a paplan alatt és fölött könyvek heverték, a mosdótál tele volt könyvvel. Tim az ágy mellett állt, duzzogó és ellenséges arccal. Amikor a belépőt meglátta, paprikavörös lett, hadonászni és kiabálni kezdett:

- Szentelen disznó, ki mondta magának, hogy beleavatkozzék? Hogy merészelt beleszólni, amikor senki sem kérdezte?! Most mindent elrontott nekem.

Trift ügyet sem vetett erre a dühkitörésre, hanem körüljárt a szobában. Egy helyütt, a padlóra kék ceruzával írva, a következő szöveget találta: „A legagyafúrta gonosztevő is elárulja magát, ha kételkedünk benne, hogy képes volt elkövetni a kérdéses bűntettet.” Trift Timre nézett, aki most szemmel láthatóan elpirult.

- Mit szaglászik itt? - kiáltotta dühösen. - Mi a fenének jött utánam?! Mi?!!

De ekkor már egészen más valami kötötte le Trift figyelmét. A nádszék támláján egy szög állt ki és a szög köré egy féltényérnyi darab világoszöld selyem akadt. Trift óvatosan lefejtette a selyemdarabot, a világosság felé tartotta, majd zsebre tette. Azután hüvelykujjával elhajlította a szöveget, leült a székbe és maga elé meredt. Három perc sem telt bele, már édesen aludt.

2.

Tim megdöbbenve nézett az alvó emberre. Ő maga is volt vagy 180 cm magas, de ez egy fejjel volt magasabb nála. Sose látta a városban, idején, a legrosszabbkor jelentkezik, mint mentőtanú, utána lopódzik a házba, mindent a kezébe vesz, megtalálja Miss Cranford kizsádkadt ruhaselymét és két perccel később elalszik a nádszékben! Ilyen még nem volt. Amikor aztán horkolni kezdett, Tim olyan dühbe gurult, hogy agyon akarta verni. Szerencsére nem volt mivel. Egy 1600 oldalas lexikon sem lett volna alkalmas ekkora koponya szétverésére. Tim nem tudta mitévő legyen. Elhatározta, hogy szokása ellenére elmegy hazulról. Miután műkincsei nem voltak, nyugodtan otthon hagyta a jó álmú idegen embert, de rázárta az

ajtókat. Felöltözött, ezúttal normális ember módjára és kisvártatva kilépett az utcára és végigment a Kitchener Streeten. Éppen egy óra volt, éjfél után. A friss éjszakai levegő megdagasztotta mellkasát és vidáman lépdelt. Még nem fordult be a Lincoln Streetre, amikor lépéseket hallott maga mögött. Megfordult. Charley Trift jött mögötte, óriási lépteivel.

VII. FEJEZET

„Olvasó, óvakodj az olyan detektívtől, akinek humora van. Az ilyen detektívról rendszerint kiderül, hogy nem létezik.”

Haybody.

1.

Amikor Tim észrevette, hogy Trift üldözi őt, meggondolatlanságot követett el. Ahelyett, hogy gondolkozni kezdett volna, van-e a hórihorgas férfinak erre egyáltalán oka és joga, meggyorsította lépteit. Trift, mögötte, mint az árnyék, szintén. Tim ekkor szaladni kezdett. Eszébe sem jutott most azon töprengeni, hogy jutott ki a toronyember a lelakatolt házból és mi ütött belé, egy szerencsétlen fiatalembert végigkergetni a városon?! Különös látvány volt, ezeken a nyugodt, sötét utcákon, ez a két ritmikusan szaladó ember. Tim végül is türelmét veszítve, megállt éppen a Száraz Hal bejárata előtt. Vállat vont és még lihegve, beugrott a forgóajtón. Bent füsttömeg, zsibongás fogadta. Mint egy homokzsák, esett le egy székre, amely szemben volt a bejárattal. Tim dühösen és fenyegetően meredt a semmibe. Így ült ott percekig, végül is úgy gondolta, hogy megszabadult a kellemetlen frátertől. Ekkor körülnézett.

Amint a nagy füstben kivehette, a nyolc asztal közül háromnál ültek. Jobbra Gilway, Opstead, Hitchkess és Laughry urak kártyáztak. Egy másik asztalnál két unott pofájú idegen ült - lehettek vándorló könyvügynökök, vagy szökött rabok. Ezt sohasem lehet tudni. A harmadik asztalán Tulling ült, egy Over Crack-beli gazdálkodó, aki állandóan veszekszik csinos feleségével és a legváratlanabb időpontokban szokott megjelenni a Silver Crack-i kocsmákban. Most is bánatosan nézett az előtte álló pléhdobozba, amelyből a „magával hozott” folyadékot szokta inni.

A söntés mellett egy eredeti fickó álldogált, pohárral a kezében. Timnek megakadt a szeme rajta. Ezt a fickót még sohasem látta. Leginkább csavargónak nézett ki, bár látszott, hogy gondot visel a ruházatára - de kevés sikerrel. Fekete félcipő volt rajta, sötét harisnya és túlságosan felhúzott nadrág. Ruházata gondosan kefélt, de borzasztóan kopott volt és a fényes-fekete zakónak nagyon ártott a piros-kék, csokorformára kötött nyakkendő. Ilyen nyakkendőt csakis valami régi festményen láthatott a szerencsétlen. Mindent betetőzőtt a fekete zakó derekát átfogó bőrv. Ez egészen eredeti volt. Az idegen arca szégyenlős mosolyra húzódott, amikor Tim végigmustrálta sovány alakját. A fickó zavarában letette poharát és végigsimította égnek meredő hajszálait, amelyek a simítás ellenére is égnek meredtek. Tim elfordította a tekintetét: önkéntelenül is szánalmat érzett a furcsa emberrel szemben, aki szégyenlősen elmosolyodott, amikor valaki ránézett. Tim egy üveg sört rendelt és most következett az, amiről még ma is beszélnek a Száraz Halban, főleg Alex Bettlesham, a tulajdonos.

Tim felkapta a sörösuveget és belevágta a nagy falitükörbe. Felugrott és egy vas gyufatartót a békésen kártyázó Ompstead és Gilway urak közé vágott. Gilway asztalos mutatójja azonnal vérezni kezdett. Bettlesham előrerohant ismeretlen rejtekéből, a pincér le akarta fogni Tim hadonászó karjait. Tulling fel akart ugrani, de aztán legyintett és ülve maradt. Kiáltozás zaja töltötte be a helyiséget.

Tim az okvetetlenkedő pincér felé fordult és egy hatalmas pofont kent le neki. Azután felborított két asztalt és egy üveg vizet öntött a tulajdonos nyakába. Senki sem mert hozzányúlni, mert azt hitte, hogy megőrült. Amikor legnagyobb volt a ricsaj, Tim nyugodtan leült az asztalához és még egy üveg sört kért.

Senki sem mozdult, csak a bőrig ázott Mr. Battleham ment ki a csapóajtón. Nyilvánvaló volt, hogy rendőrért megy. Mindenki azt várta, hogy az őrült fiatalember most sietve elmenekül. De Tim csak a sörét reklamálta és a lompos ember felé nézett, aki a söntésnél állt és újra elfordította a tekintetét, miközben nagyot rántott a derekára kötött nadrágszíjon.

Battleham úr hamar visszaérkezett a rendőrrel. Már az utcán elmagyarázta, mi történt és a rendőr elővette szolgálati revolverét. Amikor azonban beléptek és a tulajdonos a fiatal Haybodyra mutatott, a rendőr majd elsüllyedt zavarában.

- De uram - mondta a rendőr Mr. Battlehamnek -, ez a fiatalember nem akart semmi rosszat. Ami kárt okozott, meg fogja fizetni. Fiatalemberek gyakran kirúgnak a hámból - mondta a rendőr elnéző mosollyal és eltette a revolverét.

- Nekem eltörte a mutatóujjamat! - kiáltott Gilway úr.

- Bocsánatot fog kérni és kifizeti az orvosi költségeket - felelte a rendőr.

- Ez nem garancia! - kiáltott Mr. Battleham. - Ötezer dollár károm van.

- Meg fogja téríteni. Ez az úr Ronald Haybody fia. Én garantálom, hogy mindent meg fog téríteni - mondta a rendőr önérzetesen. - Csillapodjanak le.

- Tessék csendháborításért letartóztatni! Tanúk vannak.

- Nem lehet mindent csendháborításnak nevezni - mondta szelíden a rendőr. - Biztosan hanyagul szolgálták ki Haybody urat.

A lompos ember kitágult szemmel nézett Timre. De Tim most újra dühbe gurult, mellbe vágta a rendőrt és fizetés nélkül elrohant.

A rendőr kenetes hangon nyugtatta meg a tulajdonost és a vendégeket. A nagy izgalomban észre sem vették, hogy a lompos ember kisurrant az ajtón. Szintén anélkül, hogy fizetett volna. Nem sokkal később a rendőr is távozott, abban a reményben, hogy sikerült elsimítania az ellentéteket és holnap dicséretet fog kapni a rendőrfőnöktől ravasz és meggondolt eljárásáért.

Eközben Tim már a főtéren járt. A tér közepén állt meg és felnézett a városházára. Kilenc első emeleti ablak sötétlett az üzletek és Abbgate kávéháza felett, a rendőrfőnök, a polgármester és a rendőri hivatalok ablakai. Tim megvárta, amíg a főtéren posztoló rendőr újra feltűnik a Száraz Hal irányából. Ugyanekkor meglelégedéssel konstataálta, hogy a két méter magas New York-i és Smith pincér is ott állnak a tér szögletében és nyilvánvalóan őt figyelik. Ekkor Tim teátrális mozdulattal elővette a revolverét és nyolc golyót lőtt ki egymás után, mindegyiket a városháza egy-egy első emeleti ablakába. Minden lövés után rettenetes csörömpölés, zuhanás, éktelen láрма hallatszott a nyári éj csöndjében. Nagy üvegdarabok estek a kövezetre és törtek millió darabra. A kilencedik ablakra már nem maradt golyója Timnek. Nyugodtan eltette a revolverét, szemébe nézett a halálra rémült rendőrnek, kíváncsi pillantást vetett a tér szögletében ácsorgó Trift felé és nem túl sietős léptekkel hazament. - Ezt csak nem tudják letagadni - gondolta elégedetten. Három tanú van rá és az egész város látni fogja reggel.

Újra elfelejtett csodálkozni azon, hogy házat zárva találja, holott Trift közvetlenül az ő távozása után kijött az ajtón. Nagyon álmos volt, azonnal lerakta a könyveket az ágyról és elszenderült.

2.

Hajnali fél négykor Trift és a pincér még mindig a főtér szögletében álltak és harsogva, hahotázva fogták a hasukat. Széles jókedvük volt. Lehet, hogy azért, mert a városháza ablakai-ban ekkor már négy munkás dolgozott és szorgalmukból nyilvánvaló volt, hogy reggelre ép ablakok fognak Silver Crack főterére letekinteni.

VIII. FEJEZET

„A rendőrségnek bűnösökre van szüksége, a polgároknak rendőrségre, a bűnözőknek polgárookra. Kinek is állna módjában ezt a szép kört megbontani...?!”

Haybody.

1.

Tim arra ébredt, hogy a nap a fejére süt. Azonnal eszébe jutott, hogy előző este pozdorjává lőtte a városháza ablakait. Most jóleső érzéssel képzelte maga elé az ijedt tömeget, amely csodálkozva szemléli a pusztítást, a fontoskodó esküdteket és a kínosan intézkedő rendőrfőnököt, aki a következő dilemma elé került: ha nem tartóztatja le ifjabb Haybodyt, akkor nem teljesítette szolgálati kötelességét, ha azonban letartóztatja, akkor a város elveszti a vagyont, amely lehetővé tette a polgármester, ügyészek, rendőrség és egyéb magas javadalmazású tisztségek fenntartását.

Tim Cornerra bízta, hogy ezt a dilemmát hogy oldja meg. Mielőtt a másik oldalára fordult volna, a kertésznő behozta az újságot. A New York Times hetedik oldalán „Kilkenney” aláírással a következő cikk ötlött a szemébe:

*Silver Crack harca Tim Haybodyval.
Város nem akarja letartóztatni az örököst.
Különös háttér.*

„*Silver Crack* egyike a legvagyonosabb városoknak. Vagyonát *Ronald Haybodytől*, ettől az univerzális zsenitől örökölte. *Haybody* barátja, *Waddewaiter* ügyvéd tanácsára hagyta a városra vagyonát, azonban ragaszkodott ahhoz a *megszorításhoz*, hogy az óriási vagyontömeg a fiára, Tim Haybodyra száll át, ha a fiatalembert a város valamely *bűncselekményért elítéli*. A különös végrendelet természetes következménye az lett...”

Tim nem olvasta tovább, mert különös és nyugtalanító gondolata támadt. Végigsimította a homlokát és félretette a lapot, amelyet néhány perc alatt sikerült telefirkálnia.

Felugrott. Hiszen ezóta már le kellett volna, hogy tartóztassák! Az összelődözött ablakokat már hajnalban észrevehették a város urai.

Ruttle Hamford felől teherautók csörögtek egymás után. A hegyekből jöttek ezek minden reggel, a Silver Mountainsben elszórt farmok termékeiket szállították a városba.

Tim kilépett a kertajtón és felugrott az egyikre. Ramsay Offerty autójára mindig szívesen ugrott fel, mert szerette az öreget egyenes jelleméért és békés családi életéért, amely példabeszédszerű volt. - Képzeld, Ram - mondta, miután elhelyezkedett az ülésen, a tejeskannák előtt -, tegnap kissé felöntöttem a garatra.

- No - mondta Offerty mély, kellemes zengésű hangján - ezt nem hiszem magáról, öcsém. Ha könyvektől be lehetne rúgni, akkor nem mondom.

Tim félénk pillantást vetett oldalról az ősz férfi arcára. A volánról spárgán középnagy üveg pálinka lógott. A hegyek közt hideg volt a hajnal és Offerty messze fenn lakott.

Tim kérdés nélkül felemelte az üveget, kicsavarta a dugót és nagyot húzott a pálinkából. Valami diópálinka volt, jó negyvennyolc fokos.

- Egészségére - mondta Offerty csodálkozva.

- Ha nem hiszi, hogy részeg voltam az éjjel - mondta Tim büszkén -, nézze meg a városháza ablakait. Nulláslisztte lőttem őket.

- Damn - horkant fel Offerty - megbolondult talán? Hiszen azért lecsukják! Tudja, milyen szigorú a bírónk!

- Nekem protekcióm van - mondta Tim kissé öntelten és balra fordította a fejét, hogy pusztításainak nyomaiban gyönyörködjek.

Nagyot kiáltott.

A városháza ablakai aranyos fényben tükrözték vissza a reggeli napot. Csupa ép ablaktábla nézett le Silver Crack főterére. - Nem - csóválta Offerty ősz fejét -, nincs ezeknek az ablakoknak semmi bajuk az égvilágon. Még náthájuk sincs. Álmodott maga, öcsém.

Tim, elég udvariatlanul, leugrott a kocsiról és berohant a városháza kapuján, anélkül, hogy köszönt volna Offertynek.

Az őrt álló rendőr feltartóztatta. - Hova siet, uram?

- Corner rendőrfőnököt keresem.

- Nem ér rá.

- De engem vár. Le akar tartóztatni.

- Most nem fogad.

- Dehogyan fogad. Én egy ön- és közveszélyes őrült vagyok.

A rendőr vállat vont. - Tessék felmenni az emeletre. Hetes ajtó.

Corner előszobájában egy fogalmazó körmölt. Tim belépésekor mintha egy kissé elvigyorgott volna. De rögtön a leghivatalosabb ábrázatával fordult Tim felé.

- Mit óhajt? - kérdezte szárazon.

- A rendőrfőnök úrral akarok beszélni. Tartóztassanak le.

- Miért, mit követett el?

- Belőttem a városháza ablakain.

- Talán puha golyókkal lőtt - felelte a fogalmazó -, mert az ablakoknak semmi baja sincs.

- Mert megcsináltatták! - kiáltott Tim. - Gyorsan megcsináltatták, hogy le lehessen tagadni!

- Én már hét órakor bent voltam a hivatalban - nyugtatta meg Slimley fogalmazó az izgatottan hadonászó embert - és már akkor rendben voltak az ablakok. Éjjel nem dolgoznak az üvegek. Mit akar még? Miért akarja, hogy letartóztassuk? Talán nincs lakása? Ok nélkül nem szabad letartóztatni valakit.

- De én este a Száraz Halban is botrányt csináltam. Összetörtem az üvegeket és megsebesítettem az egyik vendéget.

- Minden feljelentés hozzám érkezik. Bettleham azonban nem tett panaszt. Pedig Bettleham nem az az ember, aki lenyeli, ami a begyében van. A szolgálatot teljesítő rendőr sem jelentett semmi rendellenességet. Kénytelen vagyok a szemébe mondani Mr. Haybody, hogy valótlan-ságot beszél.

- Igen?! - kiáltott Tim eltorzult arccal és vörösen a dühtől - igen?! Maguk nagyon is ravaszak, barátom! De én kijelentem, hogy meg fogok ölni valakit! Érti?! Ez életveszélyes fenyegetés. Ezért börtön jár! Tartóztasson le!

- Dehogy - mosolygott Slimley kis madárcarca -, ez nem életveszélyes fenyegetés. Csak akkor válik azzá, ha megmondja, kit akar megölni.

- Megmondom - tajtékozott Tim -, a polgármestert! Ha nem tartóztat le, megölöm a polgármestert! Érti?

Slimley vállat vont. Ezt a felelősséget már nem vállalhatja egyedül. Felállt és megnyúlt arccal lépett be a főnökéhez.

Talán három percig volt benn, mialatt Tim a fogalmazói szoba ablakából a főtérre bámult, ahol most a reggeli piac élete nyüzsgött. Tim egyszerre nagy nyugalmat érzett. Igaz, hogy egy előzetes letartóztatás még nem ítélet és a Haybody-vagyon csak akkor száll Timre, ha jogerősen elítéli a város, a jelenlegi örökös. De ez mégis szép kezdet lenne és a letartóztatás most már nem maradhat el, hiszen tanú előtt kijelentette, hogy meg fogja ölni a polgármestert...

Az ajtó kinyílt és Corner egyedül lépett a szobába. Kezet fogott Timmel és így szólt:

- Kedves Haybody, ne haragudjon, de a titkárom teljesen nagyot hall és egy szót sem értett abból, amit ön mondott neki.

Corner, őszintén szólva, azt várta, hogy az ifjú Haybody megőrül a dühtől, ennek hallatán. De Tim lenézett az ablakon át a főtérre és figyelmét, úgy látszott, teljesen leköti valami.

A főtéren, a kofák és vásárlók forgatagában, két kényelmes ember sétált karonfogva. Az egyik két méter magas volt, a másik alacsony. Az alacsony rettenetesen kopott és rossz ruhát viselt: feketepiszkos zakót, amelyet derekán egy barna nadrágszíj szorított össze. A két méter magas ember most lehajolt és hihetetlen ügyességgel kilopott egy tele kosárból két darab sárgarépat. Az egyiket az alacsonynak adta. A kofa nem vett észre semmit. Most mind a ketten a fülük mögé dugták a sárgarépat és úgy mentek büszkén tovább, mint a kereskedőseged a ceruzával a füle mögött. Tim szájtátva bámult utánuk, amíg el nem tűntek a Bank Street felé.

Akkor megfordult, mint az alvajáró, megszorította a meglepett Corner kezét és letámolygott az emeletről, kilépett a kapun és keresgélni kezdett a zsebében. Csakhamar talált is egy faszén darabkát. Amikor Timnek eszébe jutott valami, sürgető szükségét érezte, hogy azonnal ráírja akármivel, akármire, mert félt, hogy elfelejti. És Tim most a városháza piacra néző falára írta, a kezében lévő szénnel azt a szót, amely a reggeli napsütésben úgy feketéllett, mint a *mene, tekel*, annak idején:

„ZIEGFELD?...”

IX. FEJEZET

„Trift felügyelő egyike a világ legmagasabb embereinek - nem csoda tehát, hogy annyit iszik. Mire a whisky leér a gyomrába, már újra megszomjazott.”

Haybody.

1.

Fatklínk, a fekete zakóban, amelyet derékon sárga bőrv szorított össze, szomorú arckifejezéssel ült Trift mellett az Abgate kávéház teraszán. Sokaknak feltűnt a délutáni órák járókelői közül, hogy Trift ilyen toprongyos alakkal ül le a főtéri kávéház elé. De Trift nem törődött ezzel. Régen ismerték egymást, ő és Fatklínk. A felügyelőt állandóan arra emlékeztette ez a szerencsétlen flótás, hogy az Egyesült Államokban mégsincs minden rendben. A gazdag és hatalmas gengszterek és racketeerek minden büntetés alól ki tudnak bújni és pénzzel még a közbecsülést is meg tudják vásárolni, sőt bizonyos értelemben a rendőrséget is. Helyettük szerencsétlen fickók ülik le az enyhén kiszabott büntetést pár dollárért, amelyet a büntetés kitöltése napján hittérítőnek öltözött küldönc hoz a cellájukba. Fatklínk mestersége egyike a legsajátságosabb amerikai foglalkozásoknak. Amikor egy Messari, vagy Capone kedves emberét a rendőrség már sehogy sem tudja futni engedni, jelentkezik egy jelentéktelen külsejű Fatklínk, vagy Brown, vagy Fincey és bevallja, hogy ő követte el a lövöldözést vagy csempészést, vagy emberrablást, amivel a befolyásos gengsztert gyanúsítják. A gengszter is örül, hogy elítéltet valakit és Brown vagy Fatklínk is örül, mert nyolc-tíz dollárt kap minden napért, amit ártatlanul ül le a börtönben. Így lehetséges aztán az, hogy Fatklínk, aki a világ legjámborabb fickója és soha még egy idegen fillér a kezéhez nem tapadt, huszonnyolc éves koráig összesen hat évet töltött már a börtönben és hivatalosan bejegyzett gáztettei között a rablógyilkosság is szerepel. Fatklínk azonban nem törődik ezzel, mert a lelkiismerete tiszta és a kedélye derűs, bár érzelmességre hajló. Most szomorúan néz Triftre, mert nagyon szereti a felügyelőt, de nem teljesítheti a kérését.

- Miért nem mondja meg - faggatta Trift -, hogy ki írta magának azt a levelet?

- Nem tehetem - sóhajtja Fatklínk -, nem tehetek többet, mint hogy megmondtam magának, hogy valaki idehívott, mert valaki helyett magamra kell majd vállalnom valamit. De hogy ki hívott és mennyit fizet, azt nem szokás megmondani, nem akarom, hogy kizárjanak a szakmából.

- Waddewaiter írta a levelet? - kérdezte a Nyomasztóan Magas Charlie, égszínkék szemeit Fatklínk arcára függesztve.

Fatklínk nem felelt, csak sóhajtott és másfelé nézett. Volt egy szégyenlős mosolya, amelyet a rossz emberek utáltak, a jóindulatúak azonban szerettek benne. Trift elégedetten bólintott, a hallgatást beleegyezésnek vette.

- Mondja, Fatklínk - kérdezte úgy mellékesen -, tudja már, hogy ki az, aki helyett majd magára kell vállalni valamit?

- Tudom - bólintott Fatklínk -, jól megnéztem tegnap este a Száraz Halban. Nagyon szenvedélyesen viselkedett, Arizonában az első öt perc után lelőtték volna. De a rendőr nem

akart hozzányúlni és garanciát vállalt érte. Őszintén, Charlie, nem egészen értem a dolgot, de megteszem, amit kívánnak tőlem. De valahogy olyan nyomasztó érzésem van, mint soha. Mintha valami készülne ebben a városban, ami még az én viharezett gyomromat is megfeszíti, már az előérzete is.

- Semmi - mondta Trift gondtalanul - Haybodynek minden oka megvan rá, hogy elkövessen valamit, a városnak pedig minden oka megvan rá, hogy ne ítélje el. Ezért van szükségük valakire, aki mindent magára vállal, amit Haybody elkövet.

- Igen - morogta Fatklink -, olvastam a Timesban. És mégis... Tudja, megnyugtató érzés, hogy maga itt van. De, őszintén szólva, az a benyomásom, Charlie, hogy magának a tétlenség az agyára ment. Más szóval, azt hiszem, hogy szép csöndben megőrült. Különböznem tudnám megmagyarázni magamnak, miért kívánta tőlem ma reggel, hogy sárgarépat tegyek a fülem mögé és azzal sétáljak végig a piacon?

- Gondolja - felelte szórakozottan a felügyelő -, hogy ez bárkinek sikerülne, minden gyakorlás nélkül? Olyasvalakinek is, akinek kisebb füle van, mint magának és nekem? Igaz ugyan, hogy egy legyező könnyebb a sárgarépanál.

Fatklink reménye vesztetten nézett a szerencsétlen felügyelőre. Arcán szégyenlős mosoly piroslott. Fatklink mindig a mások tettei miatt szégyellte magát. De Trift nyugodtan folytatta az esztelen fecsegést:

- Nézzen hátra, Al. Én már egy fél órája bámulom azt a fekete krétával írt szót a városháza falán - és nem tudok kiokoskodni belőle. Amint látja, az van odaírva e szokatlan helyre, hogy: „Ziegfield...?” Az írás erősen hasonlít Tim Haybody írásához. Mindenesetre furcsa szenveldély, a városházát használni noteszkönyvnek. Van véleménye a dologról, Fatklink?

- Nekem nincs - hangzott a válasz. Trift felállt és fizetett. Smith pincér rajongó tekintettel állt előtte. - Felmegyünk a városházára, érdeklődni - mondta Trift, mert megesett a szíve a pincérnek, akinek szeméből égő kíváncsiság sugárzott. - Kíváncsi vagyok, hogy fogadta Haybody barátunk az ablakcsinálók gyors munkájának a hírét. Velem jön, Fatklink?

Fatklink bólintott. Ismerte már Trift veszekedős természetét és máris fázott attól a csetepatétől, amit a felügyelő a városházán való érdeklődésnek nevezett. Smith irigyen nézett a lompos Fatklink után. Szerette volna, ha mindig ott lehetne Trift kíséretében és sütkérezhetne a tiszteletben, amely a hosszadalmas felügyelőnek kijárt.

2.

A veszekedés már a kapuban megkezdődött. A Timmel való érintkezéstől eltekintve, Silver Crack hatósági közegei meglehetősen barátságatlanok voltak. Ez talán azért van, mert fizetésük jóval meghaladta a létminimumot. Trift a városháza kapujában posztoló rendőrhöz fordult:

- Ismeri maga az ifjabb Haybodyt?

- Nem.

- Mit, nem - kiáltott, találomra Trift -, hiszen ma reggel is beszélt vele!

- Yeh - vallotta be a rendőr -, máskor is beszéltem vele.

- Hát akkor mit beszél, hogy nem ismeri.

- Személyesen ismerem - mondta a rendőr, leírhatatlanul buta arckifejezéssel -, de csak személyesen.

- Hej - csapott a térdére Trift -, csak személyesen ismeri! Nézzetek ide! Látásból nem, csak személyesen. Mondja, fej nélküli szörnyeteg, ki volt az a fenevad, aki magának azt tanácsolta, hogy erre a pályára lépjen?! Maga semmi másra nem jó, mint hogy feldarabolva, élőhúsnak adják el a lómészárszéken, leszállított áron.

Felmentek az emeletre és Trift kopogás nélkül benyitott Corner rendőrfőnökhöz. Nem számolt azzal, hogy nincs New Yorkban, ahol a detektívek állandóan megfeszített ütemű munkája elkoptatott és kiküszöbölt minden udvariassági formulát. Corner ridegen fogadta Trift felügyelőt. Fatklink kinn állt Slimley pultja mellett.

- Jó napot, felügyelő - mondta Corner -, mint óhajt tőlem?

- Jó napot, főnök - bólintott Trift. - A kis Haybody ügyében jöttem. A kisember mindenáron be szeretne jutni a rovott múltúak góthai almanachjába.

- Ha elkövet valamit, be is fog jutni - felelte Corner szigorú arccal. - Előre is figyelmeztetem azonban Trift, ha valamibe bele akar szólni, tiltakozni fogok. Mi itt, vidéken nem tűrjük a hatáskörünk megsértését. Ha arra kíváncsi, hogy Haybody mit végzett nálam - akkor hiába jött. A New York-i lapok csak magától tudhatták meg ezt a Haybody-ügyet.

- Az igaz - nevetett Trift -, van egy kis barátom, Kilkenney, nagyon eleven újságíró. Ő szokta megírni azt, ami szerintem a nyilvánosság elé tartozik, az érdekeltek szerint azonban nem.

- Nagyon téved, ha azt hiszi, a városi tisztviselők érdekeltek abban az ügyben, amire célóz. Mi mindnyájan tudjuk a kötelességünket és önt senki sem bízta meg azzal, hogy ezt ellenőrizze.

Trift egy lépést tett hátrafelé. Szeméből kék derű és szeretet sugárzott. - Adj a nagy Manitou, főnök - mondta lány hangon -, hogy gyermekeit nagyobb szeretetben nevelje, mint amilyen a vendégeit fogadni szokta. Őrizze meg szívében emlékemet. - Trift kiment a szobából és Corner arra gondolt, hogy ez a Trift mindenféle híresztelés ellenére is gyógyíthatatlan hülye, a jelek szerint. És ez a gondolat megnyugtatóan hatott az idegeire.

3.

Slimley született stréber volt. Megvárta, amíg Trift kimegy a folyosóra és azután utána lopódzott.

- Felügyelő úr - suttogta -, remélem, egyszer szól egy jó szót az érdekemben a megfelelő helyen. A központ ma nagyon válogatós. Ha a Haybody-eset érdekli, megmondhatom, hogy itt volt...

- Görögkeleti püspökön kívül - vetette közbe Trift - bárminek megteszlek, öcsém, csak ne áruld el nekem most a nagy titkot, mert titkok elrontják a délutáni álmot és különben is, én már mindent kitaláltam. - Trift jóságosan mosolygott.

- Igen - hadarta Slimley -, hogy Haybody itt volt és beszélt a főnökkel és talán látták éjjel a betört ablakokat is?! De azt nem tudják, hogy Haybody bejelentette, hogy agyonlövi a polgármestert.

- Dehogyan nem tudtam. Én mindent tudok - mondta földöntúli göggel Trift; pedig ezt tényleg nem tudta. - Ez a fiatalember túlmegy a mértéken - mondta a lépcsőn lemenet Fatklinknek -, igen, túlmegy a mértéken, de hát kényszerítik rá. Apja fia.

Ha Timotheus Haybody szenvedélye az volt, hogy a világon mindent telefirkált, hogy semmit se felejtse el, ami eszébe jut, Trift felügyelő még furcsább lélektani talány volt. Mint köztudomású, Trift *nem tud egyedül lenni*. Hivatalos és félhivatalos útjaira a legképtelenebb kísé-
rőket szedi fel. Nem képes gondolkodni és nem képes cselekedni, ha nem baktat mellette egy tetszés szerinti, közömbös lény, aki buta képpel hallgatja a felügyelő megjegyzéseit és fogalma sincs róla, hogyan kerül ő pont Trift felügyelő mellé és mi a szerepe. Trift elment egy főtárgyalásra és mert egyedül volt, útközben belekarolt egy utcaseprőbe, magával vitte és apróra elmagyarázta neki az egész ügyet. Máskor gyilkossághoz hívták az East Endre és ő egy ismeretlen postással jelent meg, akit halálra rémített cinizmusával. Röviden, Triftnek szüksége volt valakire, aki indifferens és inferioris távlatban, de testileg mégis szorosan mellette lépkedjen és mint egy fehér lap, tűrje, hogy a felügyelő ráírja összefüggéstelen kommentárjait. Legállandóbb kísérője Kilkenney volt, egy újságíró, aki tizennyolc éves kora óta tartozott ehhez a szakmához és huszonnégy esztendőskorára olyan romlott volt, mint egy döglött osztriga, amely tizenkilenc napja hever a délszaki napsütésben, nyitva. A rossz nyelvek szerint a gyermeki lelkű felügyelő úgy szerette Kilkenneyt, mint fiú az apját, bár több évtizeddel idősebb volt nála. Most a postára ment, felhívta telefonon Kilkenney szerkesztőségét és miközben beszélt vele, a másik kagylót, teljesen szükségtelenül, Fatklink kezébe adta.

- Halló, Steve - mondta a felügyelő -, a Silver Crack-i postáról beszélek. Estére New Yorkban leszek. Szerezz két jegyet a Ziegfield-revü előadására. Te állítólag nőszakértő vagy és tudsz ezzel a szép nemmel bánni. Én halálosan szerelmes lettem egy Ziegfield-girlbe. Yuba Cranfordnak hívják. Szeretném, ha rá tudnád venni, hogy előadás után velünk vacsorázzék. Mondd meg neki, hogy galambfarmom van Dakotában, 'd bye.

A felügyelő letette az egyik kagylót és csodálkozva látta, hogy a másikat Fatklink tartja a kezében. Fatklink szégyenlősen mosolygott, nem is sejtve, hogy a felügyelőnek már nincs rá szüksége - kijátszott rongyos kártya volt Fatklink, más semmi. Trift mérgesen nézett rá és azt mondta:

- Nem ismerem magát, menjen a pokolba. Mit akar?

És Fatklink ment, szégyenlős mosollyal. Tudta, hogy eljön az idő, amikor a felügyelőnek ismét szüksége lesz a társaságára.

És ő jönni fog és végighallgatja az örült fecsegést, amely Trift felügyelőt a normális emberektől megkülönbözteti.

Trift égszínkék szemét a lomhán baktató Fatklink távolodó hátára függesztette és arra gondolt, hogy ha valaki meg akarná gyilkolni Craigh MacKeghlen polgármestert, most itt lenne a legjobb alkalom.

X. FEJEZET

„Az Egyesült Államok példája bebizonyította, hogy a prohibíciónak van egy nagyon jó oldala is. Az, hogy kivihetetlen.”

Haybody.

1.

Kisebbfajta vidéki villa volt, nagy, téglalakú kert közepén. Zöld redőnyei, fehér fala, piros teteje barátságos, jóleső benyomást keltettek, az ember önkéntelenül megirigyelte a bentlakókat. Ez volt Silver Crack legexkluzívabb utcája, a French Furrow, amelynek egyik oldalát a Silver Parc hosszú kökerítése képezte. A másik oldal öt-hat ilyen zöld zsugáteres, piros tetős villa láncolatából állt. Mindegyik villa ugyanolyan telken épült, egyforma kerítése és kertje volt, csak a tetők formájának s a homlokzatának egyéni formája különböztette meg őket egymástól. Itt volt MacKeghlen polgármester villája, Waddewaiter ügyvédé és Faywray ezredesé, egymás mellett. A legszebb közöttük Waddewaiter háza volt. A villa svájci mintára készült s kertje a magas hegyek növényzetére emlékeztetett. Kis, sablonos szobrocskák az *Alpok* pásztorait és *Dirndl*jeit ábrázolták, a villa mögött pedig valóságos kis fenyőerdő sötétlett.

Este hat óra volt. A nyár csöndes, világos, fülledt napestje. A French Furrow csendjét Tim Haybody motorkerékpárja verte fel. A fiatalember megállt Waddewaiter kerítésének szögletében és háromszor utánozta a kakukk hangját.

A harmadik „kukukk” után mintegy három perc telt el s akkor a nagy rácskapun kilépett Grace.

Grace Waddewaiter ügyvéd fogadott lánya volt és mint Tim mondta: talán éppen ezért, nem hasonlított hozzá. Waddewaiter húgának, aki egy spanyolhoz ment feleségül és - állítólag ebbe - belehalt, volt a lánya Grace. Nyolc évvel ezelőtt, tizenegy éves korában került nagybátyja házába s a magányos ügyvéd csakhamar örökbe fogadta az eleven kislányt. Ha Grace New Yorkba vagy Chicagóba, kerül, ma róla mintáznák a *flapper* szobrát. Tizenhárom éves korában egy lincolnshire malacot addig etetett csokoládéval, amíg a szerencsétlen állat csalánkiütést kapott az undortól. Egy kacsának berúszolta a csőrét és aranyhalakat tett egy liter kölnivízbe. Tizennyolc éves korában azután hirtelen női voltának nagyszerű felelősségére ébredt, minden könyvnek elolvasta a második felét, véleményt alkotott a férfiakról, sőt később meg is ismerkedett eggyel. Ez a férfi Tim Haybody volt. Grace még emlékezett az öreg Haybodyra is, bár már csak homályosan. Nagy darab kancsal ember volt a halgyáros, aki mindig veszekedett Grace nevelőapjával, de nagyon sokat volt együtt vele. Grace indián dajkája azt mesélte, hogy Ronald Haybodytól mindenki retteg: ahol megjelenik, a madarak leesnek a fáról és a lóvasút gebéi a kocsi alá bújnak. De Grace sohasem félt Haybody bácsitól, egyetlen esetet kivéve, amikor hat évvel ezelőtt Matthew bácsi sápadtan jött ki a dohányzóból és idegen urak érkeztek, akik mögött a kis Grace is besurrant a szobába. Az öreg Haybody ott feküdt a földön és már nem kancsalított: két tiszta szeme üveges határozottsággal nézett Matthew bácsira. Szívszélhűdés ölte meg és Grace meghúzta az egyik komoly öregúr kabátját és megkérdezte, hogy a szívszélhűdés ragályos-e?

- Grace - kérdezte Tim, motorkerékpárjára támaszkodva -, te írtad nekem a levelet?

- Én - felelte Grace -, szóval megkaptad.

- Meg. Kedves tőled, hogy beszélni akarsz velem.

- Miért ne? Csak gyere el.

- Eljöttem. - Tim hosszan nézte Grace arcát. Ez az arc sima volt és az aranyos, olajzöld és rózsaszínekre emlékeztetett, de valójában egyik sem volt az igazi színe. Szeme mexikói metszésű volt, egy kissé ferde és mandulaszerű. De hosszú, lágy szempillái kedvezően ellensúlyozták ezt az egzotikumot. Grace alakja tökéletes volt máris, de szemének szemtelen, merész és kutató mozgékonyágában még nem volt semmi asszonyos. Nem is igazi férfi, aki, ha ránéz egy nőre, nem tudja rögtön megállapítani, hogy lány-e, vagy asszony. Tim ezt nem tudta megállapítani, mert nem volt gyakorlata. Volt egy ötszáz köbcentis motorkerékpárja, természetesen Rudge, cserélhető kerekekkel, mint a legtöbb amerikai fiatalembernek; volt egy kis háza és sok könyve és olyan életerős véleménye mindenről, hogy álmából is felriadt néha, mert eszébe jutott valamiről valami. De rettenetesen szórakozott volt és egyáltalán nem értett a nőkhöz. Ezt tapasztalt asszonyok szeretik, mert nincs mitől tartaniuk és az ilyen asszonyok jobban szeretnék valakit az ujjuk köré csavarni, mint az igazi szerelmi boldogságot. De Grace és a hozzá hasonló fiatal lányok még azt kívánják, hogy őket csavarja az ujjá köré és így Grace most egy kis csalódással nézett Timre:

- És ezért rohantál most rögtön ide? Hiszen én csak este tízre hívtalak. És ez már máskor is előfordult.

- Igen, azt hittem, most valami egyébről van szó...

Grace csodálkozva nézett rá.

- Nem, igazán nem értelek. Miről lenne szó?

- Azt hittem... - Tim zavartan nyomkodta a gázszelepet. - Magam sem tudom, mire gondoltam. Hát majd eljövök. Mondd csak... nem hallottál valami... különöset rólam?

- De igen. Hallottam, hogy hadilábon állsz a polgármesterrel és...

- Miért pont a polgármesterrel? Az egész várossal. Igazán ideadhatnák az apám vagyonának a felét. Kiegyeznék. De ezt az életet nem akarom élni tovább.

- Beszéltél a papával?

- Igen. Még a múlt hét végén, amikor utoljára itt voltam. Megmutatta nekem apám végrendeletét és én mondtam neki, hogy beérem a felével.

- És mit felelt?

- Hogy ő belemenne, de a többiek nem. És hogy ne csináljak semmi bolondságot. És... és megkértem a kezedet, Grace.

- Ugyan! - kiáltott a lány. - Mi jutott eszedbe? Miért kérted meg a kezemet?

- Mert szeretlek.

Grace nevetett. - És mit szólt papa?

- Nem ad hozzám, mert nem tudlak eltartani. Látnod, ez az igazságtalanság. Apád is és a többiek is mind az én pénzemről szedték meg magukat. És most téged nem ad hozzám az öreg, mert szegény vagyok.

- Légy nyugodt - mondta Grace komolyan - úgyse mennék hozzád.
- Miért? - kérdezte a fiú, miközben felült a Rudge-ra.
- Mert te folyton írsz és olvasol. És én a tetterős, cselekvő embereket szeretem.
- Viszontlátásra, Grace, tízkor - mondta Tim és elpuffogott.
- Viszontlátásra tízkor - kiáltotta utána Grace.

3.

Tim hazament, gondterhelt lélekkel. Amint a motort elhelyezte a pajtában, szobájába sietett, hogy újra elolvassa a Grace levelét. Határozottan emlékezett, hogy az asztalon hagyta a levelet, amely azonban most már nem volt ott. Tim felforgatta a szobát, de nem akadt a levél nyomára. Tim hajlandó volt olyankor is a rossz memóriáját hibáztatni, amikor pedig jól emlékezett valamire. Ez a szórakozottság és az önbizalom hiányának átka. Mindenesetre átment a szomszédba és a kertésznét a mosóteknő mellett találta. Éppen Tim fehéreneműjével bíbelődött.

- Ez a mondat nem megy ki az ingéből - mondta az asszony mogorván. - Már a testén levő inget is telefirkálja.
- Már nem volt a testemen, amikor azt ráírtam - védekezett Tim. - A szennyes ruha közül szedtem ki. Máskor ne mossa ki a kézirataimat. Egy levelet hagytam az asztalon, nem látta?
- Nem. Bent se voltam azóta, hogy elment. Miért, mi van a levéllel?
- Eltűnt. Valaki elvitte onnan, ahova letettem.
- Ugyan, dehogy vitte el. Biztos maga tette bele valami könyvbe. Hiszen mindennap elveszt valamit.
- Abban igaza van - morogta Tim -, jó napot.

Visszament a házába és újra feltűrt mindent. Határozottan emlékezett, hogy a levelet az asztalon hagyta. De mégsem volt egészen biztos benne, mert nem bízott a saját emlékezőtehetségében. Lefeküdt egy csomó könyvre, karjait a feje alá kulcsolta és elgondolkodott Grace utolsó szavain. Mélységesen érezte a világ igazságtalanságát és elhatározta, mintegy benső sugallat alapján, hogy apja nyomdokaiba lép. Grace piros száját látta maga előtt és heves vágy támadt benne, hogy ezeket a duzzadt, meleg, ifjú ajkakat lenyűgözze, megbénítsa egy csókkal.

Elhatározta, hogy cselekedni fog és erre vonatkozóan jegyzeteket készített, majd elaludt.

4.

Fatklink a Száraz Hal sarokasztalánál ült, egy whisky volt előtte és egy levelet tartott a világosság felé. A levelet bal kézzel írták és ez volt benne:

„Legyen tíz órakor este MacKeghlen polgármester villájának kertjében. Üljön le egy bokor mögé és ne csináljon semmit. Mondja el többeknek, hogy sétálni megy a French Furrow felé és gondoskodják róla, hogy valaki meglássa a környéken. Ezt a levelet azonnal égesse el. H.”

Ezt a levelet Fatklink hónapos szobájának asztalán találta. Senki sem tudta, hogy került oda. És Fatklink nem volt kíváncsi természetű. Gyufát húzott elő a zsebéből és meggyújtotta a levelet. A hamut szétaposta. Egyedül ült a helyiségben. Kiitta a whiskyt és megszorította a nadrágszíjat a derekán. Borzasztóan gyanúsak találta önmagát.

XI. FEJEZET

„Egy gyilkosságot lenyomozni egyetlen biztos mód van. Közvetlenül a gyilkosság elkövetése után keresztkérdések alá kell venni a gyilkost és ha beismeri a tett elkövetését, akkor ő volt.”

Haybody.

1.

Fél tízkor már együtt ült az Abbgate-Café különtermében az a társaság, amely a polgári és üzleti gondolkodás unalmas fertőjéből esténként a hold-up-banditák, motorcsónakos gyilkosságok, robbantásos végű racketzsarolások tündérvilágába menekült. Waddewaiter ügyvéd háromnegyed tízkor érkezett s nagy feje ott fénylett már az asztalfőn. Gog fogorvos kis fekete emberke volt, madárszemekkel. Magánszorgalomból tökéletesen kiképezte magát az anatómiában s így sok hasznos szolgálatot tett a társaságnak. Lindellt már ismerjük. Ő a régi, amerikai self-made man, aki már Haybody nagyszerű gesztusa előtt is kezdett meggazdagodni. Persze a városka idegenforgalma mégis akkor lendült fel igazán, amikor a város maga is fellendült. Faywray ezredes az egyszerűség embere volt: mindent leegyszerűsített, leredukált, lekicsinyelt. Ő és Lindell az egyszerű megoldások embere volt, míg Waddewaiter a szövevények kibogozásában bizonyult utolérhetetlennek. Hogy milyen tekintélynek örvendett ez a négy ember s hogyan dolgoztak, a világirodalom legnagyobb amatőrdetektívjeit felülmúló valóságos zsenialitással, legjobban abból derül ki, ha elmondjuk a következő esetet:

Ramsay Offerty, akinek a hegyekben volt farmja, bejelentette, hogy két nappal a Ruttle Hamford-i vásár előtt megellett egy disznója, azonban egyetlen malacot sem találtak alatta. Behozta magával a disznópásztort, bizonyos Yozikit, ki spanyol-indián keveredés lévén, Klimbell bíró nem volt képes kihúzni belőle az elítéléshez szükséges vallomást. Corner tanácsára bevonták a kihallgatásba Waddewaitert és barátait, Lindell kivételével, akinek a felesége betegen feküdt. A kihallgatás a következőképpen folyt le:

Waddewaiter: Adja elő az esetet, Yoziki.

Yoziki: Kérem, a disznónak huszonhatodika körül kellett elleni. Szép nagy koca volt, legalább tizenöt malacot vártunk. 27-én este bemegyek, a kocának nincs hasa. Mindenféle jelből lehetett látni különben is, hogy közben megellett. De malac nem volt.

Waddewaiter: Szóval? Ellopták a malacokat?

Yoziki: Nem. Csak nekem volt kulcsom. A szállásban én voltam este, egyedül.

Gog: Véleményem szerint teljesen lehetetlen, hogy egy normális koca légnemű malacokat elljen. Beismeri, hogy a malacok, mielőtt eltűntek volna, léteztek?

Faywray: Persze, hogy nem lopta el őket. Egynapos malacokat nem vihet be a hamfordi vásárra. Ezt a gondolatot el kell ejtenünk.

Mindenki elejtette ezt a gondolatot és feladta a reményt, amikor Waddewaiter, recsegő hangján, rámondott a gyanúsítottakra:

- Szerelmes maga Mr. Offerty leányába?

Klimbell elsápadt és mindenki csodálkozva nézett Waddewaiter nyugodt, húsos arcára. De Yoziki levegőért kapkodott:

- Igen... uram. Szere... szerelmes... Meg tudnék halni érte.

Waddewaiter: És Offertynek eszébe sem jut, hogy magához adja a leányt?

Yoziki: Sajnos, uram, hallani sem akar róla.

Waddewaiter: Talán meg is ütötte magát, amikor a leánya körül legyeskedett, a tilalom ellenére?!

Yoziki teljesen megtört. Láta, hogy ez az ember mindent tud. Most már csak egy pár gyors keresztkérdés következett és Yoziki sem igennel, sem tagadóan nem felelt, amikor Waddewaiter a szemébe mondta, hogy Yoziki bosszúból a Gilling-patakba fojtotta a malacokat. Négy hónapi börtönre ítélték és Waddewaiter tekintélye az égisig növekedett.

Csak egy év múlva, a második hasonló esetben jöttek rá, hogy a koca megette a malacait. De ezt senki sem merte megmondani Waddewaiter ügyvédnek.

2.

Már negyed tizenegyre járt az idő és a kerek asztalnál még mindig Haybodyról folyt a szó. - Az a tény - mondta Lindell szállodás -, hogy Haybody megfenyegette a polgármestert, kissé összekuszálja a dolgot. A rendőrség kénytelen védelmet nyújtani MacKeghlennek. A polgármester egyedül lakik a feleségével és két női cseléddel.

- Talán okosabb lett volna valami pénzt adni Haybody-nak - mondta Faywray ezredes. - Attól még nem megy tönkre a város.

- Minden le van kötve - felelte Waddewaiter - és mindenki megérezné, ha a város szegényebb lenne. És amellet ellenkeznék a végrendelet szövegével. Tim nem olyan gyerek, aki tényleg elkövet valamit. Egy darabig ugrál még és el fog kötni egy tehenet. Azután megnyugszik, mert rájön, hogy hiába erőlködik, úgyse éri el a célját.

- Tim udvarol a leányodnak? - kérdezte Gog.

- Honnan veszed ezt? - kiáltott magából kikelve az ügyvéd. - Eszébe sem jut. Ki mondta ezt neked?

Gog vállat vont. - Csak gondoltam. Ma is láttam őket beszélgetni a French Furrown. Az ember következtet...

- Rosszul - mondta Waddewaiter. És Lindell elmosolyodott. - Hát nem valami jó parti az ifjabb Haybody. De nem tehet róla.

- És amellet bolond - tette hozzá Gog. - Egyszer behívott a házába. Csupa könyv és papírszet. A falakra firkál. Valamilyen rögeszméje lehet. Erős, mint a bivaly és szelíd mint a bárány.

- Bárányok nem fenyegetőznek gyilkossággal.

- Ugyan - nevetett Lindell. Ennek a szállodásnak olyan jelentéktelen volt az arca, hogy az ember úgyszólván nem vette észre, ha nevet. - Ugyan. A feleségemnek elmeséltem, hogy mit mondott a rendőrfőnöknek és összecsapta a kezét. „Az a tejfelesszájú?!” - mondta a feleségem.

- A te feleséged mindenre összecsapja a kezeit. Amikor kihúztam a fogát, összecsapta a kezeit és azt mondta: „Nahát, már kint van?!”

Ebben a pillanatban felpattant az ajtó és Corner rendőrfőnök valósággal bezuhant rajta. A fején hatalmas lőtt seb tátongott és csak annyit tudott mondani:

- A polgármestert... meggyilkolták.

Mire Gog odaugrott hozzá, már halott volt.

Lindell kirohant az utcára, de már egy lelket sem látott. Egy rendőr közeledett futólépésben.

XII. FEJEZET

1.

A polgármester villája a Faywray- s a Waddewaiter-ház között épült. Nagy, fehér fakapuja előtt most sötétzöld, csukott túraautó állott. A kapu előtti sarokkövön Tim Haybody ült, egy piszkos sapkát szorongatott a kezében és olyan arckifejezéssel bámult maga elé, mint egy szent.

Waddewaiter belépett a kapun. Mögötte Faywray és Lindell, ezúttal esküdti minőségben és Gog, aki halálsápadt volt az izgalomtól.

A kert sötétlő fái közt nehéz, nyári szél söprögetett. Látni nem lehetett semmit, csak egy első emeleti ablakból áradó fénykéve világította meg a kilenc lépcsőfokot, amely a hall zöld redőnyös ajtajához vezetett. Ezen a megvilágított lépcsőn egy halottfehér macska ült és hunyorogva nézte az érkezőket.

2.

O' Matt, MacKeghlen polgármester öreg inasa, az ajtóban fogadta Waddewaiter ügyvédet és négy társát. Felvezette őket a piros szőnyeggel leterített lépcsőkön s benyitott a polgármester emeleti dolgozószobájába, ő maga hátramaradt, előre engedte az urakat.

A látvány borzalmas és utálatos volt, amint így, egy dolgozószoba pedáns rendjéből elébük tárult. MacKeghlen a hátán feküdt, homloklövés végzett vele. A golyó legfeljebb másfél méterről érkezett, Waddewaiter a seb fölé hajolt s azokat a borzalmas égési nyomokat vizsgálta, amelyekből szakértők azt szokták megállapítani, hogy milyen távolságból jött a golyó. Waddewaiter felsóhajtott:

- Hangtompító - mondta. - Csak így lehet megérteni, hogy ilyen tiszta a seb, pedig a gyilkos nem lehetett messze.

MacKeghlen polgármester ott feküdt hanyatt, homlokán nagy, pirosasfekete folttal. Élesen vasalt zsakett nadrágja betört és elmocskolódott. Tiszta fehér szakálla vérrel és nyállal keveredett és piszkos csomókba állt össze. És a halott polgármester vérfoltos jobb keze a levegőbe emelten merevedett meg és mutatoujjáról aranyláncon ezüst töltőtoll csüngött.

Mindnyájan sokszor látták ezt a mozdulatát és mind a négy embert megmarkolta a halál szörnyű misztikuma. Ez a tiszta, emelkedett modorú, rendezett életű és megközelíthetetlenül zárkózott úr: a polgármester itt feküdt most, bemocskolva, saját vérével bekenve, élettelenül, erőszakosan elhallgattatva és megszünten, halott test, amely már semmi egyéb, mint bűnjel s a kegyeletnek elkínzott szimbóluma.

És néhány házzal arrébb Corner rendőrfőnök, ugyanennek a hangtompítós fegyvernek és ugyanannak a gyilkos, ismeretlen akaratnak az áldozata. A város két legtisztéletreméltóbb polgáráról volt szó, Ronald Haybody után a legnagyobb emberről Silver Crackben. Gog fogorvos már valósággal reszketett az izgalomtól. És O' Matt arca olyan volt, mint egy szabálytalanul összefagyott jégdarab, amelyre sápadt holdfény esik. Waddewaiter az öreg szolga mellé lépett s az összerezte.

- O' Matt - súgta Waddewaiter -, mi történt?

- Nem tudom, uram - felelte az inas, alig hallhatóan. - Corner rendőrfőnök rendszerint tíz óra tájban érkezik, a szokott pókerpartira. A méltóságos asszony - mondta O' Matt európai modorban - már lefeküdt és Corner rendőrfőnök késett. Én is lementem a szobámba és ledőltem a priccsre, hogy szunyókáljak egyet. Ezt rendszerint megteszem, azután éjfél tájt felkelek, hogy kiengedjem a vendégeket a kapun. Elaludtam úgy ruhástól és nem hallottam érkezni senkit, a kapu nyitva volt, csak jóval később szoktam bezárni. Talán negyed tizenegykor heves csengetés vert fel álmomból. Felrohantam az emeletre, közben a lépcsőház ablakából lepillantottam az utcára és azt láttam, hogy a kapu előtt egy nagy, sötét túrakocsi áll. De nem törődtem vele, rohantam tovább. Kopogtam a dolgozószoba ajtaján, senki sem felelt. Be akartam nyitni, az ajtó belülről be volt zárva.

- Biztos ez? - kérdezte Waddewaiter.

- Biztos. Belülről kellett a kulcsnak a zárban lenni. Egyszerre a gazdám hangját hallottam, de valami rémült, fojtott hang volt az, sohasem hallottam még ilyenek:

- Te... te... te vagy az?! Szent ég, te?!!

- Újra bezörgettem és azt mondtam hangosan: - Itt vagyok, O' Matt, nem parancsol valamit?

- Nem - felelte a gazdám, élesen szótagolva -, menj le a szobádba és fekj le.

- Természetesen lementem, de nem tudtam lefeküdni, mert nyugtalan voltam. Legfeljebb öt perc telt el és újra felmentem az emeletre, mert valami rossz előérzetem volt.

- Várjon - szólt Waddewaiter -, a túrakocsi még lent állott, amikor másodszor feljött az emeletre?

- Igen... azt hiszem.

- Mondja tovább.

- Feljöttem tehát és újra bekopogtam. Senki sem felelt. Elhatároztam, hogy elkövetem azt a neveletlenséget, hogy gazdám határozott parancsa ellenére benyitok a szobába. Nagyon ideges voltam. Megrántottam a kilincset, de még mindig be volt zárva, kulccsal.

- Belülről?

- Nem. Éppen ez volt a különös. Most már kívül volt a kulcs a zárban. És én határozottan emlékszem, hogy előzőleg, alig öt perccel azelőtt, belülről volt bezárva. Kinyitottam az ajtót, beléptem és megláttam szerencsétlen gazdámat, a földön fekve, holtan.

- Honnan tudta, hogy halott? - kérdezte Gog fogorvos.

- Ösztönszerűleg, bár nem értek az ilyesmihez, hallgatni kezdtem a szívverését, de nem hallottam semmit.

- Megváltoztatta a holttest helyzetét?

- Igen. Lehet, hogy rosszul tettem, de az arcára borulva fekj. És én mindenáron meg akartam hallgatni, hogy él-e még. Nagyon szerettem a gazdámat. Máshoz nem nyúltam.

Az öreg szolgálva sírva fakadt. Waddewaiter a vállára tette nagy, súlyos kezeit.

- Az a sötét, csukott autó, amiről beszélt s ami még most is lent áll, nem tűnt fel ismerősnek maga előtt.

O' Matt felnézett. Vörös szemei nyugtalanul rebbentek meg.

- De igen - suttogta -, mindjárt tudtam, hogy a fiatal úré.

- Az ifjabb MacKeghlen tehát itt van? - kérdezte Waddewaiter izgatottan.

- Igen. Benn van a méltóságos asszonynál és vigasztalni próbálja. A méltóságos asszonyt az ájulás környékezi. Egy fiatal New York-i hölgy is jött Chester úrral.

- Jó - felelte Waddewaiter -, maga elmehet. Két rendőrt állítok ide, az ajtó elé és kettőt az utcára. Semmiféle nem hivatalos személyt nem szabad beengedniük. A rendőrfőnökünk halott, kénytelenek leszünk New Yorkból kérni segítséget és intézkedést. Én bemegyek, a polgármesternéhez. Ti addig nézzetek körül a kertben.

3.

Faywray, Gog és Lindell bejárták a kertet. Faywray a saját kertjébe is átnézett, a léckerítésen keresztül. A fák és bokrok sűrűjében óvatosan haladtak előre és minden bokrot átkutattak, de eredménytelenül. Végre Lindell halk kiáltást hallatott. Hozzá legközelebb Faywray volt s ő szaladt oda legelőbb. Lindell majdnem a dolgozószoza ablaka alatt, a fal mellett guggolt és valamit rázott.

- Colonel! - kiáltott a szállodás - itt egy ember fekszik.

Ekkorra Gog is odaért. Mind a hárman lehajoltak s egy embert láttak, aki az első pillanatra csavargónak látszott. Az embert nyilvánvalóan legmélyebb álmából verték fel, mert alig bírta nyitva tartani a szemét.

- Maga mit keresett itt? - förmedt rá az ezredes.

- Elaludtam - felelte Fatklink.

- Úgy?! - mekegett Gog - elég rossz helyen aludt el. Majd mi jobb derékaljról gondoskodunk a számára.

Faywray fütttyentett és egy rendőr bejött az utcáról. A hold fehéren fénylett fenn, alig volt valami sárga folt rajta. Csillagok miriádja sziporkázott odafönn. A rendőr elvitte az álmos Fatklinkot és csaknem ugyanakkor hallani lehetett, hogy a másik rendőr odakint összecsapja a csizmáit.

De Faywray és a többiek azt a földdarabot vizsgálták meg teljes figyelemmel, amelyen a csavargó feküdt. De nem találtak semmit.

- Nem értem - mondta Lindell -, egész biztos, hogy aludt, amikor beleütköztem. Nem valószínű, hogy ha ő a gyilkos, lefeküdjön ide a dolgozószoza ablaka alá és békésen elaludjon.

- Tulajdonképpen semmi hasznunk nincs ebből a felfedezésből - mondta Gog.

- De mennyire nincs! - dördült meg. Mindannyian felnéztek és Trift felügyelőt látták maguk mellett állni.

- Hála istennek - mondta Gog őszintén -, hogy itt van, Trift. Mit szól ehhez? Két gyilkosság, tíz perc leforgása alatt.

- Az önök felfedezésén bosszankodom - felelte Trift vidáman mosolyogva -, azon bosszankodom, hogy egyetlen tanúnk volna arra, hogy ki volt az, aki az ablakból lemászott és ez a tanú is aludt az egész idő alatt.

Trift egy hosszú, vastag vadszőlőindára mutatott, amely a dolgozósoba ablakától a földig ért és amelynek vastagsága kibírt egy embert. Az inda töve körül egy csomó lehorzsolt levél és háncs hevert és maga az inda is horzsolás és dörzsölés nyomait mutatta.

- Itt valaki leászott - vallotta be Gog -, de az ablak odafönt be volt csukva, mind a kettő, belülről, arra határozottan emlékszem. A halott nem csukhatta be olyan gondosan a menekülő mögött.

- Az igaz - mosolygott Trift. Ekkor a kapu felől veszekedés lármája hallatszott. Egy fiatal csengő hang kiáltotta:

- Hej, Charlie! Nem akarja ideadni a sapkát. Hallja!

Trift és három kísérője a kapu felé tartottak. De ez mintegy harmincméternyi távolság volt és közben fák takarták el a kilátást a szemek elől. Mire a kapuhoz értek, egy csinos, vékony fiatalember feküdt a földön, kezében gyűrött sapkát szorongatva. Trift felemelte a fiatalembert, megrázta, mire az felnyitotta a szemeit.

- Steve - mondta a felügyelő gyöngéden -, maga a hivatásának az áldozata. Mit akar attól a sapkától?!

- Ez a fickó nem akarta ideadni - felelte Kilkenney. - Végül az arcomba sújtott és elszaladt. De a sapkát sikerült megkaparintanom.

- Ki mászott le? Honnan? Miféle ablakból?! - kérdezték hárman is egyszerre.

- Mit ér vele? - mondta Trift. A rendőrhöz fordult. - Miért engedte, hogy elszaladjon?

- Bocsánat, uram - mondta a rendőr zavart mosollyal -, de nekünk határozott parancsunk van, hogy Tim Haybodyt ne bántsuk.

4.

Trift és Kilkenney felmentek a tett helyére és mindent megnéztek. Az újságíró mindenbe beleütötte az orrát és úgy szorongatta a sapkát, mint egy műkincset. Trift kihallgatta O' Mattet és a szolga ugyanazt mondta el neki is, mint a többieknek. Trift meggyőződött róla, hogy az ablak csakugyan kétszeresen be van zárva belülről és meghallgatta a szolgának azt a megjegyzését is, hogy a polgármester fia, Chester MacKeghlen, még nem látta a holttestet, egyenesen anyja szobájába sietett megérkezése után a New York-i hölgyel együtt. Egyáltalán, a dolgozósobába senki sem lépett be a szolga előtt.

Ekkor érkezett le Waddewaiter és elmondta, hogy MacKeghlen nagyon rosszul van és Chester nem tudja, hogy mit kezdjen vele. Az ifjú hölgy is kétségbe van esve. Azután Trifthez fordult a kövér ügyvéd és legridegebb hangján kérdezte:

- Ön milyen címen nyomoz itt? Van meghatalmazása?

- Még nem lehet - felelte Trift derűsen -, mert most szereztem tudomást a bűntényről. De azt hiszem, engem fognak megbízni vele.

Waddewaiter arcán meglátszott, hogy ez a kilátás nem okoz túlzott örömet neki.

HARMADIK RÉSZ

Trift

XIII. FEJEZET

Ha Trift azt mondta, hogy este tizenegykor a MacKeghlen ház kertjében értesült a gyilkosságról, nem mondott igazat. Mert Trift sejtette, hogy a polgármestert meg fogják gyilkolni. Sejtésének az adta meg a döntő lökést, hogy Tim kijelentette a rendőrfőnök előtt, hogy meg fogja ölni a polgármestert. Trift erre azt mondta magában: most fogják meggyilkolni Craigh MacKeghlent. Hogy Timre gondolt-e, vagy másvalakire, az kérdés maradt. Trift péntek este felült a vonatra és New Yorkba ment. Azonnal felkereste Steve Kilkenneyt a szerkesztőségében és leült az íróasztala mellé.

- Megvannak a jegyek? - kérdezte Trift.

- Meg - felelte a fiatal újságíró. Lábai az íróasztalon feküdtek, kezei pedig lelógtak a földre. Különös arca volt ennek a fiúnak; elszántság és gyermekes puhaság keveredett rajta. Elővett egy doboz szivart és megkínálta Trift felügyelőt. Majd rendesen felült a székében, lábait a földre helyezte, kezeit pedig az íróasztalra. Ez nála az érdeklődés jele volt.

- Corner rendőrfőnök goromba volt velem - sóhajtott minden bevezetés nélkül Trift -, kikérte magának, hogy beleavatkozzam.

- Mibe? - kérdezte Kilkenney.

- Azt még nem tudom - dörmögte a detektív. Kilkenney cigarettára gyújtott.

- A Cornerek mind gorombák - mondta. - Emlékszel még Fernny Cornerra, akit én hoztam haza Európából? Hálaképpen feleségül vette a menyasszonyomat. Az én menyasszonyaim mind bokszolóhoz mennek feleségül. Yuba Cranford nem hajlandó velünk vacsorázni - mondta hirtelen. A vőlegényével beszélt meg mára valamit. A vőlegénye Chester MacKeghlen, az ifjú tőzsdebizományos, a Silver Crack-i polgármester fia. Valószínűleg szintén a Ronald Haybody pénzének köszönheti a karrierjét. - Trift bólintott.

- Tudtam, hogy nem fog velünk vacsorázni.

- Maga mindent előre tud, utólag - mondta az újságíró.

- Hogy érti ezt?! - mérgelődött Trift.

- Úgy, hogy utólag mindenre azt mondja, hogy előre tudtam. Nagyon szerelmes belé?

- Kibe? - csodálkozott Trift.

- Miss Cranfordba. Hiszen maga mondta, amikor telefonon beszéltünk. Az nagyon rossz, ha az ember szerelmes. Én már többször voltam és mindig rossz volt. Vagy nekem, vagy a nőnek.

- Én nem vagyok szerelmes.

- Tudtam.

- Mit tudott?

- Tudtam, hogy nem szerelmes, csak mondja. Én is mindent előre tudok. Utólag.

Trift felállt és másfél yardos léptekkel méregette a szobát.

- Maga nem is lehet szerelmes - ugratta tovább Kilkenney. - Az ilyen nagy embereknek rendszerint olyan kis szívük van, hogy ha nem vigyáznak, belecsúszik az ütőérbe és akkor nem lehet megtalálni. Különben nincs is olyan nő, aki ilyen emberhez hozzámenne. Hiszen állandóan az alsó mellényzsebét látná maga előtt.

- Legalább sose kellene megkérdeznie, hogy hány óra - morgott a detektívfelügyelő. - Különben is, már többször kaptam szerelmes leveleket.

- Talán van még egy Trift a detektívtestületben és tévedésből kézbesítették magának.

- Nem! - kiáltott Trift -, mindegyik azt írta, hogy az alakomba szerelmes.

Kilkenney elgondolkodott.

- Mindig tudtam, hogy a nők nagyravágyók. Ne nem hiszem, hogy van nő, aki ilyen nagyra vágyik. Talán a pénzéért szerették?

- Nekem nincs pénzem.

Kilkenney felállt.

- Hát akkor ez egy olyan rejtély, amelyet csakis maga hivatott kibogozni. De talán menjünk. Az előadás nyolckor kezdődik és most háromnegyed van.

Az újságíró becsöngette az altisztet.

- Takarítsa ki a szobámat - mondta -, a kéziratokat seperje ki, a szemetet hagyja a helyén. A szemét nem idegesít.

2.

Az új Ziegfield-revü a modern élet keresztmetszetét mutatta be - ódivatú ruhákban. Azt akarta bebizonyítani, hogy a ruhadivat belső összefüggésben áll az illető kor technikai és társadalmi életének alakulásával. A mai élet tempóját nem lehetne biedermeier ruhákban végigrohanni. A revü XIV. Lajos-korabeli rendőruniformist mutatott be a mai Broadway forgalmának tetőfokán, Haarlem és Hoboken négereit a keresztes háborúk lovagjainak ruházatában és egy nagy East Side-i áruház gépirótermét, ahol kétszáz gépirógirl ült a gyors kis Remingtonok előtt, olyan kosztümben, amelyet már Dubarry is kényelmetlennek talált. Fülük mögött ceruza helyett összecukott legyezőt viseltek ezek a leányok, de oly ügyesen, hogy bár az írógép kattogását utánzó zenére ritmikus mozgásban hajladoztak, egyik sem ejtette le a legyezőt a füle mögül.

- Nézze, a harmadik sorban az ötödik szőke, az Yuba Cranford - mondta Kilkenney egész hangosan, úgy, hogy körülöttük püsszegni kezdtek.

3.

Kilkenney a szünetben is lehetetlenül viselkedett. Idegen hölgyeket a legnagyobb lelkinyugalommal szólított meg és ha valaki számon kérte tőle ezt, egyszerűen letagadta, sőt egyes esetekben tisztességben megőszült családanyákat vádolt meg azzal, hogy kikezdték vele. Kilkenney semmit a világon nem respektált, legkevésbé a női nemet. Valóságos rejtély, mit keresett ez az ember Amerikában. Az utolsó kép elején azután egész kis forradalmat keltettek a nézőtéren, amennyiben egy andalúziai tangó tetőfokán hirtelen felálltak és keresztültaposva tyúkszemeken és sípcsontokon, nagy lármával elhagyták a nézőteret. Kilkenney csak a detektív bábeli magasságának köszönhetette - mint már annyiszor -, hogy meg nem verték.

Megkerülték a színházat és bementek a kiskapun. A portás okvetetlenkedése fölött úri fölénnyel és szó nélkül siklottak el és leültek a váróterem falai körül elhelyezett székekre.

Ezen a helyiségen át távoztak előadás után a girlek és valóságos szerencse, hogy azon az estén éppen nem volt mindannyiuknak vőlegénye, mert különben kétszáz fiatalember szorongott volna a kis szobában. Így csak mintegy harmincan voltak. De Trift és Kilkenney figyelmét egyetlen fiatalember kötötte le. Ez a fiatalember szögletes, erős, barna képű és nagyon határozott ifjú volt, aki frakkban és cigarettával ült a sarokban. Eleinte a fiatal New York-i tőzsdebizományosok gondtalan arckifejezésével bámult a maga fújta füstbe, lassanként azonban nyugtalanítani kezdte az a kitartó szemtelenség, amellyel Kilkenney és Trift az arcába bámultak. Körülnézett, izgett-mozgott a széken és krárogott. De semmi sem használt a detektív és Kilkenney változatlan és átható érdeklődésével szemben. Chester MacKeghlen valósággal fellelégett, amikor szállingózni kezdtek a leányok és mintegy a huszadikban felismerte Yubát. Azonnal felugrott, karon fogta a leányt és elsietett vele.

Trift és Steve csalódottan és elszontyolodva néztek utánuk. Azután ők is kimentek az utcára, hogy megkeressék Kilkenney kocsiját.

4.

Kilkenney Fordja legendás híré volt sajtókörökben. A kocsiba nyilván egy repülőgépmotor volt beépítve, mert szédületes sebességet lehetett kihozni belőle. Egyetlen porcikája sem volt már ugyanaz, mint amely a gyárból öt esztendővel ezelőtt kikerült, de Kilkenney babonás büszkeséggel ragaszkodott hozzá. A kocsi hatalmas ugrásokkal indult, de csakhamar békés ügetésre adta a fejét, mert Kilkenney, miután keresetének hetven százalékát sebes hajtásért fizetendő bírságokra költötte, újabban takarékosági fogadalmat tett. Így is a nyomában tudtak maradni a nagy zöld Cadillacnak, amely Yuba Cranfordot és az ifjú MacKeghlent szállította egy szebb világ felé. A szebb világ a tizenötödik utca egyik vendéglője volt, amely előtt mind a két kocsi csaknem egyszerre állt meg. Chester és Yuba bementek a vendéglőbe, míg Trift nyugodtan vizsgálódni kezdett a zöld tûrakocsi belsejében.

- Gondolja, hogy lépést tud tartani ezzel az óceánjáróval - fordult Kilkenneyhez - az országúton is?!

- Well - mondta Kilkenney -, majd beszélék a kocsimmal.

5.

Bementek a hallatlanul fényes vendéglőbe, ahol pálmák és virágok közt, kivilágított üvegtető alatt makarónit és osztrigát ettek a gazdag amerikaiak. Trift és barátja pontosan azzal az asztallal szemben foglalt helyet, ahol Chester és a leány ültek: A határozott külsejű fiatalember rosszindulattal és nyugtalanul nézett feléjük, míg Yuba nyilván rájuk vonatkozóan, halk kérdést intézett hozzá. Kilkenney bólintott.

- Nem csodálnám, ha szerelmes lenne ebbe a leányba. Ez ma a legszebb Ziegfield, én mondom magának, pedig én értek hozzá. Ismerte Grita Monksot?

- Nem - felelte a detektívfelügyelő, egy beefsteakkal bíbelődve, amely nagyobb volt, mint a tányér és minden oldalon lelógott róla.

- Nem? - csodálkozott Kilkenney -, de a nevét biztosan hallotta. Grita volt az életem legnagyobb szerelme, többek között. Nem szeretek olyan nőkről beszélni, akikkel valaha bizalmas viszonyban voltam. De elhiheti nekem, hogy meg tudom ítélni, mennyit ér egy nő. Egy nő

annyit ér, amennyire nekem tetszik. Egy nő legyen pazarló és ne szégyellje a temperamenumát. Ez a Yuba nagyon tetszik nekem és meg fogom interjúvolni.

- De ne most - dörögte Trift, egy nagy darab hússal a szájában -, mert ha most odamegy hozzájuk, akkor kettétöröm magát. Már ismerem a hirtelen ötleteit.

Kilkenney megvetően mosolygott. - Úgy látszik, azt hiszi, hogy félek magától. Én egy bikától sem félek és ha meg akar akadályozni valamiben, akkor hátulról lelövöm és miközben mit sem sejt, bedobom a Hudsonba.

Trift megvetően legyintett és befejezte az evést. Amazok ott, a szemben lévő asztalnál, már nagyon nyugtalanul viselkedtek. Chester MacKeghlen hevesen magyarázott valamit barátnőjének és fizetett. Csakhamar felálltak és a pincérek sorfala közt eltávoztak az étteremből.

Trift nyugodtan felegyenesedett és barátjával együtt követte őket. Egy pillanatig minden szem utánuk fordult.

6.

Gyarak, telepek, viaduktok, hidak és gazdaságok suhantak el mellettük a forró, fülledt éjszakában. Százötven lépésre előttük a csukott Cadillac száguldott eszeveszett tempóban, de képtelen volt növelni a távolságot. Chestert idegesítette a lerázhatatlan Ford, amely mindig ugyanolyan távolságban követte őket, valahányszor hátrafordult.

Kilkenney mozdulatlan arccal vezetett és elégedett felkiáltásokkal figyelmeztette a felügyelőt ennek a csodakocsinak egyenletes tempójára. Trift végigsimította a homlokát és így szólt:

- Tudtam, hogy Silver Crackbe mennek ma éjszaka.

- Már megint utólag jósol - mondta epésen Kilkenney. Ebben a pillanatban ijedten elhallgatott.

7.

És két kilométerrel arrébb, amint Chester hátranézett, már nem látta maga mögött az ördögi Fordot. Minden gázt beleadott és szédületes tempóval rohant tovább Silver Crack felé.

A Forddal az történt, ami minden autóval megesik olyankor, amikor utasai a legsürgősebben igyekeznek valahova: gumidefektet kapott. Trift, aki Silver Crack határában meg akarta előzni a Cadillacet, haját tépte és biblikus átkokat szórt az önteltségéért bűnhődő Kilkenney fejére. Tíz percet vesztettek és amikor beértek Silver Crack utcáira, már nyomát sem látták a csukott túrakocsinak. Kilkenney nyolcvanas tempóban rohant végig az utcákon, de a főtéren hirtelen zökkenővel megállt.

Az Abbgate kávéház előtti csoportosulás és izgatott fecsegés állította meg őket. Akkor hozták ki a különszobából, ahova utolsó erejéből betámolygott, Corner rendőrfőnök holttestét. Trift kiugrott a kocsiból és megnézte a hullát, a szörnyű lőtt sebet a homlokán. Smith pincér izgatottan mondta:

- Waddewaiterék bent ültek a szokott helyiségükben, amikor Corner beesett az ajtón. Abban a pillanatban lőhettek föbe, amikor be akart lépni az udvarról. Négy lépésre az udvari bejárattól megtalálták a revolvért. A rendőrnél van. Hangtompítás. Corner csak annyit tudott mondani: - Meggyilkolták a polgármestert! - és meghalt. Nyilván ugyanaz az ember ölte meg Cornert is.

- Tehát a polgármestert is? - kérdezte Trift. - Azután elkérte a revolvert a rendőrtől és zsebre tette. Majd így szólt hozzá:

- Nem látott itt egy nagy, zöld, csukott túrakocsit elrobogni a polgármester háza felé?

- De igen - mondta a rendőr. - A French Furrow felé robogott, meg nem engedett sebességgel. Talán három perccel azelőtt, hogy Corner rendőrfőnök kirohant a Bank Street felől, olyan arckifejezéssel, mintha az ördögök üldöznék és egyenesen beszaladt az Abbgate kávéház udvarára. Rögtön utána tompa puffanást hallottam a kávéház felől. Odarohantam és akkor már jött is kifelé az egyik úr és mondta, hogy a rendőrfőnököt agyonlőtték.

- És mielőtt a rendőrfőnök erre szaladt volna, nem látott valakit a French Furrow felől erre jönni, aki esetleg a kávéházépület udvarán elrejtőzhetett volna?

A rendőr gondolkodott.

- De igen. Egy magas, széles vállú ember jött lassan abból az irányból. Az arcát nem láttam, mert sötét volt és elfordította. Hogy bement-e az udvarra, ahol a rendőrfőnököt meggyilkolták, nem tudom - arrafelé ment, de én nem néztem utána. Csak arra emlékszem, igen, hogy nem volt kalap a fején és a haja össze volt kuszálva. Ezt láttam, mert a hold sütött. De nem sokat törődtem egy járókelővel, aki lassan megy.

- Köszönöm. Gyerünk, Steve, a polgármesterhez. Ott, balra, az az utca.

Kilkenney rákapcsolt. - Azt hiszem, maga is el tud képzelni egy pár okot, amiért a polgármestert meggyilkolták. De miért lőtték agyon Cornert?

- Mert látta a gyilkost - mondta szárazon Trift.

XIV. FEJEZET

„Apám egész biztosan bosszút akart állni valakin, amikor Silver Crackre hagyta a vagyonát - olyan volt ez, mintha megátkozta volna a várost.”

Haybody.

1.

A hatos számú szobában is Ronald Haybody képe függött s egy kis kép alatta: a polgármesteré. S most a polgármester és a rendőrfőnök gyilkosának leleplezésén dolgoztak a két nap alatt az igazság emberei. Az asztalfőn Klimbell bíró ült, balra tőle Trift felügyelő, jobbra Proun rendőrfőnök-helyettes. Egy kis asztalnál Slimley ült, jegyzőkönyv feküdt előtte s ceruza volt a kezében. Egy üres szék állt velük szemben s most bejött Alvis Fatklink és leült a székre.

Bár még csak délelőtt tíz óra volt, már forrott a nyári meleg idebent s nagy zöld legyek zümmögtek az ablaktáblán.

- Wait - intett a vizsgálóbíró - hallgassa ki előbb Chester MacKeghlent.

Fatklink odasompolygott Trift mellé és a fülébe súgta:

- Igazán nem tudom, mit csináljak. New Yorkban az ember pontosan megkapja az utasításokat és minden nagyobb gazembernek rendes könyvelője van. Most ellenben magamra hagytak, tanácstalan vagyok, azt sem tudom, miről van szó.

Chester bejött és megállt a szék mellett. A tegnapi frakk volt rajta, szemei vörösek voltak, látszott rajta, hogy nem aludt.

- Üljön le - mondta Trift. - Mondja el, miért jött tegnap este New Yorkból Silver Crackbe.

- Ez nem tartozik magára - mondta az ifjú tőzsdebizományos mereven. - Elégedjen meg vele, ha nem verem meg azért, hogy tegnap a menyasszonyommal akart vacsorázni és egész este utánunk kémkedett, maga és a hólyag barátja.

Trift szelíden nézett rá. - Emlékeztetnem kell önt arra a szomorú tényre, hogy édesapját tegnap este meggyilkolták. Ön nem a tőzsdetagok klubjának szalonjában áll, hanem bíró és rendőr előtt. Feleljen a kérdéseimre, ezzel megkönnyíti a nyomozás munkáját. Miért jöttek tegnap New Yorkból Silver Crackbe a menyasszonyával?

- Azért - felelte meghunyászkodva az ifjú - mert még egyszer és utoljára meg akartam kérni a papát, hogy egyezzen bele a Yubával való házasságomba.

- Igen? És ezúttal beleegyezett?

- Nem beszélhettem már vele.

- Persze. De amikor ön megérkezett, az édesapja még élt.

- Nem igaz.

- De igaz. O' Matt, az inasuk, az édesapja csöngetésére felment az emeletre és az ajtón keresztül beszélt is vele. Ekkor, az inas vallomása szerint, a maga autója már lenn állt a kapu előtt, a polgármester pedig még élt.

- Az lehet, mert nem szálltunk ki mindjárt belőle. Rá kellett beszélnem a menyasszonyomat, hogy feljöjjön velem. Később bementünk a házba és a lépcsőn O' Matt fogadott jajveszékelve, hogy apámat agyonlőtték és anyám elájult. Mi, Yuba és én, azonnal a mamámhoz siettünk.
- Ennélfogva a gyilkosság az alatt az idő alatt történt, amíg maguk benn ültek az autóban a ház előtt.
- Lehet.
- És amikor bementek a házba, a gyilkos már nem volt ott. Tehát önöknek látniuk kellett, amikor kijött a kapun. Látniuk és hallaniuk kellett.
- Nem. A motor járt és én a menyasszonyomat kapacitáltam, a volánra hajolva, háttal a kapunak. Azonkívül nem biztos, hogy a gyilkos a kapun jött ki, átmászhatott a kerítésen egy szomszédos villa kertjébe.
- Miért járatta ön a motort?
- Elfelejtettem leállítani. A menyasszonyomat kellett... kérlelnem.
- Miss Cranford szereti önt?
- Micsoda kérdés?!...
- Ön nagykorú. Miért volt szükséges apja beleegyezését elnyerni ehhez a házassághoz?
- Chester összeharapta az ajkát. - A tőzsdekrach miatt. Tönkrementem és meg akartam kapni az örökségemet.
- Hát most megkapja. Nagyon gazdag ember volt a polgármester.
- Igen.
- Lényeges kára lett volna belőle, ha Silver Crack város elveszti a Haybody vagyont?!
- Nem.
- Köszönöm. Miss Cranfordot kérem.

2.

- Miért engedi, hogy az egyik gyanúsított jelen legyen a kihallgatáson? - kérdezte Klimbell bíró, Fatklinkra mutatva.
- Azt akarom, hogy legalább fogalma legyen az ügyről, amelybe a butasága belekeverte - nevetett Trift. A Cranford leány lépett be most. A reggeli napsütésben is jól mutat és a kis, ferde, piros sapka nagyszerűen ült a szőke fejecskén.
- Miért jöttek tegnap este hirtelen Silver Crackbe?
- Nem hirtelen. Chester már régen tervezte, hogy ma kijövünk. Anyja mellette volt, apja azonban ellenezte a házasságunkat.
- Ön hozzá akart menni az ifjú MacKeghlenhez?
- Nem.
- Nem?!!
- Nem. Ő azt akarta, hogy... azt akarta, hogy kérjem meg a polgármestert, hogy segítsen neki talpra állítani...
- Ön nem szereti a vőlegényét?

- Szeretem. De mint pajtást és nem mint férjet.
- Hát akkor miért jött ki vele mégis tegnap?
- Mert sajnáltam. Megkért rá.
- Amint megérkeztek, rögtön kiszálltak a kocsiból és bementek a házba?
- Nem. Én egyáltalán nem akartam bemenni.
- Amíg az autóban ültek, nem látott valakit kilépni a kapun?
- De igen. Egy magas, szikár úr rohant ki és leszaladt az utcán a főtér felé.
- Látta az arcát?
- Nem. Nagyon sietett.
- Figyelmeztette erre a vőlegényét?
- Nem. Ő háttal ült a kapunak és szenvedélyesen magyarázott ...
- Ön este fellép a Ziegfield-revüben?
- Igen.
- Majd értesítjük, ha szükség lesz önre. A vőlegényének azonban adja azt a tanácsot, hogy maradjon néhány napig Silver Crackben.
- Mi... Miért? - rezzent össze a leány - csak nem akarja azt mondani, hogy őt gyanúsítják?... Ez szörnyű lenne.
- Mi a gyilkost gyanúsítjuk, kisasszony - mondta a detektívfelügyelő és köszönetet intett a leány felé. Majd Fatklinkhoz fordult.

3.

- Hogy kerül maga Silver Crackbe?
- Névtelen levelet kaptam - mondta Fatklink -, hogy jöjjenek ide, szükség lesz rám. A levelet elégettem. Az utasításhoz híven, elmentem a Száraz Halba, szerdán este és vártam valakit, akinek árvácska van a gomblyukában. De nem jött senki és nekem még útiköltségem se volt visszafelé. Itt járkáltam két napig, hogy hátha akad valami munka a számomra. Miután nem volt tegnap pénzem, hogy a szobámat kifizessem, bemásztam egy villa kertjébe és ott elaludtam. A gyilkosságról nem tudok semmit.
- Nem eskethetjük meg a vallomására - felelte Trift -, miután gyanúsított. Csak úgy privátim jegyzem meg, hogy mindaz amit mondott, elejétől végig szemenszedett hazugság és ezért megkérem Klimbell bírót, hogy rendelje el előzetes letartóztatását.
- Nem tehetem - mondta a bíró -, nincs semmi adat ellene.
- Vállalom a felelősséget.
- Mit érek vele? - vonta a vállát Klimbell. De azért aláírta a letartóztatási végzést és Slimley karon fogta Fatklinkot. Fatklink leírhatatlanul szomorú arccal nézett vissza az ajtóból:
- Nahát, Charlie - mondta a felügyelőnek -, maga nemcsak nyomasztóan magas, hanem ugyanolyan kétszínű is.

Waddewaiter ügyvéd következett.

- A polgármester vagyonát a felesége és fia örökli?
- Felesben.
- Hallottak önök revolverdörrenést, mielőtt Corner rendőrfőnök betámolygott az ajtón?
- Tompa puffanást hallottunk. De nem gondoltuk hogy revolverdörrenés.
- Mit mondott Corner, mielőtt meghalt?
- „A polgármestert meggyilkolták.”
- A polgármester már nem élt, amikor rátaláltak?
- Nem mi találtunk rá, hanem O' Matt.
- A szolga vallomásában nem találtak ellentmondást?
- Nem.
- Mennyi volt a polgármester vagyona?
- Még nem tudom.
- Hiszen ön az ügyvédje!
- Még nem tudom.
- Corner vagyonos ember volt?
- Nem tudom.
- Családja van?
- Nincs.
- Gyakran utazott New Yorkba?
- Minden héten egyszer.
- Elhozta Ronald Haybody végrendeletét?
- Tessék.
- Köszönöm. Ön volt megbízva a város vagyonának kezelésével?
- Nem. A város vagyonának kezelésével a város volt megbízva. Én csak a végrendelet végrehajtója és városi tanácsstag, ügyész és ellenőrző bizottsági tag vagyok.
- Köszönöm - a viszontlátásra.
- Engedje meg, hogy nem hivatalosan meghívjam önt ebédre.
- Köszönöm.

Waddewaiter után Faywray, Lindell és Gog következtek, akik ugyanúgy vallottak, mint az ügyvéd.

5.

Az orvos, Mr. Krislam, állt most Trift elé. A felügyelő unott arccal tett fel néhány szokványos kérdést:

- Cornert és MacKeghlent ugyanabból a fegyverből származó golyó ölte meg?
 - Kétségtelenül.
 - És azonnal végzett velük?
 - Cornerral valamivel később. Nyilván ugyanarra a helyre volt szánva a golyó, de Mr. MacKeghlent szemtől szemben érte a golyó, míg Corner homlokát oldalról.
 - Ah, ez érdekes. Ön volt az, aki hat évvel ezelőtt Ronald Haybody halálát konstataálta?
- Az orvos arcán végtelen megrökönyödés tükrözöddött. Mindenki csodálkozva nézett Triftre.
- Igen - suttogta az orvos -, én voltam az. Miért fontos ez most?
 - Biztos ön abban, hogy Ronald Haybody természetes halállal halt meg?
 - Gutaütés.
 - És a gutaütés akkor érte, amikor Waddewaiter ügyvéddel kettesben iszogatot?
 - Igen.
 - Köszönöm. Kérem Tim Haybodyt.

6.

Tim sápadtan állt Klimbell bíró elé. Tekintete azonban egészen más volt, mint amelyet Silver Crack lakói addig ismertek. Valami tiszta, határozott, nyugodt derű tükrözöddött a szemében, míg a szögletesség, szórakozottság teljesen eltűnt belőle.

- Mit keresett ön tegnap este tízkor a polgármester háza körül?!
 - Meg akartam ölni a polgármestert.
- Trift az asztalra ütött és akkorát kiáltott, hogy az ablaktáblák recsegték.
- Ne beszéljen itt ilyeneket, megörült maga? Én még sohasem láttam hülyét, aki megörült volna. Csak épeszű emberek szoktak megörülni.
 - Jól van, felügyelő - mondta Tim nyugodtan -, engem sértegethet, nekem mindegy.
 - Miért hazudik? Magát Waddewaiter Grace tegnap reggel írt levelében este tíz órára vacsorára hívta meg magához. Miért nem ment oda?
 - Először, mert a polgármesterrel akartam leszámolni ugyanakkor, másodszor nem igaz, hogy vacsorára hívott, hanem azt írta, hogy tíz órakor legyek a polgármester kertjében.
 - Micsoda? - kiáltott Trift -, hol van az a levél?
 - Ellopták.
 - De Grace azt állítja, hogy ő vacsorára hívta magát. Miért hívta volna a polgármester kertjébe?
 - Ez nekem is feltűnt. Beszéltem is vele, de nem derült ki a félreértés. A levél az ő írása volt.

- Szóval a leveleket kicserélték. Maga tehát azért tartózkodott a gyilkosság idején a villa körül, mert Grace-re várt.

- Nem azért. Úgysem tudom bizonyítani, hogy a leveleket kicserélték. Nincs meg a levél. És én öltem meg a polgármestert, ha a fejük tetejére állnak, akkor is.

Trift kettétörte a pipáját, de nem szólt semmit. Slimley kérdően nézett Klimbellre. A bíró vállat vont.

- Vegye jegyzőkönyvbe.

- Ön tehát bevallotta, hogy megölte MacKeghlen polgármestert. De ki lötte agyon Cornert?

- Nem tudom - mondta Tim nyugtalanul.

- Mondja el, hogyan történt a gyilkosság.

- Bementem MacKeghlenhez, szóváltásba keveredtem vele és lelöttem. Azután kimentem az ajtón, kívülről bezártam, lementem az utcára és leültem a kapu elé. Eszembe se jutott menekülni.

- És Corner?

Tim vállat vont.

- Nem látta közben Cornert? Nem látta kirohanni a házból?!

- Nem... nem emlékszem.

- A revolvért hova tette?

- Eldobtam a kertben.

- Ez a maga revolvere? - kérdezte Trift és felmutatott egy fegyvert.

- Igen - felelte Tim határozottan.

- Hazudik - nevetett a felügyelő -, mert ez az én revolverem. Elmehet.

- De - mondta kétségbeesetten Tim - ha mondom, hogy én öltem meg.

- Hallja fiatalember - ordított Trift, előrehajolva -, ha maga ölte meg a polgármestert, akkor nem hogy az apja vagyonát nem kapja meg, hanem villamosszékbe ültetik!

- Nem bánom - felelte Tim egykedvűen -, engem a vagyon már nem érdekel, sem a villamosszék. Én öltem meg.

- Nem akarja megkapni az apja örökségét? - csodálkozott a felügyelő.

- Nem.

Trift előtt most derengeni kezdett az igazságnak egy része. Megbeszélést folytatott halk hangon a bíróval, amelynek eredményeképpen elhatározták, hogy az ifjú Haybodyt a nyomozás kiegészítéséig szabadlábon hagyják. Klimbell fellelegzett.

Trift hirtelen hátravetette a fejét és derűt sugárzó arccal nézett Timre.

- Mondja csak - kérdezte tőle telhető lágy hangon - tulajdonképpen miért ölte meg a polgármestert?!

- Azért öltem meg - felelte Tim komolyan -, mert ellopta a város pénzét, megkárosította a szegényeket és árvákat, szerencsétlenné tette fiát és feleségét és egyszer, amikor még sokkal fiatalabb voltam, meg akarta ölni az apámat.

- Ne beszéljen számárságokat - mondta Trift, amikor ámulatából felocsúdott.

7.

Trift ragaszkodott Slimley kihallgatásához. Slimley ugyanis Miss Harperlow-nál lakott és ez a hölgy - a Silver Crack-i posta tisztviselőnője - a két gyilkosság óta egyik ájulásból a másikba esik. Slimley azt vallotta, hogy Miss Harperlow reménytelenül szerelmes volt Corner rendőrfőnökbe, amit meg is lehet érteni.

8.

Amikor Slimley háromnegyed egykor visszatért a hivatali szobájába, asztalánál, legnagyobb megrökönyödésére, egy idegen fiatalembert talált. Ez a fiatalember a karosszékből ült, lábait az íróasztalra fektette, kezei pedig a földre lógtak.

- Halló - kiáltott a fiatalember -, éppen lemásoltam a vallomásokat a lapom számára. Tudom, hogy tilos, de az ember egy kis igyekezettel túteszi magát az utálatos társadalmi előítéleteken.

XV. FEJEZET

„A pénz nem boldogít. Csak akkor, ha van.”

Haybody.

1.

Ugyanaz a fiatalember, aki Slimleyt annyira kétségbeejtette, most a Waddewaiter ebédjén vitte a szót. Az ügyvéd, Grace, Trift, Klimbell és Kilkenney voltak jelen. Grace ámulatlan hallgatta az ifjú újságírót, aki egy gépezetre emlékeztető kitartással és biztonsággal beszélt. Trift elnézően mosolygott, Klimbellnek időnként megakadt a torkán egy falat, az ügyvédnek pedig általában rossz kedve volt. Nem szerette, ha mások következtetnek az ő megkérdése nélkül.

- Az bizonyos - mondta Kilkenney -, hogy ketten voltak a szobában, a polgármesteren kívül, amikor a gyilkosság történt. Az egyik a rendes úton, az ajtón jött be, a másik esetleg az ablakon mászott a szobába. A távozásra vonatkozóan két elméletem van: vagy az egyik mászott ki az ablakon és a másik ment ki az ajtón, vagy az egyik ment ki az ajtón és a másik az ablakon. Ebben az esetben nem az volt a gyilkos, aki az ablakon mászott ki, mert a másik becsukta mögötte mindkét ablaktáblát, azután kiment az ajtón és rázárta a halottra. Lehetséges, hogy az egyik Corner rendőrfőnök volt, a másik a gyilkos. Ebben az esetben a következőképpen képzelem a bűntett lefolyását: Corner és MacKeghlen beszélgettek a szobában, amikor a nyitott ablakon át bemászott a gyilkos. Lelőtte a polgármestert és azután rákényszerítette Cornert, revolverrel a kezében, hogy kimásszék az ablakon. Ezután becsukta Corner mögött az ablakot, kiment a szobából, bezárta az ajtót és Corner után sietett. A kávéház udvarán utolérte és végzett vele is, nehogy elárulja.

- Nagyszerű - mondta Waddewaiter -, ez csakugyan sok mindent megmagyaráz.

- Ugye? - mosolygott öntelten Kilkenney -, pedig teljesen lehetetlen, hogy így történt volna. A rendőr ugyanis látta a gyilkost kijönni az utcából és a kávéház felé menni. Csakhogy percekkel azelőtt, hogy Corner futva megjelent a téren. Corner után pedig nem jött senki. Tehát mégis a gyilkos hagyta el előbb a házat és mégis a gyilkos mászott ki és Corner csukta be utána az ablakot. Illetve, miután nem biztos, hogy Corner volt a másik - összegezzük kutatásaink eredményét abban, hogy mégis az egyik mászott ki az ablakon és ment a kávéházhoz és a másik zárta be az ajtót a halott mögött és szaladt utána.

- Furcsa - gondolta Waddewaiter -, de igaza van.

2.

Trift és Kilkenney a kertben sétáltak.

- Elkápráztatja a társaságot zseniális elméleteivel - mondta a felügyelő mérgesen -, és ezzel egyrészt elárul mindent, amit tudok, másrészt elfelejti hozzátenni, hogy mindezt tőlem hallotta, ma reggel.

- Az újságíró mindent mástól hall - felelte Kilkenney közönyösen. - De most hagyjon magamra, mert Grace közeledik a villa felől, amint látja. Az ilyesmi nem való magának Trift. A szíve fájna, ha a fiatalok enyelgését hallaná. Dicséretére legyen mondva ennek a leánynak - nagyon tetszik nekem.

Trift elment és Kilkenney leült egy padra. Grace-szel.

- Ismeri maga az életet? - kérdezte a leánytól, aki csaknem rajongva nézett fel rá. - Mert minden ilyen zöld leány ismeri az életet, ha tőlük kérdezi az ember.

- Én nem ismerem - mondta Grace.

- Ez nagyképűség. Élet nincs is. Mindenki csak a saját életét ismerheti. De hát van magának élete?!

- Nincs - mondta a leány.

- Nincs?! - kiáltott Kilkenney. - Mit, nincs. Persze, ez magának nem élet?! Azt hiszi, a nagyvilágban minden másképp van. Mindenféle számárságot képzel el magának, amit aztán a mondain élet gyűjtőneve alá foglal. Elvágynak innen, de azt sem tudja, mibe és miért.

- Én nem vágyom el innen - mondta félénken Grace.

- Persze, a polgári elégedettség! Azt se tudja, mi van ennek a porfészeknek a határain kívül, de azért azt hiszi, hogy itt a legjobb.

- Én nem hiszem ezt...

- Fenét nem hiszi! - förmedt rá Kilkenney. De aztán megbánta hevesességét és kezébe vette a leány keskeny ápolt kezeit.

- Azért ne essen kétségbe - mondta vigasztalón -, annyi férfi van a világon, biztosan akad közöttük majd egy, akinek maga a zsánere. De most menjen a szobájába, mert én unatkozom kettesben; üljön le a zongorához és játsszon el egy Chopin-etűdöt, amitől az embernek könnyek szöknek a szemébe. Egész nyugodtan játszhat, nem hallatszik ide.

Grace rémült szemekkel nézett rá és berohant a házba.

3.

Kilkenney hátratett kézzel sétált a kavicsos úton, amely a fehér léckerítés mellett vezetett el. Egyszerre megállt, széthajtotta a bokrokat és Tim Haybody arcát pillantotta meg, amint két lécc közé szorulva, fájdalmas tekintettel néz be a kertbe.

- Jöjjön be, öregem - mondta az újságíró - és öntse ki a szívét előttem. Én úgyis tudom, hogy az apja él és nem mondom el senkinek.

XVI. FEJEZET

„Egy megrögzött gyilkos a hatóságokat éppúgy meg tudja tévesztani, mint a saját lelkiismeretét. Csak egyet nem téveszthet már meg: az áldozatát.”

Haybody.

1.

A Ruttle Hamfordba vezető út lassan emelkedett. Az egyik oldalon Tim leült a fagyalbokrok közé és zsebkendőt terített a földre maga mellé. Intett Yubának és a leány leült a zsebkendőre. Szürke tweedkosztüm volt rajta s a szoknya megfeszült a derekán, amint feltámasztott térdekkel leült.

- Azért hívtam ide - mondta a fiú -, mert nem akartam, hogy megint lezuhanjon egy rakás könyvről, mint amikor nálam volt. És különben is, magának vőlegénye van.

- Igen. De szabad vagyok, abban az értelemben, ahogy minden szabadon gondolkodó és önálló keresettel bíró ember szabad. Én tudom a legjobban, hogy a vőlegényem nem volt benn a házban, amikor MacKeghlent meggyilkolták. De ezen kívül nem sok jót mondhatok róla.

Miss Cranford megrázkódott. Talán eszébe jutott valami. Hiszen olyan rég ismeri Chestert és a modern élet testileg közel hozza egymáshoz az embereket, ha lelkileg nem is.

- Szép volt magától, hogy akkoriban figyelmeztetett engem a végrendeletre. Ennek köszönhettem, hogy sok mindenre rá tudtam jönni. Maga - maga honnan tudott apám végrendeletéről?

- Természetesen Chester mesélt róla. De szigorúan megtiltotta, hogy bárkinek is elmondjam. Ezzel is zsarolni akarta az apját. Furcsa két ember lehetett ő és az apja. De amikor magával megismerkedtem a könyvkereskedésben, annyira megsajnáltam magát! Olyan kedves, modortalan és tehetetlen volt, magam sem tudom, milyen. Segíteni akartam magán. De maga nem bizonyult hálásnak: nem volt őszinte hozzám.

- Hisz nekem, Miss Cranford? - kérdezte Tim, egy fűszállal játszva.

- Feltétlenül - mondta a leány.

- Akkor higgye el, hogy én öltem meg a polgármestert.

- De hiszen ez lehetetlen! Ezt nem tudom elhinni! Hiszen akkor a legjobb esetben is életfogytiglani fegyházra ítélik! És amellet talán meg sem kapja a vagyonát...

- Nem a pénz miatt tettem - mondta Tim. - Fő, hogy higgyen nekem. Az a sapka, amit nálam találtak, a legjobb bizonyíték. Azért vettem magamhoz, hogy ha menekülni akarnék, ne ismerjenek fel benne. De meggondoltam a dolgot és nem menekültem el. Tudja isten - nem akartam megölni, de jobb, hogy megtettem.

Yuba tágra nyitott szemmel figyelt valamit. Egy tücsök - poros, zöld kis tücsök, amilyen ezrével ugrál a mezőn - mászott be Tim szoros mellényzsebébe. Tim is látta ezt. Tudta, hogy ha most teleszívja a tüdejét levegővel, akkor a tücsök összeroppan ott benn, a megfeszült zsebben. De Tim visszatartotta a lélegzetét, óvatosan kivette a tücsköt a zsebéből és egy göröngyre tette.

Yuba valamit gondolt, amitől édesen, boldogan felnevetett. Átkarolta a fiút és remegő, forró, ügyetlen szájjal belecsókolt a nyakába.

XVII. FEJEZET

„A kisvárosok élete hasonlít egy olyan hangyaboly bágyadt életéhez, amelyben influenzajárvány ütött ki.”

Haybody.

1.

Trift felügyelő megtömte pipáját és rágyújtott. A French Furrow végén állt és lenézett a napfényben szikrázó kövezetre. Trift úgy érezte, hogy különös és érthetetlen rejtéllyel áll szemben, amelynek minden szereplője többet tud, mint ő. És ezek a szereplők valami ismeretlen cél érdekében következetesen összetartanak; ezek a kisvárosi korifeusok félre akarják vezetni őt, az igazságszolgáltatás előőrsét, aki New Yorkban végre is felelősséggel tartozik, s akinek nem csak az állam területén elkövetett kettős gyilkosság tettesét, de a gyilkosság igaz motívumait is ki kellett derítenie.

A felügyelő elhatározta, hogy még egyszer megpróbál itt belenézni az emberekbe. Nagyokat szívott kis pipájából és végigment a French Furrow-on, hogy a polgármester özvegyével beszéljen, ha lehet.

Trift nem sietett. Belökte a kerti kaput és kezeit lóbázva, végigment az úton, a lépcsőfeljáratig. Ott előbb jobbra fordult és megnézte a vadszőlőindát, amelyről egy pár tenyér az első emeleti ablaktól egy embermagasságig minden apróságot lehorzsolt. A vadszőlő alá állva, Trift megállapította, hogy az az ember, aki itt lemászott, majdnem olyan magas lehetett, mint ő.

Azután benyitott a hallba, ahol senkit sem talált. Felment a lépcsőn és elhaladt a dolgozószoa ajtaja mellett. Itt hirtelen eszébe jutott a polgármester és Corner temetése, tegnap délután. Egész Silver Crack kivonult a temetőbe, amely már a Silver Mountains lábánál kezdődött. Az ügy olyan világos volt, hogy Trift elfintorította az arcát. A Haybody-vagyon volt mindennek az oka. Trift egész éjjel Silver Crack-i aggastyánokkal beszélgetett. Mind könnyes szemmel gondolt vissza arra az időre, amikor Silver Crack lakói a hegyekből érkező szálfákat fűrészelték el és rakták fel egy szárnyvasútra. MacKeghlen polgármester akkor még sheriff volt és Corner kis farmer és Waddewaiter nem tudta, mit kezdjen egy fölösleges ügyvédi diplomával. Csak Haybody járt-kelt, utazott, épített, dolgozott, vásárolt és gyártott, már nem is tudják, mi mindent. Fiatal korában egészen az eszkimókig felment aranyért és hozott is haza egy zacskóval. Azzal kezdte és minden pénzzé vált a kezén. Az embereket nem sokra becsülte, a „Halgyáros” nagyon rossz véleménynel lehetett felőlük. De a pénzt sem szerette, csak nézte és tűrte és hagyta, hogy ömöljön hozzá, mint a jégeső. Mindig abba a kocsmába járt, ahová a faúsztatók és kopott bekecsét, rossz sapkáját a világért sem cserélte volna el valami újjal. Egyszerűen nem tudta elkölteni a pénzt - gondolta Trift, amint a polgármester házának pompájára nézett -, ő nem.

Egy fehér, aranyozott díszítésű ajtó előtt megállt. Izgatott hangú párbeszéd töredékei hallatszottak az ajtó mögül.

- De Bianca - mondta egy férfi -, ne kínozza magát egy ember miatt, aki gazember volt. Lásza be, hogy nem kár érte, jobb így.

Egy asszony valami gyöngé ellenvetést tehetett.

- Haybodyt talán elhallgattatom - mondta a férfi és Trift most határozottan megismerte a hangot: Waddewaiter ügyvéd hangja volt. - És ha elsimul a dolog, akkor feleségül veszem. Hiszen ez nem változtatta meg az érzelmeit.

- Nem - mondta a nő, aki csak Mrs. MacKeghlen lehetett -, nem változott meg semmi, legalábbis bennem nem. De ez az egész dolog olyan szörnyű, hogy időt kell engednie, amíg magamhoz térek.

- Gondolja meg, milyen élete volt - kapacitálta a férfi. - A fia is a pénz miatt kínozza, a férje is. Chester, hogy adjon, Craigh pedig, hogy ne adjon. Ezt az embert megvakította a hatalom és a gazdagság és az utóbbi időben már nem tudta, mit csinál. A város már anyagi gondokkal küzd és az emberek meggazdagodtak a koncessziókon, hamis adatokon és ellenőrizhetetlen kiadásokon. Előbb-utóbb minden kiderült volna.

- És így nem fog kiderülni?

- Nem. Mindazt, amit a férje magára és Chesterre hagyott, ugyanolyan ravaszul vissza kell csempésznie a város pénztárába, ahogyan egyesek kivették onnan.

- Chester nem fog belemenni.

- Kényszeríteni fogom rá. Nekem elég nagy vagyonom van ahhoz, hogy gondoskodni tudjak magukról.

- Oh, Istenem!...

2.

Trift lement a lépcsőn és megkereste az öreg inas szobáját. Az öreg bent ült egy karosszékekben és kézímunkázott. Trift hirtelen megjelenésére félretette a munkát és felállt.

- Meg merne esküdni rá, hogy a hang, amely magát aludni küldte a bezárt ajtón keresztül, a gazdájáé volt?

- A hangsúlyozás - mondta az inas elgondolkodva -, a hangsúlyozás a polgármesteré volt. A hang azonban idegenül csengett. Izgatottan és rekedten. Más is lehetett.

- Miért mondja, hogy: polgármester? Tegnap még azt mondta: a gazdám.

Az öreg szolga összeszorított ajakkal hallgatott.

- Nem tűnt fel magának valami változás újabban a polgármester viselkedésében? - kérdezte Trift, a kézímunkát nézegetve.

- Nem, uram - felelte O' Matt -, amióta emlékszem, sohasem tapasztaltam változást a polgármester viselkedésében.

- Mióta szolgál a házban?

- Öt éve.

- És a jövőben is itt marad?

- Nem, uram. Visszamegyek Angliába. Dungillben születtem.

- Miért megy vissza?

- Ha már kisvárosban kell élnem, akkor inkább Dungillt választom, mit Silver Cracket. Egy európai és egy amerikai kisváros közt igen nagy a különbség. Én nem tudom megszokni Amerikát.

- Ne haragudjon, hogy megzavartam a horgolásban - mondta Trift minden él nélkül és kiment a folyosóra.

3.

- Halló, Tim! - kiáltotta Trift. Utat vágott magának a könyvek között és leült egy székre. Tim rosszkedvűen nézett rá.

- Azért jöttem, hogy egy kicsit beszéljünk - mondta a detektívfelügyelő. - Mielőtt elhagyom magukat.

- Hogy érti ezt?

- Átadom az ügyet másvalakinek. Van egy barátom, akit a központ nem sokra becsül ugyan, aki azonban az egyetlen nálam is tehetségesebb titkosrendőr. Az illető egy számtani zseni, aki egyenletekkel és üzleti kalkulációk alapján számítja ki majd, hogy ki ölte meg a polgármestert és a rendőrfőnököt.

- A polgármestert én öltem meg.

- Az illetőt Sam Hacktrittle-nek hívják - folytatta Trift zavartalanul - és érthetetlenül jó feje van számtani dolgokhoz. Én nem tudom, mi az az egyenlet, de esküszöm magának: ő tudja. És bár sohasem hittem, hogy egyenletekkel mehet valamire az ember az életben. Tim, a saját szememmel láttam, amikor Hacktrittle egy számtankönyvvel, amiben olyan hosszú számítások voltak, vagy táblázatok, vagy mik, annyira megőrijtett egy színműügynököt, hogy az ötven százalékkal többet vallott be, mint amennyit elkövetett. Pedig tudnia kell, Tim, hogy Newarkban minden színműügynöknek egy nyolclövetű revolver az imakönyve, egy másikat pedig a zsebében melenget, hogy meg ne fázzon idő előtt.

- Én is elutazom - mondta Tim -, vagy mondjuk inkább úgy, hogy szólni akarok.

- Hová? - kérdezte Trift, különösebb sértődés nélkül.

- Talán Chilébe. Azt mondják, hogy ott meg lehet élni.

- Nem tudna egy pohár whiskyt felhajtani valahonnan? - kérdezte a felügyelő -, átkozottul melegem van.

Tim behozott egy üveg whiskyt. - Elhiszi, hogy a polgármestert én öltem meg? Higgycél, ha egy kis barátságot érez irántam.

- Nem - csettintett Trift -, a barátsággal nincs hiba, de maga félre akarja vezetni a rendőrséget, maga tudja, hogy ki a gyilkos.

- Persze, hogy tudom. Én vagyok.

- Nem egészen - felelte Trift. - Én nem mondom meg a véleményemet magának, mert maga sem elég őszinte hozzám, de nekem sok minden nem tetszik ebben az ügyben és ezért leveszem róla a kezemet. És maga igazán nem tehet okosabbat, mint hogy összeszed annyi pénzt, amennyit éppen össze tud szedni és elmegy valahova, ahol jól élhet, fiatalemberhez méltóan, amíg Sam Hacktrittle nem sürgönyöz magának, hogy hála az algebrai hogyishívjának, minden kiderült.

- Miért hagyja abba az ügyet? - kérdezte Tim.
- Nem tudom megmagyarázni. Találtam már Manhattan pincéiben hullákat, amelyeknek kés volt a szájukba szúrva és kezet fogtam egy gyilkossal, aki két és fél dollárért kilenc darabra osztott egy hob-et. De sohasem undorodtam valamitől annyira, mint ennek a békés, becsületes, gazdag városnak a levegőjétől, amelyben a legocsmányabb bűnök pestises szagát érzem, 'd bye - mondta és kifelé indult. Majd megállt, a zsebébe nyúlt és kivette a piszkos sapkát belőle, amelyet a gyilkosság estéjén Kilkenney rántott ki a fiatal Haybody kezéből.
- You see - mondta a felügyelő -, én nem ragaszkodom hozzá, hogy ezzel a dísz tárggyal is gyarapítsuk a Bűnügyi Múzeum kincseit. Itt van, boy, adja vissza neki.
- Kinek? - kérdezte halottápadtan Tim és elvette a sapkát.
- Azt maga jobban tudja - dörmögött a felügyelő.

4.

Az egy órát, ami a legközelebbi vonat indulásától elválasztotta, Trift az Abbgate kávéház teraszán töltötte. A French Furrow-n Grace Waddewaiterrel találkozott és kölcsönösen kikérdezték egymást: a felügyelő Ronald Haybody halálának körülményeire volt kíváncsi, Grace ellenben Kilkenneyre.

Most itt ült Trift és whiskyt ivott. Mellette a hosszú Samuel Morton Davies Smith állott, a szenvedélyes pincér, aki úgy nézett a nála is hosszabb Triftre, mint egy görög félistenre. De Trift átkozottul rosszkedvű volt és Smithre függesztve nefelejcskék szemeit, így morfondírozott:

- Az az ember, Smith, hajlamos a rezignációra. Én pihenni akartam itt és nem bűntényeket felderíteni. És most fel szeretném deríteni ezt az ügyet és kénytelen leszek pihenni valahol másutt, mert nem tudom megoldani a feladatot. De majd Sam Hacktrittle megcsinálja helyettem és mondhatom, rég nem olvastam valamit olyan izgatottan, mint Sam jelentését fogom, amikor benne lesz, hogy ki a gyilkos.
- Kit gyanúsít mégis, felügyelő úr? - kérdezte Smith közvetlen mosollyal.
- Magát - felelte Trift szárazon -, maga az egyetlen ember a városban, aki hibátlan alibit tud bizonyítani. És ez gyanús.

A pincér úgy nevetett, hogy a fogai majd kiestek a szájából. De Trift csendre intette.

- Meséljen nekem valamit Ronald Haybody temetéséről.
- Oh, az furcsa volt. A végrendelet értelmében betették egy fakoporsóba és Waddewaiter ügyvéd és Krishlam orvos kíséretében felvitték a hegyek közé. Ramsay Offerty tanyája mögött van egy kis tó, afféle tengersizem, a Gillinsgate-tó. Abba dobták bele. Egy csomó farmer és cowboy volt ott, még énekeltek is.

Trift arckifejezése megenyhült és lassan felragyogott szemében az a hírhedt szelíd, kék fény, amikor a Bank Street felől közeledő taxira nézett, amelyben Yuba Cranford és Tim Haybody ültek. A kocsira hátul nagy utazóköffert csatoltak - Tim egyáltalán nem szándékozott titokban tartani elutazását. Amikor a taxi elhaladt, Trift is felállt, fizetett és rövidebb úton indult el az állomás felé.

5.

Végigbaktatott a Commonway Streeten, megkerülte a Churchill Square-t és mielőtt a South Station Wayre ért volna, Waddewaiter ügyvéddel találkozott.

- Hova, hova? - szuszogta az ügyvéd.

- Elutazom - felelte Trift és lenézett az ügyvéd tar fejére. - Alig várom, hogy elkerüljek innen. Csak az a kár, hogy nekem nincsenek jó embereim, akik pénzt adnának nekem, hogy elutazhassam, mint Tim Haybodynak.

- Úgy érte, hogy én adtam neki pénzt, hogy megszökhessék? Ezt nem is tagadom. Csakhogy nem azért tettem ezt, amiért maga gondolja. Nagyon jól tudom, hogy Haybody csak akkor válik gyanússá, ha megszökik és nem, ha itt van. Csakhogy a törvény betűi szerint a beismerő vallomás legalábbis fontos bizonyíték, ha nem is elég. És sok minden szól Tim ellen. Beszéltem Klimbell bíróval, aki nagyon pesszimiztikusan nyilatkozott. Ezért határoztam el magam, hogy rábeszélem az ifjú Haybodyt a szökésre és pénzt is adok neki. Ön bizonyára egészen másra gondolt.

- Én nem gondolok már semmire - legyintett Trift -, őszintén szólva, nekem túlkomplikált az egész. Én visszavonulok és átengedem a helyemet egy fiatal kollégának, aki világosságot fog deríteni az ügyre. Az illetőt Sam Hacktrittle-nek hívják és valóságos számtani zseni. Üdvözlöm Mrs. MacKeghlent - mondta hirtelen és otthagyta a meglepett ügyvédet. Még elérte a New York-i vonatot és vigyázott rá, hogy más kocsiba szálljon, mint amelyben Miss Cranford ült Timmel, mert nem akarta zavarni a fiatalokat.

6.

Trift rezignált hangulatban ért New Yorkba is. Bement a központba, de nem találta a helyét. Kollégákkal beszélgetett, de összefüggéstelenül, vagy egyáltalán nem felelt a kérdéseikre. Hátat fordított a hivatalának és lement az utcára. Az Elevated az East Side-ra vitte, ahol azonban eszébe jutott, hogy semmi keresnivalója a környéken nincsen. Egy drinkstore-ban megevett egy forró virslit, maga sem tudta miért, hiszen fülledt meleg volt és semmi éhséget nem érzett. Olyan meleg volt ezen a délutánon New Yorkban, hogy az emberek lógó fejével szinte úsztak a forró, szennyes és vastag levegőben. Olyan nap volt, amikor New York területén legalább kilenc cselédleány ájul el mosogatás közben s az európai lapok ezerötszáz napszúrásos halálról számolnak be saját, New Yorkba küldött tudósítójuk jelentése alapján. Coney és Long Islandon millió fürdőző nyüzsgött barnára égett testtel és a jégrackettek élet-halál küzdelme folyt. A Madison Square Gardenban hirdetett boksztversenyeket a nagy meleg miatt elhalasztották. Trift beült egy taxiba és megkérte a sofőrt, hogy meg se álljon Newark közepéig. A haditengerészeti börtön közelében Trift kiszállt és gyalog indult vissza ugyanoda, ahonnan érkezett.

Közben leszállt az este - nagy, sötétszürke denevérszárnyai beborították a világ leggigantikussabb városát. Fekete felhő ült a Chrysler és az Empire State Building felett; Manhattanben az emberek becsukták az ablakokat, hogy a vihar el ne törje az üveget, míg Bronxban kertészek öntözték gumicsőből a virágágyakat, tekintet nélkül a közelgő záporosőre.

Egyszerre zuhogni kezdett az eső, mennydörgés rázta meg a levegőt és Ellis Island fölött ropogva villámlott. Trift felügyelő Newark legelhagyottabb kerítésnegyedében találta magát, ahol legfeljebb kínai mosodák, speak-easyk, matrózkocsmák, ópiumbarlangok és gengszterek pincevendéglői jelentették a városiasságot. Trift felhajtotta a gallérját és a záporosőben a

harmadik sarokig szaladt. A Second Steward Streetre fordult be és a második háznál megállt. Ez volt a Gveegle-Clippy-Clappy kocsmája, a késelők kocsmája, amelyet Trift felügyelő fiatalabb éveiben sokszor és szívesen keresett fel, mert nagyon jó babfőzeléket kapott itt csülökkel. Ebben a kocsmában spiclik nem fordultak meg, sem ügynökök vagy ópiumkereskedők - ide a társadalom két elszánt rétege járt csak: detektívek és fémjelzett gengszterek. Egy időben Messari emberei sajátították ki a Gveegle-Clippy-Clappy kocsmát, később azonban szabadságon levő idegen racketeerek és szomszédos gangek emberei, sőt magányos farkasok is ideszoktak. Ennek a kocsmának igen jó híre volt, mert akinek itt kést szúrtak a szívébe, az még halála után sem feledkezett meg a köteles diszkrécióról: jó emberek gondoskodtak róla, hogy holtteste egy egészen más kerület kanálisaiban bukkanjon csak fel, ha éppen nem akadt kéznél valami terméskő, amit amulett gyanánt a nyakába kötöttek volna. A kocsmája elég szűk volt: a pulton kívül négy asztal és tizenegy szék fért el benne. A pult mögötti ajtó a tulajdonos, Mr. Diferte egyetlen lakószobájába s onnan az udvarba vezetett. A falakon piszkos képek lógtak, amelyek az olasz nemzet történetéből ábrázoltak nagyszerű, de kivehetetlen epizódokat. Ide menekült be Trift felügyelő, a zápor és saját keserű gondolatai elől.

Az ajtótól jobbra eső asztalnál Mindenre Kapható Dad és Dinamo Bill ültek - ugyanott, de az asztalnak háttal, Drótkefe Melton. A mellettük levő asztalnál csak ketten: Piroskésű Arcansas Melchior és Javíthatatlanul Fecsegő Baxter. Egy másik asztalnál Oonaoona Gilbert ült egyedül és a revolverét szedte szét éppen. Előtte mocskos kis üveg gépolaj állott. A negyedik asztalnál ismét hárman ültek, James Fiori, Feltűnően Hülye Tipman és Sofőr Happy. Trift felügyelő az első asztalhoz ült le, ahonnan Dinamo Bill és Drótkefe Melton azonnal elültek. Nem demonstráció gyanánt, hanem tiszteletből. Mindenre Kapható Dad is fel akart állni, de Trift visszanyomta a helyére. Dad már öreg volt, de széles vállú és egyenes fickó. Rá is, mint mindenkire errefelé, annyira illett a gúnyneve, hogy büszkén és élete végéig viselte, mint más ember a személyazonossági iratait. Nem is gúnynev ez, mert nem gúnyból, hanem tárgyilagosan jellemez és meghatároz.

- What's the business? - kérdezte Mindenre Kapható Dad a felügyelőt. Olyan hangja volt, mint egy rozsdás trombitának. A hangszálait rég elrágta a világ legerősebb itala és a világ legrosszabb dohányja, ami azonban egyébként nem ártott meg jobban neki, hatvanöt éves korára, mint városi embernek a nátha. Trift megragadta Dad sebhelyes kezét:

- Rosszul megy nekem, öreg fiú. Megbízta egy ügyel, amit nem tudok kideríteni. Távol a világ zajától és a New York-i bűnök pocsolyájától, egy idillikus fekvésű, gazdag városkában megölik a polgármestert és a rendőrfőnököt. Gyanús egy fiatalember, akinek apja nem őrá, hanem a városra hagyta a vagyonát, gyanús egy ügyvéd, aki mindenkinél többet tud a dologról és szerelmes a meggyilkolt polgármester feleségébe, gyanús egy csavargó, akit a meggyilkolt ember kertjében találtak, gyanús az egyik áldozat fia, aki pénzt akart kapni az apjától, de nem kapott, és gyanús a menyasszonya, aki vele volt akkor este, amikor a gyilkosság történt, holott szép és nemes lelkű kis teremtmény, arra esküszöm. És szerintem leggyanúsabb a pincér, aki alibit tud igazolni. Éppen ezért. Senkinek sem jutott eszébe, hogy az alibijéről gondoskodjék, csak ennek a pincérnek. Látja, Dad, ennyi embert kell gyanúsítani - és ami a legszörnyűbb benne -, egyik sem lehet a gyilkos.

- Nyomasztó Charlie-ra megint rájött a beszéd - súgta Gilbert revolvertisztítás közben Feltűnően Hülye Tipman-nek, aki elégedett vigyorgással honorálta ezt a végtelenül szellemes megjegyzést. Trift ellenben elmerülten folytatta:

- Ilyen ügyben az én találékonyságom kevésnek bizonyul. Különben is, újabban szúrászt érzek a bal tüdőmben: már nem vagyok fiatal és néha napokig nem jut eszembe semmi. Éppen ezért elhatároztam, hogy az ügyet át fogom adni egy fiatal kollégámnak, aki egész bizonyosan

világosságot derít majd rá. Az illetőt Sam Hacktrittle-nek hívják és mondhatom magának, Dad, még olyan számtanzsenit nem is láttam, mint Sam. A világon mindent ki tud számítani fejből, nemcsak bűnügyek megfejtését, hanem egyenleteket is, valóságos egyenleteket. Én ugyan nem tudom, hogy néz ki egy ilyen egyenlet, de bizonyosan nagyon nehéz és ha valaki egy ilyen számtani szörnyeteget néhány könnyed csapással kivégez, akkor akármi legyek, ha egy hét múlva nem olvasom saját szememmel írásbeli jelentésében annak az embernek a nevét, aki Craigh MacKeghlen polgármestert és Corner rendőrfőnököt meggyilkolta. Sam Hacktrittle az a név, Dad, amit a figyelmébe ajánlok, és ha természetes halálát előre megérezve, szükségét érezné annak, hogy még egy utolsó bepillantást nyerjen a magasabb matematikába, vagy hogy hívják, akkor csak forduljon hozzám és hivatkozzék rám.

Trift felügyelő még sokáig beszélt, de Mindenre Kapható Dad már nem ült az asztalánál. Szép csöndesen átment a szomszédba, ahol Drótkéfe Melton és Piroskésű Arcansas Melchior kártyapartijának kibicelt. Mert egy USA-gengszter a világon mindent eltűr szemrebbenés nélkül, de unatkozni nem szeret, tudja az ördög.

7.

Trift felügyelőt még két napig nem látták sehol. Még két napig ténfergett tétlenül és kétségek közt a városban. Igaz, hogy közben megállapította, hogy hol vett ki lakást Tim Haybody, hogy Yuba Cranforddal hol és mikor találkozott, valamint, hogy Chester MacKeghlen hogy áll anyagilag - de mindez nem elégítette ki és nem nyugtatta meg. Végre szerdán este hatkor a Wall Streeten sétálva, homlokára ütött.

- Megvan. Tudom már, mi a teendőm. Nem adom át az ügyet Sam Hacktrittle-nek és kész.

XVIII. FEJEZET

„Amerikában a zsarolás: ipar - az ipar: háború - a háború üzlet - az üzlet: háború - a háború: ipar - az ipar: zsarolás. Nincs szebb élet, mint egy főracketeeré, aki életbiztosítási jelvényeket osztogat, életveszélyes fenyegetések közepette és a vikendet saját sörgyárában tölti, de a nőkről és a lelkiismeretről ugyanaz a véleménye, mint Pater Hillmannek, illetve az American Womens Associationnak. Ez gyönyörű.”

Hacktrittle.

1.

Chester New Yorkból felhívta telefonon Waddewaiter ügyvédet. Az ügyvéd reggelizett éppen s előtte a frissen öntözött kert a legszebb napsütésben ragyogott, amikor behozták a telefont. Grace spanyol-indián csataordításba tört ki, mert - Isten tudja, miért - azt hitte, hogy Kilkenney telefonoz.

- Mondja, Waddewaiter - kezdte rögtön -, mi akadálya van annak, hogy én azonnal megkapjam az örökségemet?

- Sok - felelte Waddewaiter -, de erről így nem beszélhetünk. Jöjjön már ki egyszer.

- Micsoda? - kiáltott a fiatalember -, nem érti, hogy szükségem van a pénzre? A saját pénzemre? Mi jogon támasztanak nehézségeket?

- Nem támasztunk nehézségeket - felelte az ügyvéd rendíthetetlen nyugalommal -, de az édesapja becsületéről van szó. És a városról. És a MacKeghlen-névről.

- Semmi közöm az apám becsületéhez! - ordította magából kikelve Chester -, értse meg, hogy négyszázezer dollár adósságom van, amit az apai örökség terhére csináltam, és amit ki kell fizetnem! Minden egyébre fűtyülök.

Waddewaiter letette a kagylót és Grace-hez fordult:

- Megint nincs retek és só az asztalon. Újabban semmivel sem törődsz úgy, ahogy kellene. Hát annyira szerelmes vagy a fiatal Haybodyba?

Grace ajkbiggyesztve nézte az ügyvéd kövér kezeit, amelyek a vaj felkenésével voltak elfoglalva.

- Én egyáltalán nem vagyok szerelmes Timbe.

- Úgy? - kérdezte Waddewaiter -, pedig én már éppen gondolkodni kezdtem azon, hogy ne egyezzem-e bele a házasságotokba. Nem akarok a boldogságtok útjába állni, mint szegény Craigh tette a fiával.

A telefon csengett. Ismét Chester volt.

- Halló - kiáltotta -, miért tette le a kagylót?! Hallja, három napot adok rá s megbízom vele, hogy mindent pénzzé tegyen, ami az enyém és az International Changenél a számlámra befizesse. Semmi közöm Silver Crackhez, az anyám ott maradhat, ha akar, de ha nem intézi el úgy, ahogy kívánom a dolgot, akkor kinyitom a számat, afelől nyugodt lehet. Jó napot.

Waddewaiter reménytelen és sötét tekintettel meredt maga elé. A French Furrow végéről idehangzott a gazdag, vidám, dolgos, becsületes kisváros lármája és ritmusa.

2.

Chester felvitette magát a tizenegyedik emeletre, ahol Yuba lakott, kétszobás garzonlakásában, ami csupa puha sarokból, otthonos szögletből, párnából és csecsebecséből állott. Kopogás nélkül lépett be, mint mindig. Egy nagy állólámpa alatt Yuba és Tim Haybody ültek, teával. Tim fehér szövetruhában volt. Miss Cranford pedig fehér-fekete pongyolában. Vakító fehér bőre most rózsaszínűnek látszott a lámpa fényében. Már estére járt az idő, a redőnyök leeresztve. Lent, végtelen mélységben, a pokolian nagy város lármája tombolt. De itt csönd, puha, békés csönd uralkodott. Tim a teáját kortyolgatta és Chester felé bólintott. De Chester szó nélkül, sötét arckifejezéssel ült le közéjük és éles tekintetet vetett Yubára.

- Nagyon csodálom, Yuba, hogy a szegény papa gyilkosával ülsz itt kettesben, amikor tudod, hogy ilyenkor én szoktam feljönni. Nekem ez az egész barátság nem tetszik, megmondhatom neked.

- What's the matter with you, Chester? - csodálkozott a lány -, nem értelek. Csak nem gondolod komolyan, hogy Mr. Haybody ölte meg a...

- Magára vállalta! - kiáltott Chester keserűen. - És megmondom magának, fiatalember, hogy nem szívesen veszem a jelenlétét a menyasszonyomnál és egyáltalán rosszul leszek, ha látom.

Tim csöndben felállt.

- Nem tűröm, hogy így beszélj a vendégeimmel, Chester - kiáltotta elkeseredetten a leány -, térj eszedre, vagy pedig menj el innen és hűtsd le magad valamivel.

- Ahá! - mondta Chester gúnyosan -, hát így állunk! Ez gyorsan ment. De én három napon belül megkapom a pénzt és akkor otthagysz a színházat és feleségül veszek. Addig pedig azzal érintkezel, akivel én megengedem, érted? Ez az ember itt megölte az apámat...

Tim szelíden a vállára tette a kezét és így szólt:

- Nem szívesen beszélek így, de mert megértem a fiúi fájdalmát, megmondom magának, hogy én nem öltem meg senkit.

- Akkor az apja, az a vén szélhámos! - kiáltotta dühtől tajtékozva Chester -, akinek esze ágában sem volt meghalni, csak egyszerűen megbánta az egész komédiát, megbánta, hogy a városnak adta a vagyonát és megpróbálta visszakövetelni szegény papától, ami persze nem sikerült neki. Ezért lőtte le és ezért nem akarom látni magát, kivéve majd a villamosszékekben, ahová az apja helyett leültetik!

Tim tartózkodó és lágy magatartása eltűnt, vonásai megnyúltak és egész testében kiegyenesedett. Tudta, hogy helytelenül cselekszik, de nem tudott már uralkodni magán. Teljes erejéből a Chester arcába sújtott, aki végigterült a földön. De feltápáskodott és neki akart rohanni Timnek. Trift felügyelő kapta el a karját.

3.

Senki sem vette észre, amikor Trift a szobába lépett. Trift elkapta Chester ütésre emelt karját és véget vetett az izgalomnak.

- Mi baj? - kérdezte a dühtől halottsápadt ifjú tőzsdebizományost, akiből most minden kitört, mint egy gejzírből, amelynek eljött az órája.

- Megmondom magának, felügyelő, hogy ki a gyilkos: Ronald Haybody! Aki egyáltalán nem halt meg, bár nem tudom, mi célja volt ezzel a komédiával! Ez a fickó látta a házból kijönni a gyilkosság idején! Az apja sapkája volt nála, ez a magyarázata annak, hogy a fiú magára vállalta a gyilkosságot. Amikor én Yubával bementem a házba, a lépcsőhöz vezető úton ezt találtam.

Átadta a detektívnek az összehajtogatott papirost. Egy Red Star Line hajójegy volt, New Yorkból Cherbrustig és vissza, Ronald Haybody névre szóló. A jegyet ezerkilencszázhuszonhatban állították ki.

- Nem valószínű - mondta Chester -, hogy ha valaki 1925-ben jogerősen meghal, akkor egy év múlva Európába utazhassék. A vén gazember jónak láthatta egy időre eltűnni a porondról.

- Igen - mondta Trift -, ilyesmire én is gondoltam már. De ez a hajójegy nem elég bizonyíték. Valaki visszaélhetett Ronald Haybody névvel. És a fiától nem kívánhatjuk, hogy ellene valljon. Nem lehet egy halottat csak úgy gyilkossággal vádolni, mert hiszen még az élők közül sem tudjuk rábizonyítani senkire.

- Ezen könnyen segíthet, felügyelő - mondta Chester. - Ronald Haybody állítólagos holttestét saját kívánságára a Gillingsgate-tóba süllyesztették. Ki kell emelni a koporsót és meggyőződhetik róla, valóban eltemették-e az öreget, vagy pedig valami komédia volt az egész. Azonkívül le kell nyomoztatni a környéket, mert egész bizonyos, hogy Haybody él még és újabban Silver Crack környékén tartózkodik. Én megmondtam, amit tudok, a többi a maga feladata, 'd bye - mondta és elment anélkül, hogy Yubára nézett volna.

4.

Tim kimerülten rogyott egy rekamiéra.

- Remélem, felügyelő, nem hiszi el. Az Istenért, csak nem gondolja tényleg, hogy egy szó igaz abból, amit ez az ember mondott?!

- Maga nagyon jól tudja - mondta Trift felügyelő -, hogy én mit gondolok. Maga jobban következtet, mint én és az agyberendezése, vagy hogy hívják, jobban sikerült, mint az enyém. Tény az, hogy MacKeghlen polgármesternél Corneren kívül még valaki, egy érthetetlen és ismeretlen harmadik is volt, amikor a gyilkosságot elkövették. És tény, hogy ez a harmadik előbb távozott el a házból, mint Corner és elvesztett egy Ronald Haybody névre szóló hajójegyet és az Abbgate-kávéház felé ment, ahol Corner főnököt meggyilkolták. A kérdés ezek után csak az, hogy Corner miért csukta be mögötte az ablakot?

- De hát felügyelő - mondta elhúzott arccal Tim -, csakugyan azt hiszi, hogy az apám él és ő gyilkolta meg MacKeghlent és Cornert?

- Oh, boy - sóhajtott Trift -, hányszor kénytelen az ember olyasmit hinni, amit szívesebben nem hinne! Engem az események sodornak magukkal és én mindig azt hiszem, ami pillanatnyilag a legvalószínűbbnek látszik. Az én véleményem az, hogy minden bűntény magától

felderül, ha az ember nem törődik vele. Az én véleményem azonban, sajnos, sok mindenben eltér a főnökeim véleményétől. És így kénytelen vagyok valamit keresni, amiben hihetek, nehogy újra azt mondja nekem Nick Wawesend főtanácsos, amit reggel mondott.

Trift várt, hogy megkérdezzék tőle, mit mondott neki ma reggel Wawesend főtanácsos. Azonban Yuba Tim arcát nézte, Trift elmondta magától:

- Magához hívatott ma reggel az öreg inkvizítor, vagy hogy mondják. Trift, azt mondja, mi nagyon is megbízunk önben; azonban ön egész nap sétál és este a színházba megy, amikor New York közelében megölnek két városi főtisztviselőt. Eddig még semmi újat sem hozott az esetről. - Talán - feleltem én -, sőt valószínűen onnan van ez, hogy nem vagyok megfelelő ember erre a feladatra. Oda kellene adni az ügyet Sam Hacktrittle-nek, aki kiváló számtani zseni. „Isten őrizz, mondta a főtanácsos, csak ezt ne. Mi nem tűrjük, hogy ezt az ügyet más vezesse, mint éppen ön. Ragaszkodunk a személyéhez. Sam Hacktrittle-t pedig verje ki a fejéből.”

Tim nem hallgatott oda. Egész lelkét betöltötte az apjáért való aggodalom. Így ültek, hallgatva, mind a hárman. Tim elgondolkodott. Sohasem ismerte a családi élet, vagy apai szeretet melegét. Idegen intézetekben nőtt fel és apja nem törődött vele. Ezután pedig hazajött és egy kis házban élt, amely a kertészné gondjaira volt bízva. De Tim egy bizonyos este óta hallatlanul megváltozott. Vad és zárkózott lényre felmelegedett és ellágyult. Csak azt kívánta, hogy bár más körülmények közt találkozhatott volna újra Ronald Haybodyval! Rájött, hogy szereti az apját, akiről csak most tudta meg, hogy milyen ember!

NEGYEDIK RÉSZ
Haybodyt nem lehet agyonütni

„Ezzel a különös ügyel Charley Trift felügyelőt bízták meg. Nyilván tévedésből.”

New York State Post.

XIX. FEJEZET

1.

Fatklínek éjfél tájban felébredt. Silver Cracknek olyan pompás, modern, biztos börtöne van, amilyenhez hasonlót a környékbeli szegény városok és telepek nem építhettek maguknak. Előfordult, hogy Deabtane, vagy Sukk Hill hosszabb időre elítélt komoly bűnöseit a Silver Crack-i börtön vette át. Csupa beton, páncél, üveg és csupa csengő volt ez az épület, csak az egyik szárnya volt régimódi: a régi börtön, amelyhez öt évvel ezelőtt hozzáépítették az újat. Ebben a szárnyban helyezték el Fatklínkot. Ez az épületrész egyetlen hosszú folyosóból állott, amelynek végén egy konyhaszéken ült Daniel Seddam börtönőr és olyan pózban, mintha semmi sem kerülhetné el a figyelmét, aludt.

Fatklínek felült a priccsen és a beomló holdfény ezüstös fényében látta, hogy az ablak vasrácsai közt egy pók közlekedik, elárulva hálószövési szándékát. Fatklínek elkeseredetten nézte a pókot és a pokolba kívánta azt, aki felfogadta őt és aztán cserben hagyta. Fatklínek megszokta már a börtönt, a cella csöndjét, a farsztó ülőszakokat, az unalmat, az időtlenséget, a patkányokat, pókokat és a börtönőrök penetráns humorát. De mindig tudta, hogy kiért és miért ül és számítgatta, hogy mennyit kap érte, ha lejár a büntetése. Megszokta hogy gyakorlott gengszterekkel dolgozzék együtt, akik a világ legpontosabb és legmegbízhatóbb kereskedői. De itt határozottan érezte, hogy amatőrök keze van a játéokban, ijedt, tájékozatlan, kapkodó amatőröké, akik - nem tudni, milyen okból - nagyon csúnya ügybe keveredtek és most fogalmuk sincs róla, mihez kezdjenek. Fatklínek attól félt, hogy bent hagyják a pácban, talán megtudták, hogy száztíz dollárja van a bankban és azt akarják megszerezni. Verejtékcseppek gyöngyöztek Fatklínek homlokán, felkelt az ágyról és felöltözött - ami abból állt nála, hogy kívülről a derekára csatolta sárga nadrágszíját és nyújtózkodott. Ismét az ablakra nézett és azt látta, hogy a pók otthagynya kifeszített szárait és elmenekül. Közvetlenül ezután furcsa zörejt hallott. A holdfényben úszó rácson egy vékony kis reszelő tűnt fel: nem volt nagyobb egy női körömráspolynál. Fatklínek tudta, hogy ez a legjobb szerszám, ami Newark lakatosműhelyeiből kikerült. Tíz percig dolgozott halk zümmögéssel a földszintes ablak rácsain a rejtélyes ráspoly. Azután elhallgatott.

Fatklínek várt egy darabig, majd az ablakhoz ment és kitekintett. A tágas udvar egyik oldalát az új, kétemeletes fegyház határolta, a másikat falkerítés. Az őrt, aki a kerítés mellett szokott sétálni, Fatklínek most sehol sem látta. De másvalakit sem látott. Csend volt, a városka most aludta legmélyebb álmát. A nyári éjszaka édes zümmögése hallatszott csak, az udvar bodzáit ezüstsálak fonták keresztül s a hold mézes arca bátorítóan nézett a fogolyra. Ebben a szárnyban csak tyúktolvajokat tartottak bezárva s Fatklínek kezdettől fogva csodálkozott azon, hogy miért tették őt is ide?

Megpróbálta kifeszíteni a rácsot, ami teljes mértékben sikerült is. A nyílás azonban szűknek bizonyult. Fatklíneknek most már, a menekülés reményében, semmi kedve sem volt a maradáshoz. Kicsavart a vaságyból két szeget s azzal, fáradtságos munka árán, kibontott két téglát az ablak körül, a falból. Most már, az asztalra állva, ki tudott bújni az ablakon. Óvatosan lopódzott az épületszárny mentén a kerítésig s ott egy őrt látott a földön feküdni. Miután megkerülte, a bodzabokrok felé lopódzott s ott nagy nehezen feltornászta magát a falra.

2.

Tulajdonképpen New York felé szándékozott menni, de nem ismerte a vidéket és nem mert megkérdezni senkit. Arra emlékezett, hogy északkeleti irányban egy széles országút vezet ki a városból és csakhamar rá is talált. Majdnem másfél óráig gyalogolt az országút menti bokrok védelme alatt, a végtelen, csöndes éjszakában. Ekkor már fölébredt benne a gyanú, hogy rossz irányban haladt, mert egyetlen autó sem száguldott el mellette és kétoldalt a házak és farmok is elmaradtak. Csak a sötétség nőtt az orra előtt és egyszerre rájött, hogy órák óta a hegyek felé menetel. Visszafordulni nem mert, hiszen világos reggel lett volna, mire a városba ér, arra gondolt tehát, hogy továbbmegy az Ezüst Hegyekbe vezető úton és az erdőkben elszórt farmok egyikében próbál szállást kapni, esetleg munkát, egy időre, amíg az ügyet elfelejtik.

Az út lassan emelkedett. Az országút itt balra fordult, de Fatklink a szekérúton ballagott tovább, amely egy lankásan emelkedő, zöld domboldalon vezetett felfelé. Negyedóra múlva beért az erdőbe és hirtelen éhséget érzett. Gyorsabban ment tovább. Az erdőtől kábítóan édes illat áradt - ezernyi virág, fa, cserje, levél lövellte szét érzéki, bódító illatát az éjszakában. Fatklink végre is megállt, hogy egy tisztáson lepihenjen, mert úgy látszott, hogy a farmok messzebb vannak, mint gondolta volna. Letért az útról a bokrok közé, amikor a háta mögül lépések zaját hallotta. Ijedten megfordult és egy tagbaszakadt, magas, erős, vállas férfit látott maga előtt, aki rákiáltott:

- Jöjjön utánam.

3.

Jó félóráig mentek egymás mellett szótlanul. Ekkor már sziklás hegyek magasságában jártak és Fatklink már semmit se bánt, csak még egyszer az életben egy percre leülhessen.

Végre az idegen férfi megállást intett. A bokrok sűrűje mögül barátságos nyerítés hallatszott és Fatklink egy sziklabarlang száját látta maga előtt, amelybe éles sugárban világított be a hold.

Az idegen eddig nem szólt egy szót se. Most megsimogatta a lovát és intett Fatklinknak, hogy üljön le. Ő maga takarót terített a földre és az egyik végén leült.

Fatklink csak most nézte meg az arcát. Ősz, egészen ősz haja volt ennek a férfinak, de az arca olyan volt, mintha egy darab terméskőből vágták volna ki. Mély ráncai is inkább a férfias, bölcs nyugalom kifejezését kölcsönözték arcának, mint az öregségét. Szemeiben azonban nyugtalan, elégedetlen és végtelenül zord fény lobogott. Lassan, megfontoltan és nehezen ejtett ki minden szót, amint most, anélkül, hogy a csavargóra nézett volna, megjegyezte:

- Örülök, hogy szerencsésen ideért.

Fatklink végignézett ezen az emberen. Bőrnadrág és színes ing volt rajta, zöld nyakkendő és a vidéken szokásos sál a nyakán. Revolvertáska a bal oldalán, mellette késtok. Fatklink bólintott:

- Igen, azt hiszem. De kicsoda maga?

- Ahhoz semmi köze, amíg meg nem mondom. Csak érdekelt, hogy mit keresett a börtönben és miért nem szökött meg már régen onnan. Ha nem akarja, hogy újra elfogják, szüksége van az én segítségemre. Gyűjtson rá.

Maga is cigarettát sodort s a fadobozt átnyújtotta Fatklinknak, miközben szinte fanatizáló tekintettel nézett rá.

Fatklink rágyújtott. Az idegen észrevette, hogy közben remeg a keze. Azután, könyökére támaszkodva hallgatni kezdte, amit Fatklink mesél:

- Talán tudja, hogy a Hudsonön túl vannak azok a helyek, ahol a magunkfajta embert pár hónapra felfogadják. Egészen rendes kereset az, higgye el, de csak akkor, ha az ember tudja, hogy mihez tartsa magát. Mondhatom, valóságos megváltás volt a számomra, amikor maga, nem is tudtam, miért, elfürészelte a luxuskajütőm ablakait.

- Mit gondol, miért tettem?!

- Nem tudom. Azt sem tudom, hogy kinek volt itt énrám szüksége? Kinek volt érdeke, hogy börtönbe kerüljek? Azzal vádolnak, hogy én öltem meg a polgármestert? Hiszen bár tudnám, hogy hány pattanás volt az arcán és hogy öreg volt-e, vagy fiatal? Vállaljam magamra a gyilkosságot? Jöjjön valaki és mondja: ezt és ezt kell vallanod, ennyit és ennyit fizetünk. Vagy jöjjön ide az, aki nekem értesítést küldött és segítsen visszajutnom innen New Yorkba és ne is halljak többé az ügyről. De hát nem tudom, hogy kihez forduljak. Két levelet kaptam összesen, amelyek alatt egy nagy H. betű állt csak.

- Az én vagyok - mondta a könyöklő férfi, gondterhes arccal. - Az üldöző is én vagyok és a tettes is én vagyok - meghaltam és mégis élek, jót tettem az emberekkel, de megbüntetem őket, ha nem értették meg a szándékomat. Mindez csak a kezdete volt a nagy tisztogatásnak, Fatklink.

Fatklink ijedten nézett erre az energiát és hihetetlenül zord önfegyelmet sugárzó embernek az arcára. Azt hitte, hogy megőrült. De Ronald Haybody csak abba a hibába esett, amibe olyanok szoktak, akiknek ritkán van alkalmuk beszélni valakivel: túlbecsülte Fatklink szellemi képességeit. Fatklink sok mindenben ment keresztül és volt ideje gondolkodni a dolgokon, mégsem volt okos ember. Talán a fájdalom vette el az eszét, a küzdelmek, az emberi társadalom helyes, tehát pesszimisztikus megítélése: talán éppen az okossága vette el az eszét ennek az embernek, akit alig harmincéves korára a sikertelenség ugyanoda juttatott, mint jó kereskedőket a siker: nem tudott másra gondolni, mint a pénzre.

- Ezeknek, ott lent a városban - mondta -, jól kapóra jöttem. Mindenki tudja, hogy Tim Haybody a gyilkos, de nem szívesen ítélik el. Pedig nem marad más hátra, mert sok minden szól ellene, azután be is vallotta a gyilkosságot és mindennek a tetejébe még meg is szökött. A bíró azt mondja, hogy most már pár napon belül ki kell adni ellene az elfogatóparancsot. Seddam mesélte, a börtönőr. Azt is mondta, hogy ha elítélik a fiatal Haybodyt, akkor a város perrel fogja megtámadni az öreg végrendeletét. Tudniillik, ha nem tudná, van a végrendeletnek egy záradéka, amely szerint a város elveszti a Haybody-vagyont, ha a fiút elítélik valamiért. Ki akarják mondani, hogy az öregember bolond volt, tudja?

- Tudom - hangzott a válasz -, miután én vagyok az az „öregember”. Szóval, azt mondja, hogy Klimbell bíró el akarja fogatni a fiamat?

- Igen, Seddam mesélte - szólt Fatklink tágra nyitott szemekkel.

- És a fiam bevallotta, hogy ő a gyilkos?

- Hogyne, még az első kihallgatáson. Alig akarták jegyzőkönyvbe venni. De közvetlenül a gyilkosság után ott volt a kapu előtt. Egy sapkát is találtak nála.

- Ohó! - kiáltott az öregember, kövé meredt arccal -, ilyen szépen állunk? Csakhogy én még nem vagyok eléggé meghalva ahhoz, hogy bele ne szólhassak a saját hagyatékom ügyébe!

Ezek a kedves emberkéek milyen kegyelettel vannak irántam! Klimbell bíró! Haha! Elfogató-parancs! Per! Perrel támadni meg a végrendeletemet! Végre egy jó ötlet! Nos, ma éjjel megint sorra kerül egy.

- Mit akar csinálni? - kérdezte Fatklink megfélemlítve.

- Lemegyek a városba. Két órán belül visszajövök, addig feküdjön le a szalmára odabent - a barlangra mutatott -, innen úgysem mehet sehová.

Felpattant a lovára, Fatklink eloldozta a kötőféket. - Halló -, kiáltott fel a szoborszerű lovasnak, szégyenlős mosollyal. - Haybody, tulajdonképpen magát gyanúsítják a gyilkosságokkal. Jó lesz, ha vigyáz!

De Haybody nem felelt, megsarkantyúzta a lovát és csakhamar kint volt az úton, ahol szédületes vágatásba kezdett.

Fatklink megvárta, amíg a patkócsattogás zaját elnyelte a távolság és az éjszaka, azután bement a barlangba és lefeküdt. De csak egy óra múlva aludt el s akkor is nehéz, lidércnyomásos álma volt.

4.

Klimbell bíró egy nagy sárga házban lakott, két nővérével. A két öreg hölgy ez idő tájt már aludni tért: két óra volt éjfél után, a házvezetőnő Silver Harrockba ment, beteg keresztanyját meglátogatni. A házban csak Klimbell bíró volt ébren. Íróasztalánál ült, jogi könyvei között, kitűnő szivart szívott és egy csésze feketét kortyolgatott. Mégsem érezhette jól magát, mert idegesen hunyorgatott és a késői órában még eszébe sem jutott lefeküdni. Két dolog, két még friss, meleg és kellemetlen emlék foglalkoztatta Klimbell bírót: egy megbeszélés, amely délután folyt le Waddewaiter ügyvéd, MacKeghlenné és Chester között, s amely Klimbell bíró számára különösen kellemetlen eredménytelenséggel végződött, éppúgy, mint Chester éjszakai látogatása, amely percekkel ezelőtt ért véget.

Az aranyélet, amelyet Silver Crack néhány befolyásos emberének biztosított az óriási Haybody-örökség s amely sokáig olyan veszélytelennek látszott, most nagy izgalmak közt közeledett a felrobbantáshoz. Chester nem volt hajlandó lemondani az örökrésről és így pillanatnyilag lehetetlennek látszott a városi vagyonnál mutatkozó hiányok pótlása. Azonkívül Chester egy olyan feltevést dobott a köztudatba, amely minden érdekeltben hideglelést keltett, s amelynek a lehetőségére is rossz gondolni: hogy Ronald Haybody él. Klimbell nem hitte el ezt, de minduntalan gondolni kellett rá. Mi van, ha tényleg él az öreg vadkan és ha ő lőtte agyon a polgármestert és a rendőrfőnököt?! De hiszen Waddewaiter mindig a polgármester pártján volt! Most is mindent megtesz, hogy a botrány elkerülhető legyen. Ez a kövér ember a legrejtélyesebb az ügy minden szereplője között. De ha Klimbell nem hajlandó tudomásul venni, hogy Ronald Haybody él, akkor a fiát kell elítélniük, legalábbis a polgármester megöléséért. És akkor akár perre kerül a sor, akár nem, valakinek felelnie kell a városra bízott vagyonért. Klimbell bírónak hideg futott végig a hátán, ha arra gondolt, hogy három és fél millió hiányzik... három és fél millió, ami lassanként magánvagyonná vedlett át... amit Huck Gratier kaparintott a kezébe... és ami kamatozik... növekszik, hízik és kamatozik... embereknek, akik közül kettő már nem él és...

Lódobogás hallatszott. Egy perc múlva kopogtak az előszoba ajtaján. Klimbell kisietett, hogy beengedje a késői látogatót. Azt hitte, Chester jött vissza. Talán meggondolta a dolgot.

Ronald Haybody állt az ajtóban. Mint a pokol követe, a megelevenedett lelkiismeret, nagy, fekete árnykép. Klimbell halálsápadtan hátrált vissza a dolgozószobájába.

Haybody becsukta maga mögött a dolgozószoba ajtaját és mereven nézett a remegő Klimbell szemébe. Még nem szólt egy szót sem, de a bíró kiáltani szeretett volna, ha hang jött volna ki a torkán. De Haybody mozdulatlansága megtévesztette és erőt vett magán. Kissé remegő hangon mondta, miközben bizonytalan kézzel az íróasztal felé tapogatózkodott:

- Maga él... Haybody?! Hiszen ez szörnyű, illetve... de hát beszéljen! Azért jött, hogy tönkretegyen minket, vagy pedig meg akar ölni engem is, mint ahogy megölte Cornert és MacKeghlent?! Csúnyán megölte őket, embertelenül, mint ahogy egy beteg kutyát lelő az ember...

- Vegye csak ki a revolvert, Klimbell - mondta Haybody szárazon -, miért szégyelli magát? Még szüksége lesz rá. Én egy barátom tanácsára a városra hagytam a vagyonomat. Megmondtam neki, hogy maguk mind gazemberek és a pénzt el fogják lopni, fennhíjázók, hazugok, tolvajok, fősvények lesznek. Fősvények abból a pénzből, amiért én dolgoztam meg, amit én szereztem. Gazemberekké fognak válni mind, a pénz szagától, de egy csöppnyi kis jót sem tesznek azzal a pénzzel, amit rájuk bíztam.

Még csak egy kis állást se adtak a fiamnak, még csak egy jószavuk sem volt hozzá hat esztendő alatt, amióta a városban él szegényke. Most pedig villamosszékre akarják juttatni, abban a reményben, hogy akkor minden elsimul és minden marad a régiben.

Haybody halkán, de leírhatatlan erővel és fojtott gyűlölettel mondta ezeket. A csapzott kis öregember, Klimbell, szinte összeroskadott szavainak ostorcsapása alatt. A revolvert kivette már a fiókból, de petyhüdtlen lógott a kezéből lefelé. Haybody könnyörtelenül folytatta:

- Hét évvel ezelőtt az életemre törtetek, mert én dolgoztam és gazdag lettem, ti pedig buták, ügyetlenek és szegények voltatok. Az életem már nem volt biztos köztetek. Eldobtam hát magamtól és rátok hagytam mindenemet, legyetek boldogok vele. De ti nem boldogok, hanem gazemberek lettetek. Megmondtam valakinek, hogy a hatodik évben visszajövök és megnézem, hogy sáfarkodtak itt azok az emberek, akik háromszor lőttek be az ablakomon, de egyszer sem találtak el. De eltalálták az emberekbe vetett hitemet és megölték, amióta újra itt vagyok, olyan undort keltett bennem, hogy legszívesebben újra eltűntem volna innen, hogy ne is lássalak többé benneteket. De a fiamat nem hagyom... Ő olyan ember, mint én vagyok: neki nem a pénz kell, hanem a küzdelem és az igazság. Én élőnek nyilvánítatom magamat és visszakövetelek mindent, ami az enyém volt. Mindent, érted, Klimbell? Mindent az utolsó fillérig, és ha egy szög hiányzik, akár az én pénzből, akár az özvegyekéből, ha egy centet elvettetek, ami nem járt nektek elsején, akad egy államügyész, aki elvégzi a dolgát és az utolsó cseléd, cowboy is az arcotokba köp, ha aggyastyánkorotokban kijöttök majd a börtönből.

Klimbell a revolverét nézte, halott szemekkel. Haybody közel hajolt hozzá és sürgető hangon mondta:

- De te azt nem fogod bevárni, Klimbell. Én már mindent megírtam az államügyésznek.

Klimbell elkínzott arccal nézett a kőarcú emberre, akinek szeméből szörnyű biztatás, sürgetés sugárzott. És Klimbell elérte. Lassan, kísérteties lassúsággal felemelte a kezét és föbe lőtte magát. Öt perc múlva Haybody már a hegyek felé nyargalt, hátat fordítva a városnak, amelyet szívből utált.

Lindell szállodás volt az első, aki észrevette a „gyilkosságot”. A Kingsley Streeten járkált, amikor meglátta az apokaliptikus lovas. Azonnal megismerte Ronald Haybodyt és gondolkodás nélkül indult Klimbell háza felé.

Tíz perccel később álmából verte fel Waddewaiter ügyvédet a telefon csöngetése. - Itt Lindell beszél - hallotta az ügyvéd -, a bírót megölték, jöjjön.

Waddewaiter magára kapta a ruháit és elrohant hazulról. Ugyanakkor ért oda, amikor a helyettes rendőrfőnök, aki fiatalabb korosztályhoz tartozott és nem értette a dolgokat. Lindell a kapuban várta őket.

- Gyilkosság! - mondta Waddewaiter -, a lövés revolvergolyótól ered, de fegyvert nem látni sehol.

Átkutatták a házat, de revolvernek nyoma sem volt.

Waddewaiter a postára sietett, felköltötte a szunnyadozó telefonkezelőnőt, Miss Harperlow-t és New Yorkot kérte.

- Ne haragudjék, Trift, hogy álmából keltem fel - mondta a telefonba -, de ez már igazán több a soknál. Ma éjjel Klimbell bírót is megölték. Ugyanúgy, mint a polgármestert és a többieket. Én nem vállalom többé a felelősséget ezekért a dolgokért. Beszélni akarok magával, mindent elmondani, mindent.

- Ki fedezte fel a gyilkosságot? - kérdezte Trift gépiesen.

- Lindell. A szállótulajdonos. A felesége rosszul lett, orvoshoz ment éppen, amikor feltűnt neki, hogy Klimbell ablaka még világos. Amikor bement a házba, mindent tárva-nyitva talált.

- Emlékezzék vissza, Waddewaiter, amikor Corner haldokolva támolgott magukhoz, nem Lindell volt az, aki először kirohant az udvarra?

- Az utcára rohant ki.

- Az mindegy. Jövek, kérem, ne feküdjék le addig.

XX. FEJEZET

„Ha egy szavadba kerül, hogy a villamosszékbe juttass valakit, okvetlenül juttasd villamosszékbe, de anélkül, hogy azt az egy szót ki-mondanád.”

Haybody.

1.

Trift Kilkenney kocsiján jött ki. Az újságíró csak azért volt hajlandó az áldozatra, hogy éjszakai nyugalmaról lemondjon, mert alig várta, hogy újra lássa Grace-t.

- Látja - mondta útközben a detektívnek -, az egy olyan nő, akit feleségül vennék. Még egészen fiatal és bár temperamentumos, mint tizenegy mesztic fűria, mégis tiszta s érintetlen, mert még nem rontotta el senki. Ezt a nőt én fogom elrontani és ez az, ami kedvet csinál nekem a dologhoz. A Haybody-ügy már sokkal kevésbé érdekelt, mint eleinte. Nem értem, miért nem fogadja el az én elméletemet, amelyet már annyiszor kifejtettem magának. Mind a három gyilkosságot Waddewaiter ügyvéd követte el. Negyedik és ötödik áldozata a két Haybody lesz. Akkor azután mindenkitől megszabadult, aki kellemetlenkedhetne neki.

- És magát egyáltalán nem zavarja, hogy olyan nőt vesz feleségül, akinek az apja tömeggyilkos?

- Nem. Mostohalányok nagyon ritkán öröklék apjuk tulajdonságait.

- De ez a szörnyű felfedezés egész életére megzavarná a fiatal leányka lelki nyugalmát.

- Az övét igen, de az enyémet nem - felelte Kilkenney, a volánra fektetve állát.

2.

Waddewaiter csakugyan ébren várta őket. Kövér arca vértelenül, csomósan sötétlett az íróasztallámpa mögött. Pálinkával kínálta meg az érkezőket és Kilkenneyre nézett.

- A leányomat felkeltettem. A szalonban van és egy kis reggelivel várja önt.

- Értem, öreg aktahamisító - felelte Kilkenney a New York-i újságírók modorában -, és mondhatom, elszomorít, hogy nincs több bizalommal irántam. De ha bevallotta az összes gyilkosságokat, akkor mégis szüksége lesz rám, mert a mi lapunknál én írom a nekrológokat.

Kilkenney kiment és Waddewaiter szomorú mosollyal nézett maga elé.

3.

Nem gondolja - kérdezte Trift bevezetés nélkül -, hogy öngyilkosság történt?

- Nem - felelte az ügyvéd -, hiszen nem találtuk meg a revolvért. De engedje meg, hogy elmondjak mindent.

- Ne mondjon el semmit, mert tudom, hogy mit akar mondani. Azt akarja mondani, hogy Ronald Haybody a gyilkos.

- Sajnos, ez is a mondanivalóim között van. Azonban... elsősorban is, most már biztos, hogy él. És biztos, hogy ő gyilkolta meg Klimbellt.

Szünetet tartott s aztán nagyon szomorú arccal mondta:

- Lindell látta egy fehér lovon Klimbell háza felől végignyargalni az utcán. Saját szemével látta, esküszik, hogy ő volt. Én mindent helyesletem, amit Ronald az életben tett; a legjobb barátja voltam. De nem hittem, hogy ilyesmire adja a fejét és borzasztóan sajnálom.

- Hogyne - mondta a detektív gúnyosan -, képzelem. Csakhogy én egész másképp vélekedem az ügyről. Legalábbis különösnek találom, hogy ez a Lindell mindenütt az első akar lenni. Meggyőződésem, hogy Corner föbe lőtte magát, mert félt valamitől: a legjobban akkor félt, amikor be akart lépni az Abbgate kávéház különszobájának ajtaján. Nem volt bátorsága hozzá és inkább föbe lőtte magát. De különösnek találom, hogy Lindell öregkorára futballista akar lenni, legalábbis erre a szenvedélyre vall az, hogy amikor kirohant a kávéházból és meglátta a fal mellett a revolvert a földön, belerúgott, miáltal a revolvert nem ott találták meg, ahol Corner a lövést kapta, hanem tíz méterrel arrébb. Márpedig mindenki látta, hogy olyan szörnyű fejsebbel, mint a Corneré volt, nem gyalogolhatott valaki tíz métert. Önök szerint tehát biztos, hogy gyilkosság történt mind a három esetben, szerintem azonban nem biztos. Úgy látom hogy Silver Crack minden tekintélyes polgára összefogott egy cél érdekében:

Ronald Haybodyt mint tömeggyilkost állítani a bíróság elé. Miért? Mert félnek tőle. Hogy miért félnek tőle, azt még nem látom tisztán, de amit ön mondani akart nekem, azt úgyis tudom. Lehetséges, hogy Lindell úr ismét zsebre tett egy revolvert, amely, ha a halott zsebében találjuk meg, Haybody ártatlanságát bizonyította volna.

Az ügyvéd megvetően mosolygott. - Ön zseniálisan éles elméjű. Nem is sejtettem, hogy engem is gyanúba fogott. Csakhogy félek, hogy ez a gyanú még keserű csalódást fog kelteni önben egy szép napon. Én szeretném a legjobban, ha be tudná bizonyítani, hogy nem Haybody a gyilkos. Csakhogy nem tudja bebizonyítani.

- Tényleg. De reggel egy lépéssel mégis közelebb leszünk az igazsághoz. Elhoztam ugyanis azt a revolvert, amellyel a polgármestert és Cornert megölték. Én ezt a revolvert szeretném megmutatni az egyik áldozat özvegyének, Mrs. MacKeghlennek. Remélem, ön segítségemre lesz abban, hogy a hölgy rendelkezésünkre álljon.

Waddewaiter izgatottan ugrott fel a helyéről. - Tiltakozom az ellen, hogy ezt a sokat szenvedett asszonyt belekeverje a dologba! - kiáltotta ellenségesen. De Trift legyintett és hidegen felelte:

- Hagyjuk az ilyesmit. De ha már érzelmi szempontokról van szó, akkor eszembe jut, hogy Miss Harperlow-t is ki kell hallgatnunk, ami nagyon nehéz dolog lesz és ezenkívül eszembe jut, hogy egy bejelentést kell tennem: most már Tim Haybodyt is hiába végeznék ki, mert ebben a szomorú esetben a felesége örökölné a félig elsikkasztott vagyont.

- A felesége?! - kiáltott Waddewaiter meglepetten, figyelmen kívül hagyva a mellékesen odavetett vádat a város uraival szemben. - A felesége?! De hiszen ezelőtt két héttel kérte meg a lányom kezét!

- Fiataloknál az ilyesmi gyorsan megy - felelte a detektív -, ma délután az ifjú Haybody feleségül vette Miss Yuba Cranfordot, minden külön értesítés helyett. A dolog úgy néz ki, mintha érdekházasság lenne, a fiatalok ugyanis kölcsönösen érdeklik egymást. Azonkívül

sürgősen kell újabb kis Haybodyról gondoskodni, mert aki már egyszer beleült a villamos-székbe, az a felesége számára végképp meghalt, higgye el nekem, akinek olyan kriminalisztikai gyakorlatom van s aki egyetlen nálam tehetségesebb detektívet ismerek: az illető valószínű számítani zseni és Sam Hacktrittle-nek hívják.

XXI. FEJEZET

„Minden detektív olyan hiú, mint egy író, de sajnos, nem minden író olyan hiú, mint egy detektív. Írók állandóan legyezgetik a detektívek hiúságát, ami viszont fordítva nem áll. És ez igazságtalanság. Mert a bűntények megoldását a detektív találja ki, a detektívet ellenben az író.”

Haybody.

1.

Trift már reggel elhagyta a Waddewaiter házat. Kilkenney ott maradt és a délelőttöt Grace-szel töltötte.

Kilkenney olyan ember volt, aki a világon mindent ki tudott fejezni, csak azt nem, amit érez. Hasztalanul küzdött egy benső kényszer ellen, amely nem engedte, hogy őszinte vagy kedves legyen embertársaihoz és amelynek hatása alatt halálra rémített fiatal leányokat és elidegenítette magától a barátait.

Minél jobban szeretett valakit, annál kevésbé vallotta azt be magának és még sokkal kevésbé annak, akit szeretett. Sőt valami állandóan arra kényszerítette Kilkenneyt, hogy pontosan és következetesen az ellenkezőjét tegye annak, amit akar, gondol és érez. Grace-nek állandóan a legszebbeket akarta mondani és egészen délig a legkellemetlenebb dolgokat mondta neki. Trift felügyelőt pedig, Grace kérdésére, a következő mondattal intézte el:

- Jó fiú, csak buta.

Általában Kilkenneynek ez volt a szavajárása mindenkiről: tehetséges újságíró, csak ügyetlen; zseniális fickó, csak bamba; becsületes ember, csak elvetemült. Mindezek ellenére is Kilkenney jó fiú volt, csak rosszindulatú, vagy kevesebb rosszindulattal úgy is mondhatjuk, hogy rosszindulatú ember, de jó fiú volt. Egyáltalán minden ezen fordul meg: hogy a mellékmondat *de*-vel vagy *csak*-kal kezdődik. Délben Kilkenney Waddewaiterékkal ebédelt: Grace aggódva figyelte az apját, aki rosszkedvűnek látszott.

- Ejnye - mondta Kilkenney a leves után -, hol van Trift? Egy ember, aki állandóan a hivatását gyakorolja.

- Azt hiszem - mondta Waddewaiter ügyvéd gondterhes arccal -, a barátja téves nyomon jár. Ma délelőtt kihallgatta MacKeghlen polgármester özvegyét. A szegény asszony fölismeri vélte a férje revolverét abban a revolverben, amellyel MacKeghlent meggyilkolták. Ebből azonban nem következik, vagy legalábbis nem tudom, hogyan következik Ronald Haybody ártatlansága? Ebből, ha a polgármesterné bizonytalan véleményét el is fogadjuk arra vonatkozóan, hogy a revolver a férjéé volt, akkor is csak az következik, hogy a polgármestert a saját revolverével ölték meg, semmi más. Innen Trift Miss Harperlow-hoz ment, azóta a szerencsétlen teremtés sírógörcsökből fetreng. Nem tudom, mi szükség volt erre. Harperlow kisasszony szerelmes volt a rendőrfőnökbe, de ennél többet nem mondhatott. Mindnyájan tudjuk, hogy Corner a magánéletben nem volt az a rideg hivatalnok, akinek hivatali ügyekben látszott. Corner szívesen ment be New Yorkba, amikor lehetett, talán lakást is tartott magának ott és

néha különös képeket mutogatott legjobb barátainak. Ez azonban nem tartozik senkire, a legkevesbé fontos az, hogy minderről mi a véleménye egy szerelmes vénkisasszonynak. Igazán semmi értelme sem volt, hogy Trift nekitámadjon annak a szerencsétlen lánynak, amikor mindezt tőlünk is megtudhatta volna.

- Engedje meg - vetette ellen az újságíró -, hogy egy-néhány ellentmondásra hívjam fel a figyelmét, amelyek feltűntek nekem.

- Tessék - mondta Waddewaiter türelmesen.

- Miért mondja ön, hogy ezeket az intimításokat, Corner magánéletéről, mástól is megtudhatta volna? Hiszen Trift erre vonatkozóan kérdést tett fel önnek annak idején és ön azt felelte, hogy Corner hetenként egyszer bement New Yorkba, mást nem tud róla.

- Nem tartom fontosnak azt, amit most magának elmondtam. Silver Crack minden lakója bejár New Yorkba és senki sem kérdezi, hogy minek?

- Másodszor: ön ma éjjel azt telefonozta Trift felügyelőnek, hogy Lindell világosságot látott Klimbell bíró ablakában és ezért ment be és így fedezte fel a gyilkosságot. Trift pedig azt mondja, hogy ön hajnalban úgy adta elő a dolgot neki, hogy Lindell találkozott Ronald Haybodyval, aki lovon ült és a Klimbell-estancia felől jött. Triftnak nem tűnt fel ez az ellentmondás, ő túlságosan elnéző egyes emberekkel szemben. Nekem azonban szöveget ütött a fejembe.

- Ezt a fontos körülményt, Ronald Haybody életbenlétének első igazi bizonyítékát nem akartam telefonon át közölni senkivel.

- Az az én érzésem, hogy bár Ronald Haybodyra háromszor rálöttek gyilkos szándékkal és a fiát elrabolták tőle, egyszer pedig eltemették: még mindig ő a legnagyobb úr ebben a városban. Azt hiszem, az ilyen embert nem lehet olyan könnyen agyonütni, legalábbis egy kis város közigazgatásának legkimagaslóbb vezető egyéniségei is kevésnek bizonyultak hozzá.

- Én magam örülök neki legjobban, hogy Ronald Haybody él.

- Azt hiszem, ha nem élne, akkor Trift ma már letartóztatta volna önt Ronald Haybody meggyilkolása miatt.

- Ne mondja. Kedves meglepetés számomra, hogy valamint Trift, ön is a legkomolyabb bűnök elkövetésével gyanúsít engem. Ez ellen semmi kifogásom nincs, csak arra kérem, hogy ebéd alatt ne gyanúsítson. Amint látja: én diétán élek.

Kilkenney elhallgatott és sajnálkozó arckifejezéssel fordult Grace-hez:

- Ne haragudjék, hogy ilyen száraz dolgokról beszélünk. Hogy van?

De Grace nem felelt erre a megbocsáthatatlanul buta kérdésre, hanem aggódva nézte a nevelőapját. Waddewaiter ügyvéd hihetetlen szigorú arccal nézett Kilkenneyre:

- De honnan az ördögből tudja maga, hogy Haybody fiát két évvel ezelőtt elrabolták? Hiszen erről jóformán senki sem tudott! Ki mondta el magának?

- Elhatároztam, hogy megírom a Haybodyk nagy biográfiáját, tizenkilenc kötetben. Az alcímekhez szükségem volt néhány adatra, s ezeket az adatokat beszereztem. De különben is, mindjárt gondoltam, hogy Ronald Haybody nem ok nélkül zárta ki egyetlen fiát az örökségből.

- Hanem? Miért? Milyen okból tette mégis?

- Miután egyes úriemberek hiába próbálták Ronald Haybodyt lebeszélni az életben maradásról, elrabolták a fiát, akit ő a maga esetlen módján, de végtelenül szeretett. Az illető urak

természetesen ezzel is pénzt akartak zsarolni Haybodytól. Azonban öreg barátunk nem az az ember, aki kényszeríteni hagyja magát. Inkább meghalt, legalábbis eltűnt az élők, az itt élők közül, talán épp egy pillanattal előbb, semminthogy tényleg megölték volna. Vagyonát pedig hihetetlen okossággal a városra hagyta; és nem a fiára, mert a fiát is megpróbálták volna eltenni láb alól, mint ahogy az öreget meg akarták szüntetni. És egy fiatal gyerekkel sokkal könnyebben végeztek volna. Amikor azonban minden simán ment: az öreg meghalt és vagyonát a városra hagyta, akkor nem volt értelme az ifjú Haybodyt továbbra is zár alatt tartani: hazaengedték és itt, ahol szerepet játszott, élni hagyták. Így van?

- Teljesen így - mondta Waddewaiter, fuldokolva; lecsapta a szalvétáját és kiment a szobából.

2.

Kilkenney meglepett arccal nézett Grace-re. - Az öreg talán rossz néven vett valamit?! - Kimentek a kertbe.

Nyár volt, jázminillatú nyár, fülledt, délutáni nyár, csöndes, zsongó, boldog nyár, igazi nyár, csigák mászkáltak, bogarak zümmögtek, virágok illatoztak, a levegő forró és sűrű volt. Hangyák másztak a padon, Grace ölébe másztak és a másik oldalon megint le a padra és a padról le a földre.

- Milyen szép ez - mondta Kilkenney, meghatottan -, milyen szép ez a nyári délután, ez a békesség, forró zsongás. Valóságos paradicsom. Az embernek minden szép emléke, - nem vette észre még? - nyáron történt, a nyári meleghez, virágpompához fűződik. Télen az ember nem boldog, mintegy transzban van, azt hiszi, jól van úgy is, pedig nincs jól, az ember szenved, pedig azt hiszi, boldog, az ember boldog, de azt hiszi, szenved. Így szép az élet, meleg van, nyár van, jól van. Jól van, fiam, csak a nevelőapád ne lenne olyan címeres gazember.

- Szörnyű dolgokat beszél, Steve - mondta a lány.

- Ha kellemetlen magának, akkor be fogom bizonyítani.

- Én tudom, hogy papa igazán áldott jó ember, de minden iránt túlzottan érdeklődik, s ezzel olyan dolgokba keveri magát, amikhez semmi köze.

- Nem lehet azt mondani, hogy valakinek semmi köze sincs egy gyilkossághoz, amit ő követett el!

- Te... te azt akarod mondani - kiáltotta a lány -, hogy papa megölt valakit?

- Hát persze - nyugtatta meg Kilkenney -, hogy is gondolhattál másra? Hát nem tudod, hogy ő ölte meg MacKeghlent, Cornert és Klimbell vizsgálóbíró?

- De Steve, hogy mondhat ilyet?

- Nem értelek. Hát te nem örülsz neki?

- É... é... én?! Örülni? Megbolondult?

- Persze. Ha halálra ítélik, semmi akadály sem lesz a házasságunknak. Ugyanis elhatároztam, hogy feleségül veszek. Te vagy az a nő, akire szükségem van. Te nem vagy túl szép, nem vagy túl okos, sem túl kedves. Nem szeretlek, nem hiányzol nekem, nincs rád szükségem. Ezért van rád szükségem. Érted?

- Nem - mondta Grace rémülten.

- Látod. Nekem egy olyan nő kell, aki nem érti, amit mondok. Egy olyan nő, aki fél tőlem, aki butább, fiatalabb, tapasztalatlanabb nálam, aki ha megcsal, nem okoz fájdalmat vele, ha elhagy, nem leszek öngyilkos miatta, aki tanul és nem tanít, akit nem szeretek, hanem viszontszeretek, akit nem akarok minden poklon keresztül is feleségül venni és épp ezért feleségül veszem. Nekem már egy egész sereg olyan barátnőm volt, aki másba volt szerelmes. Itt van Grita Monks esete, amiről az újságokban olvashattál. Egyike a legrejtélyesebb rejtélyeknek. Grita egyike volt a legnőiesebb nőknek. Én feleségül veszek, Grace, mert tudom, hogy kívánsz, hogy nem tudsz nélkülem élni és én a javadat akarom.

Grace felkelt a padról és végigmérte az öntelt fiatalembert. - Fiam - mondta egy új, ismeretlen hangon Grace -, azt még csak eltűrtem, hogy nevelőapámról rosszakat mondjon. De saját magáról jókat - az utálatos. Erősen csalódtam magában és nem akarom többé látni, 'd bye.

És elment. Kilkenney meglepetten nézett utána. A nyár pompája és melege hirtelen elvesztette varázsát a számára. Felkelt és végigsétált a kavicsos úton. Bement a hallba, karon fogta az indián komornát és azt mondta:

- Menjen be Miss Waddewaiterhez és kérje meg, hogy bemehessek hozzá. Mondja, hogy véletlenül egészen más dolgokat mondtam neki a kertben, mint amit szándékoztam.

Az indián nő eltűnt és Kilkenney fel-alá járt, amíg visszajött. - A kisasszony - mondta a komorna - nem fogadja Kilkenney urat. Sem most, sem máskor.

Kilkenney előtt elsötétült a világ. Kellemetlenül érintette, hogy a komornának tudomása van az ő balsikeréről. Nem vallotta be magának, de rosszul esett neki a dolog. Majdnem fájt. Bement Waddewaiter szobájába, hogy elbúcsúzzék.

A szalonban nem volt senki. Innen nyílt a dolgozószoba ajtaja, amely nyitva volt. Kilkenney egy nagy szőnyeg közepén állt és hallotta, hogy a dolgozószobában valami idegen hang egy már korábban megkezdett mondatot a következőképp fejez be:

„...Cornernek négyszázötvenezer, Klimbellnek kettőszázötvenezer, nekem hatszáztízezer dollárom van Grater Huck kezében. És Chester is kénytelen lesz hozzá...”

Kilkenney nem volt detektív, nem tudott uralkodni magán. Belépett a szobába, mielőtt a mondat befejeződött volna. Waddewaiter az íróasztala mögött állt és ijedten pillantott a belépőre. Kilkenney egy másik embert látott mellette, akinek semmitmondó arca és kifejezéstelen szemei voltak. Ez volt Lindell szállodás. De míg Waddewaiter nem tudta eltitkolni zavarát, addig Lindell teljesen nyugodt maradt. Ebből Kilkenney azt következtette, hogy a Waddewaiter lelkiismerete súlyosabban terhelt, mint Lindellé.

- Visszajöttem még egyszer - mondta a fiatal riporter -, mert eszembe jutott egy jó hasonlat arra, hogy Ronald Haybody miért keltette a saját holt hírét akkor, amikor már nagyon agresszívvá váltak a Silver Crack-i coyotok. Mint a vadász, úgy tett Haybody is, mint a vadász, aki másképp már nem tud elmenekülni a medve elől: s holtnak tetteti magát. A medve nem bántja a halottat. A gyilkos sem bántja a halottat. De most már nem várok tovább Trifre, mennem kell. Hatra a szerkesztőségben várnak.

Senki sem tartóztatta.

XXII. FEJEZET

„Most tudom csak, milyen ember Trift felügyelő.”

Kilkenney.

1.

Amikor Kilkenney belépett az újságalota XIX. A számú kapuján, a portás figyelmeztette, hogy egy úr várja a szobájában. Kilkenney felment a liften és tényleg, nyitva találta az ajtaját.

Trift ült benn. De milyen pózban és milyen arckifejezéssel?!

Kezei a földre lógtak, irgalmatlanul hosszú lábai viszont az íróasztal fölött meredeztek. Feje előrelógott, tekintete pedig egészen elváltozott volt. Kék szemei mozdulatlanul, rebbenés nélkül tekintettek az újságíróra, aki ijedten állt meg a küszöbön.

- Jöjjön csak beljebb. Én nem vagyok szerelmes egy rablógyilkos leányába, tehát hamarabb elvégeztem a dolgomat Silver Crackben, mint maga. Házkutatást tartottam Cornernél.

- És talált valamit?

- Nem. Valaki megelőzött. Csak egy pár fényképet találtam és két levelet, amit Corner megírt, de nem küldött el, alkalmasint, miután személyesen beszélt a címzettel.

- És kinek szólt a két levél?

- Annak az embernek, akit meg kell találnunk ma éjjel, mielőtt végképp kisiklik a kezünkől -, aki nélkül sose találjuk meg a három haláleset magyarázatát - az egyedüli embernek, aki mindent tud, amit mi nem tudunk.

- Ki az az ember?

- *Grater Huck.*

Kilkenney elmondta Triftnek, amit Lindell szájából hallott ma délután: „...Cornernek négyszázötvenezer, Klimbellnek kettőszázötvenezer, nekem hatszáztízezer dollárom van Grater Huck kezében. És Chester is kénytelen lesz hozzá...” De ezzel nem sok újat mondott Triftnek.

2.

Trift magával vitte Kilkenneyt a legközelebbi Night Courtra. Innen sokáig beszélt telefonon egy zárt fülkéből Nick Wawesenddel, a főnökével. Azután nehéz revolverekkel szerelte fel magát és Kilkenneyt, majd elbúcsúztak az ügyeletes rendőrtisztől és beültek Steve kocsjába. A Tompkins Square környékéről indultak s az Északi és Nyugati Houston Streeten át Hobokenba jutottak, a Hudson fölött. Óriási tempóban száguldtak el Jersey északi utcáin, öt- vagy hatszor a Passaic folyó felett, Newarkon, Kearnenyn, Bellevillen, Lyndhurston, Rutherfordon át Passaic főutcájáig. Itt egy félszemű házmestertől megtudták, hogy a Grater Huck-Agency már elköltözött innen, egy címet is mondott, amelyet nem lehetett jól érteni, mert közben becsapta a kaput. Valami Palm, vagy Palmson Street lehetett és vagy East Side, vagy East New York, ami nagy különbség. A számot jól értette Trift: ötvenkilenc.

Újra megkezdődött a rohanás, visszafelé. Szédületes tempóban nyelték az országutat. Késő este volt, ezernyi lámpa ragyogott Bergen felett. Az Upper Bay fáradt szirénái ijesztgették az öbölhöz közel lakókat. Kilkenney végigrohant a brooklyni Broadwayn, Ridgewood és az Örökzöld-temető mellett és East New Yorkban lassított. Megnézte az utcaneveket, majd megállt és egy rendőrrel beszélgetett. A beszélgetés eredményeképpen továbbmentek Woodhavenig.

A Palms Road 59. számú ház előtt megálltak. A hátsó ülésről egy alacsony, vidám emberke mászott le, akin fekete keménykalap volt s egy nagy hawayi szivart szívott.

- Nem is vettük észre, hogy hárman vagyunk - jegyezte meg Trift felügyelő csöndesen.

A mosolygós emberke átadta a névjegyét.

- Victor Dan Simsmith dr., főügyész - olvasta Trift.

- Elfelejtettek meghívni - mosolygott az ügyész szerényen - és én felkapaszkodtam a hátsó ülésre, mert eszembe jutott, hogy nélkülem nem tartóztathatnak le senkit. Engem bíztak meg a vád megkonstruálásával ebben a furcsa ügyben. Ma kaptam meg a megbízatást és már itt vagyok. Remélem, megférünk majd egymással - fecsegett a kis ember. - Végeredményben kik jönnek számításba, mint gyilkosok? Olyan zavarban vagyok, mint a Vivian Gordon-ügy idején. Mondhatom önöknek, hogy ügyvéd korom óta nem voltam ilyen zavarban, mint most. Önök régebben ismerik az ügyet, tehát rendelkezzenek velem, ha le akarnak tartóztatni valakit.

- Csak gyerünk, gyerünk - idegeskedett Trift -, mert ha sokat fecsegnek, nem lesz, akit letartóztassunk.

3.

Ekkor nézték csak meg jobban a házat. Amolyan kertes családi ház volt, apartementhouse, a New York-iak szerint. Bent a ház ajtaján kis, fénylő réztábla látszott. A kapu azonban zárva volt és a csöngetésre senki sem jelentkezett. Triftnak úgy tűnt föl, hogy az egyik leeresztett redőny mögött fényt lát csillogni. - Gyerünk - mondta türelmetlenül - be kell másznunk.

Trift könnyedén, három mozdulattal átjutott a kerítésen. - Kilkenney is átkapaszkodott valahogy. Az apró Simsmith azonban meg sem kísérelte a dolgot: hiába volt New York egyik legjobb nevű kriminalistája, kerítésen átmászni nem tartozott erős oldalai közé.

Trift leplezetlen kárörömmel nézett vissza és Simsmith dr. szomorúan nézett a rácson befelé. A nyomozó és büntető szervek közti ősi antagonizmus e percben újult erőre lobbant. - Nem segíthetne bejutnom? - kérdezte a főügyész félig nevetve, félig sírva. Trift a fejét rázta:

- Nem, mert elkésünk. Annyit mondhatok magának, hogy véleményem szerint Huck Grater a gyilkos. Silver Crack tisztviselői ellopták Haybody pénzét, de Grater Huck továbblopta tőlük. Ebben a históriában két pénzügyi lánghelme szerepel: az első Ronald Haybody, a második Grater. A harmadik lánghelme én vagyok - de nem pénzügyi.

Ezzel eltűntek a sötétben, otthagya a szerencsétlen főügyészt.

A vadszölővel befuttatott ház ajtaján réztábla fénylett *Grater Huck Agency* felírással. Az ajtó nyitva volt, benyomták s egy vaksötét előszobafélében álltak. - A revolverén - súgta Trift - biztosíték van, állítsa lövésre. - Halk kattanás hallatszott. Beléptek egy szobába, amely szintén koromsötét volt. De a szemben levő ajtó alól vékony sugárban ömlött a fény s az ajtó mögül állati hörgés és fojtott indulatszavak hallatszottak. Trift hirtelen belépett s Kilkenney a hóna alatt igyekezett a szobába nézni.

A földön Lindell szállodás feküdt és kétségbeesetten küzdött az életéért. A mellén Chester MacKeghlen térdelt és állati dühvel ütötte, verte a szállodás arcát. A gyors mozdulatok miatt mindjárt nem is vették észre, hogy egy kulcsot tart a kezében és azzal üti a szállodást. A szerencsétlen ember arca már egy véres pép volt, úgyszólván pillanatok alatt vesztette el emberi formáját.

Az őrjöngő fiatalember ekkor vette csak észre, hogy Trift a szobában van. Hirtelen felugrott, eldobta a kulcsot, gyöngeség fogta el. De csak egy pillanatig. Hirtelen nekiugrott az oldal-ajtónak, kívülről bezárta és hallani lehetett, hogy rohan, csapkod, menekül. Az egész, Trift belépésétől számítva öt másodpercig tartott.

Trift felkattantotta a zseblámpáját, visszaszaladt az előszobába és megkereste a kertbe vezető ajtót. Kilkenney szorosan mögötte ment. Kijutottak a kertbe, amely a ház hátsó frontja mögött terült el. Az erős kis kézilámpa fénye végighasította a kertet. Vad rohanás kezdődött. Kerítéseken másztak át, kutyaólakba bújtak, pajtákát kutattak át. Végül is eredménytelenül tértek vissza Grater Huck házába. Chester eltűnt.

- Miért nem fűjt a sípjába? - kérdezte Kilkenney.

- A rendőr arra jó, hogy szalutáljon - mondta Trift bosszúsan -, és nem arra, hogy elfogjon valakit, aki az én kezemből meg tudott ugrani.

Bementek a házba és végigkutatottak mindent. Grater Huck dolgozó- és fürdőszobáját, a kontort és egy kis hálókahelyiséget. De semmi különös nem találtak. Egy lezárt, de Trift által pillanatok alatt felnyitott szekrényben nagy összegű elszámolások, üzleti levelek és könyvek feküdtek szépen elrendezve, ezeket Trift magához vette. Grater Huck dolgozószobájában, az íróasztalon még meleg cigarettahamut találtak, a szék is meleg volt.

- Talán Lindell volt Grater Huck - mondta Kilkenney. - Nála volt a polgármester vagyona és nem akarta kiadni Chesternek. Ez a fiatalember égetően sürgős pénzzavarban szenved, amit most már Lindell arcáról is leolvashatunk.

- Lehet - felelte Trift, miközben előrement -, lehetséges, hogy Lindell és Grater Huck egy személy. De, bár csak egy pillanatig láttam Chester arcát, nyilvánvaló, hogy ő is komoly sérüléseket szenvedett. Lindell nem volt az a csendes kis ember, akinek látszott. Biztos, hogy egyike a legnagyobb gazembereknek a társaságban. De hogy ő lenne Grater Huck?...! Ha a számításaim helyesek, akkor Grater Huck nagyobb stílusú ember, mint amilyen Lindell lehetett. Grater Huck az egész társaságot a kezében tartja és mindazok közül, akiknek a pénze Grater Huck zsebében van, már csak Lindell él. A másik: Chester, az első számú áldozat pénzét örökölte. Ezek ketten felkeresték Grater-t és pénzt kértek tőle. De Grater azt felelte, hogy egyszerre csak annyi pénzt tud mobilizálni, amennyiből az egyiket ki tudja fizetni. Döntsék el maguk közt, hogy melyiknek sürgősebb a pénz. Chester rettenetesen elkeseredett azon, hogy Lindell nem akar lemondani az ő javára, holott neki adósságai kifizetésére kell a pénz. Ezen összeverekedtek. És Grater Huck, a zseniális Grater Huck csak ezt akarta. Csöndesen visszavonult és most valahol itt van a sötétben és hallgatja, hogy én miket mondok róla. Talán

ellenkezik a terveivel, hogy Lindell életben marad, de azt hiszem, nem fog meghalni. Bár a számára ez lenne a legjobb megoldás.

- De hiszen ez a Grater Huck ezek szerint egy embertelen gazfickó - mondta Kilkenney.

- Lehet. De siessünk, mert ez a diófejű ügyész megfázik.

5.

A kis ember tényleg didergett az autóban. Hirtelen hűvös lett: az eső is hullani kezdett. Igazi őszi idő köszöntött be egy éjszakára. Amíg Kilkenney a mentőknek telefonozott, Trift röviden elmondta Simsmithnek a történeteket és kérte intézkedését, hogy Lindellt a rabkórházba szállítsák. Trift a két utolsó gyilkosság esetében a hatóság félrevezetésével vádolta Lindellt. A sikkasztás és hűtlen kezelés különféle tényeiért nem a rendőrség volt hivatva felelősségre vonni Lindellt. Azonkívül elfogatási parancsot kért Chester MacKeghlen ellen is. Az ügyész így felelt:

- Nekünk a gyilkosra van szükségünk. Én Ronald Haybodyt szeretném elfogatni.

- Látja - dühöngött Trift -, ilyen kancsal néha az igazság tekintete. Maguk Ronald Haybodyban látják Silver Crack ördögét, holott épp fordítva van: ő az egyetlen tisztességes ember Silver Crackben.

- És ki a gyilkos? - mondta makacsul Simsmith.

- A pénz - felelte Trift. Az ügyész gúnyos mosollyal nézett rá. - Magát nem azért fizetik, hogy filozofáljon - jegyezte meg.

Kilkenney visszajött és elindult New Yorkba. Esett az eső, az utak fénylő-síkosak voltak. Simsmith Bowling Greennél leszállt és kezeit a hűtő fölé emelve, a következőket mondta:

- Én közben kiemeltettem a Gillingsgate-tóból Ronald Haybody koporsóját. Rozsdás bádok-koporsó volt, két darab terméskővel a belsejében. Ronald Haybody tehát hivatalosan is él és én vádat emelek ellene MacKeghlen polgármester, Corner rendőrfőnök és Klimbell vizsgálóbíró előre megfontolt megöléséért. Jó éjszakát.

6.

Trift és Kilkenney rossz hangulatban hajtottak végig a Broadwayn. Az Elevated már nem csörömpölt, de az eső miatt rengeteg taxi szaladt és nagy volt a lárma a City Hall körül. Port Morris felett fényszóró sugárkévéje kutatta az eget. Kilkenney egy néger vendéglőbe akart menni, de aztán a Central Park közelében álltak meg. Bementek egy csendes vendéglőbe, ahol ismerősökkel találkoztak: Tim Haybodyval és feleségével. Kiderült, hogy színház után mindig itt szoktak vacsorázni. Yuba nagyon szép és kíváncsú volt: látszott rajta, hogy boldog. Kilkenney önkéntelenül Grita Monksra gondolt, akin szintén mindig meglátszott, ha boldog volt. Trift beefsteaket rendelt és azt mondta:

- Nincs értelme, hogy elhallgassam maga előtt: Simsmith vádat emelt az apja ellen, Tim. És aki ellen dr. Simsmith vádat emelt, az felveheti az utolsó kenetet. Nem tudná valahogy felkutatni az öreget? Figyelmeztetni kellene rá, hogy tűnjön el hosszú időre újra. Magában talán megbízna, Tim.

- Nem tudom - mondta szomorúan Tim, a legédénibb boldogságtól csöppenve bele az apjáért érzett aggodalomba -, nem tudom, hogy szeretett-e engem valaha is. És nem is sejtem, hol kereshetném.

Trift vacsorázott és felkelt. - Kilkenney, maga maradjon itt, a fiatalok nyakán. Én ma cselekvő kedvemben vagyok és vért szagoltam.

Elment.

XXIII. FEJEZET

„Minden olyan tulajdonság, amely egy emberre jellemző, lehet szándékolt is és akkor pont az ellenkezőjét jelenti. Egy ember, aki vasárnap más ruhát visel, mint hétköznapi, valószínűleg polgári báránka. De lehet, hogy tudja ezt és éppen ezért a legveszedelmesebb gonosztevő...”

Haybody.

1.

Yuba megfürdött és gondosan felöltözött. Világoszöld, testhez tapadó selyemruhát vett fel, kis ferde postillonkalapot és indulni készült. Tim a díványon feküdt és nézte.

- Hová még?

- A kalaposnőmhöz - felelte Yuba, alig észrevehető bizonytalansággal a hangjában.

- Mikor jössz vissza?

- Azt... még nem tudom.

Lement az utcára és a Fifth Avenue-ig ment gyalog. A sarkon megállt és intett egy taxinak. - Brooklyn, Woodhaven, Palm Road 59. - mondta a sofőrnek.

A Palm Road 59. szám rácsos kapuja előtt rendőr állott, aki nem engedte be Yubát. A fiatalasszony nagyon izgatottnak látszott és mindenáron be akart menni.

- Mit akar benn? - kérdezte a rendőr.

- Keresek valakit.

- Ki az, akit keres?

- Mr. Grater Huck.

- Az nincs itt. A házat rendőrség szállta meg. Mi is őt várjuk.

Yuba lehangoltan fordult vissza. Nem tudta, hova menjen. Beült a várakozó taxiba és nem tudott mit mondani a sofőrnek. Meg kellett találnia azt az embert, aki Grater Hucknak nevezi magát, mindenáron beszélnie kellett vele. Megnézte, mennyi pénz van nála és azt mondta a sofőrnek:

- Az Elizabeth-i országútra hajtson. Ott majd megtalálja a jelzőtáblát. Silver Crackbe megyünk.

2.

Trift jelentkezett a rabkórház igazgatójánál: ki akarta hallgatni Lindellt. Azt mondták, neki, hogy Lindell nagyon rosszul van, de vallani szeretne, mert fél a haláltól.

Trift bement a különszobába, ahol Lindellt elhelyezték. A szállítás egész feje fehér kötésbe volt bugyolálva, csak a szája látszott ki. Az ápolónő a füléhez hajolt és azt mondta neki:

- Mr. Trift van itt. Ha beszélni akar, most kísérelje meg.

- Maga maradjon itt, nővér - mondta Trift -, mert tanúra van szükségem. Nem tud gyorsan írni?

- Gyorsírni nem tudok, ha arra gondol, de elég gyorsan írok.

- Akkor jegyezze, kérem.

Lindell alig hallhatóan kezdte vallomását:

- Ne gondolja - suttogott -, hogy azért beszélek, mert lelkiismeret furdal. Sohasem szerettem az igazságszolgáltatást és magát személyileg is gyűlöltem Trift, nem is tudom, miért. De félek, hogy ha tovább is vaktában tapogatódzik, végre is többet fog megtudni, mint ha én megmondom azt, ami magára tartozik. Mi gazemberek voltunk, de hogy magunkban elismertük Ronald Haybody igazát, azt a legjobban bizonyítja az a tény, hogy egyikünk se bírta ki a szemrehányó tekintetét, amikor visszatért. Ronald Haybody nagy ember volt, az egyetlen nagy ember közöttünk és mi végeredményben csúnyán elláttuk a baját. Gondolja el: öten mentünk a Tapaizcuraya mentén északkeletnek: MacKeghlen, Corner, Klimbell, Haybody és én. Haybody valami érthetetlen ösztönrel megtalálta a maga öt zsák aranyát, mi nem találtunk semmit. Amikor Silver Crackben letelepedtünk, Bergen felől még zöld mocsárgőzök hömpölyögtek a városka fölé. Haybodynak minden sikerült, nekünk semmi. Vállalkozásai, tranzakciói, tárgyalásai, manőverei, vételei és eladásai szinte gépies biztonsággal hajtották a pénzt az ölébe, míg mi éveken át ültünk a kintinban, ami az övé volt, ittuk a bort, ami az övé volt és vártuk a sült galambot, ami az ő szájába repült. Végül is elhatároztuk, hogy az ő szerencséjével szembeszegezzük a mi négyünk összetartását és ravaszságát. Mindent megpróbáltunk. Haybodynak beteges felesége volt, aki nem bírta a klímát, hamar elpusztult; a Halgyáros egyedül élt egy faházban, indián szakácsnőjével. Fia egy bostoni intézetben nevelkedett, amíg egy nap az intézet igazgatója be nem jelentette levélben Haybodynak, hogy Tim eltűnt, azt hiszi, elrabolták. Haybody kétségbeesetten járt-kelt, de nem mutatta. Az élete állandó veszélyben forgott, fiáról nem kapott hírt, lassanként minden életkedve eltűnt. Meg is halt egy napon, az akkori sheriff, Waddewaiter lakásán. Mi, őszintén szólva, máig sem tudjuk, hogy áll a dolog Waddewaiterrel. Ő nem tartozott a mi körünkhöz, de mindig a mi érdekeinket védte és velünk tartott. Ebből az következett a mi számunkra, hogy a másik oldalon ő is lop és így bizonyos hallgatólagos szövetség jött létre köztünk. Mi az egész hat esztendő alatt azt hittük, hogy Waddewaiter ügyvéd tette el láb alól Haybodyt - míg Haybody fel nem tűnt újra, elpusztíthatatlanul.

- Amikor Tim megtudta apja végrendeletének teljes szövegét, kellemetlenné válhatott a számunkra. A zseniális Haybody ezzel a végrendelettel ki akarta kapcsolni fiát a küzdelemből, amíg kiskorú és tehetetlen, de lehetőséget hagyott neki, hogy felvehesse a harcot a vagyonért, ha önálló és érett lesz és elég erőt érez magában. Az első „gyilkosság” estéjén Corner felkereste a polgármestert, hogy megbeszélje vele, hogyan hallgattassuk el Timet. Corner mellett volt, hogy tegyük el láb alól. Ketten voltak a szobában, amikor az ablakon át bemászott Haybody. Hogy mit mondott nekik a halottaiból feltámadt ember, akinek vagyonát elvették és most akarták a fiát eltenni láb alól - nem tudom. Annyi bizonyos, hogy a polgármestert páni félelem szállhatta meg és bizonyos az is, hogy saját kezével vetett véget életének, mert a revolver, amelyet Corner magához vett s amellyel a kávéháztól két lépésnyire, ő is föbe lőtte magát - a polgármester revolvéré volt. Márpedig nem lehet, hogy MacKeghlen a saját revolverét adta volna oda Haybodynak azért, hogy avval lelője őt. De Corner, mint később én is, ezt a látszatot akarta kelteni. Amikor Haybody látta, hogy a polgármester öngyilkos lett - kimászott az ablakon és Corner akkor becsukta mögötte az ablakot és magához vette a revolvért, így az volt a látszat, hogy a polgármesternél egyetlen ember járt csak és az az ember megölte a polgármestert. Corner mesteri önuralommal játszotta meg az egészet: tudta, hogy ha Haybody

beszélni kezd, elvesztünk mindannyian. Corner föbe lőtte magát, de úgy rendezte a dolgot, hogy mind a két öngyilkosság - gyilkosságnak lássék. Így akarta lehetetlenné tenni Haybodyt, aki bajosan vádolhatott volna ilyen fantasztikus dolgokkal két előkelő embert, amikor minden ellene szól. Corner azt remélte - hogy Haybody újra eltűnik, ha látni fogja, hogy gyilkosnak tartják. Csak egyhez nem volt már ereje Cornernak: messzire eldobni a revolvert magától. Ezt én elvégeztem helyette. Amint látja, értettük a dolgunkat. Klimbell élettelen teste alól is én loptam el a saját revolverét, megtalálják az íróasztalomban. Természetesen Klimbellt is Haybody szemrehányó tekintete, vagy szavai és a következményektől való félelem kergette a halálba. Mindezt azért mondom magának, Trift, nehogy Haybodyt hajszojják tovább. Ronald olyan ártatlan, mint egy cinegetőzés és amit tett, az jogos és érthető és majdnem - a mi szokásainkhoz képest - emberi bosszú volt. Senkire még csak kezet sem emelt. Ebben az ügyben nem őt kell üldöznie, Trift, hanem Grater Hucköt.

Egy kis szünetet tartott, fáradtan legyintve.

- Grater Huck a legnagyobb gazember köztünk. Ezt sajnos, későn tudtuk meg a magunk kárán.

- Tulajdonképpen azt sem tudjuk, kicsoda, mert számtalan maszkban és alakban jelent meg előttünk. Húsz lakása és neve van. Behálózott minket, mert zseniálisan manipulált a pénzeinkkel és rengeteget nyertünk az első időkben.

- Ön joggal kérdezi, Trift, miért kellett három embernek öngyilkosságot elkövetni - miért nem fizettük egyszerűen vissza az elsikkasztott pénzeket, vagy adtuk volna vissza a vagyont Tim Haybodynak? Azért nem tehettük ezt, Trift, mert egy centünk sincs már az elsikkasztott pénzből! Bármikor bekövetkezhetett a vizsgálat, pláne, ha a város átadja az ingatlanokat és papírokat és részvényeket - és kiderült volna, hogy több milliónyi érték hiányzott! Miért? Mert egy gazember Grater mindenünkből kiforgatott! Mindennek ő az oka! Ő a felelős a három emberéletért és az enyéért is, ami már csak egy hajszálon függ! Amikor átvette a vagyonunk kezelését, azt hittük, semmiről sem tud. De amikor az elmúlt évben megszűntek az osztalékok és megtagadta a kifizetést és úgy viselkedett, mintha semmink se lenne nála: egyszerre előállt azzal, hogy *mindent tud rólunk, ismeri a rábízott pénzek eredetét és tudja, hogy nem tehetünk ellene semmit, ha történetesen el is spekulálta az egész vagyont*, amit négyen rábízunk, hogy Silver Cracktól távol és diszkréten legyen elhelyezve és hogy csöndben gyarapodjék. És amikor tegnap elmentem hozzá és pénzt követeltem tőle, legalább annyi pénzt, hogy Európába szökhessen velem, mert semmi kedvem sem volt bevárni, amíg Haybody engem is meglátogat - akkor Grater Huck azt felelte, hogy vagy nekem fizet, vagy Chester MacKeghlennek és ezzel, anélkül, hogy a kezét megmozdította volna, elintézt mind a kettőnket. Most kezdek csak tisztán látni és azt mondom, hogy ez a Grater nem hiába tudott mindent olyan pontosan rólunk és Silver...

- Elájult - mondta az ápolónő. - Rettenetes fájdalmai lehettek, amíg beszélt.

- Kár - felelte Trift -, jöjjön le, kérem, az irodába, hogy legépeljük és hitelesítsük ezt a vallomást.

3.

- Igya ki azt a feketét - mondta Simsmith ügyész -, amíg én elolvasom Lindell barátunk vallomását.

Simsmith még javában olvasott, amikor a telefon csörgött. Trift emelte le a kagylót, mert meghagyta, hogy az államügyész lakásán értesítsék a Lindell állapotában beálló esetleges változásról.

- Halló - hangzott -, itt Connel igazgató beszél.

Lindell meghalt. Igen. Éspedig elég különös körülmények közt. Egy Grater Huck nevű barátja látogatta meg. Mintegy öt percig volt benn a különszobában, négy szemközt a beteggel. Amikor kijött, szólt az ápoló-örnek, hogy Lindell rosszul van. Az ő és egy orvos bementek Lindellhez, aki megmerevedve, arcán halálos rémület kifejezésével feküdt ott. Halálának közvetlen oka: fulladás - ugyanis lenyelte a hőmérőt és az megakadt a torkában. Grater Huck, a látogatója, közben eltűnt.

Trift letette a hallgatót és elmondta Simsmith ügyésznek az újságot. Majd hozzátette:

- Ez egyike azon ritka eseteknek, amikor nem a rendőrség késik el, hanem a gonosztevő. Előfordult az a csodálatos tünet, hogy a tűzoltók előbb értek a helyszínre, mint a gyújtogató! - fejezte be nem minden büszkeség nélkül.

- Úgy érti ezt - kérdezte a kis ember - hogy Grater Huck meg akarta akadályozni, hogy Lindell ezt a vallomást megtegye?

- Well. De olvassa végig a vallomást.

Most újra csengett a telefon. Egy rendőr őrmester jelentkezett és közölte, hogy Grater Huck nem tűnt föl az irodája körül, ellenben egy ilyen és ilyen fiatal hölgy akart vele mindenáron beszélni. Világoszöld selyemruhát viselt és ferde postillonkalapot. A nevét nem mondta meg, ellenben az őrmester hallotta, hogy a várakozó taxisofőrnek Silver Crackben jelölte meg utazása végcélját.

Trift felugrott és a kalapja után nyúlt.

- Hova megy? - kérdezte a főügyész. - Várjon. Elolvastam ezt a vallomást. Maga ezek után azt kívánja tőlem, hogy Haybody ellen vonjam vissza a vádat és rendeljem el Grater Huck letartóztatását?

- Miért?! - hangzott Trift meglepő válasza -, Grater nem követett el semmit. A pénzek, amiket rábíztak, nem voltak határidőre felmondhatók és hogy Grater Huck tudott-e a lopott eredetükről, arra Lindell gyűlölködő nyilatkozata nem elég bizonyíték.

A kis ügyész mérgesen ugrott neki a hatalmas detektívnek:

- Mit képzelsz maga, bolondot járathat velem?! Azt képzelte, hogy egyszerűen mindenki ellen el fogom ejteni a vádat? Erről mondjon le, ember! Vagy Ronald Haybodyt tartóztatom le, vagy Grater Hucköt, érti?! Most választhat!!!

- Akkor talán inkább Grater Hucköt - mondta Trift, miközben talán maga sem tudta miért, elmosolyodott.

XXIV. FEJEZET

„Az egyetlen dolog, amiért egy férfinak élni érdemes: a nő. A nőnek, azt hiszem, azért érdemes élnie, hogy ő legyen az egyetlen dolog, amiért egy férfinak élni érdemes.”

Kilkenney.

1.

Trift felkereste Kilkenneyt a szerkesztőségben és így szólt hozzá:

- Elérkeztünk a Haybody-ügy utolsó felvonásához. Nagy meglepetésben lesz része. Holnapután esetleg már mindent megírhat. Hajlandó kivinni a kocsiján Silver Crackbe?

- Nem - felelte Kilkenney -, nem akarok azzal a Maggie-vel vagy Grace-szel, vagy hogy hívják, találkozni.

- Oh, az ne aggassa - felelt Trift -, közölnöm kell, hogy Waddewaiter Grace zárdába vonult maga miatt és már nincs otthon.

Kilkenney halálsápadt lett. - Honnan tudja?

- Waddewaiter mondta telefonon. Azt is mondta, hogy az a Grace vagy Maggie, vagy hogy hívják, még egyszer beszélni akar magával, mielőtt öngyilkos lesz.

- De hiszen az előbb azt mondta, hogy zárdába akar vonulni és már nincs is otthon!

- Lehet, hogy így mondtam. Azt hiszem, az egészséget csak azért mondtam, mert előre sejtettem, hogy maga reménytelenül szerelmes Maggie-be, vagy hogy hívják.

- Már megint előre tudott valamit, utólag - dühöngött Kilkenney, de azért csöngetett a szolgáknak.

- Mondja meg Mr. Profnak, hogy haldoklom és így csak kedden jövök be újra. Addig takarítsa ki a szobámat, de a szeméthez ne nyúljon.

2.

Yuba délután ért Silver Crackbe és hirtelenében nem tudta, mihez fogjon. Kifizette a taxit és leült az Abbgate kávéház teraszára. Samuel Morton Davies Smith, a hosszú pincér, letette elé a feketekávét és megkérdezte:

- New Yorkból tetszik jönni?

- Igen - felelte Yuba. De nem volt hajlandó beszélgetésbe kezdeni. Megrohanták az emlékek. Az új Ziegfield-revü melódiai jártak az eszében. A próbákra gondolt, hogy milyen nehezen tanulták meg kolléganőivel a legyezőt a fül mögött viselni! Mennyit gyakorolták, istenem, míg a néző egy pillanatra ha elmosolyodik azon, hogy ezek a Pompadour-ruhás irodistaleányok ceruza helyett összecusokott legyezőt viselnek a fülük mögött. Erről eszébe jutott Timmel való első találkozása és a két első Silver Crack-i útja. Most határozottan érezte, hogy szereti, az

első pillanattól kezdve szerette a férjét, ezt a tehetetlen, naiv, csendes férfit, akire Grater Huck irányította a figyelmét annak idején...

Összerezzen. Eszébe jutott, hogy tulajdonképpen miért jött ide. Fizetett és elindult Waddewaiter ügyvéd háza felé. A French Furrow-n süttött, égett, lángolt a nyári nap s az ügyvéd háza előtt egy fiatalember repült ki a kapun. A fiatalember leült a porba, majd feltápászkodott és nem csodálkozó, hanem rémült arccal nézett Yubára.

- Elveszett ember vagyok - suttogta Chester MacKeghlen -, tudod, kicsoda Grater Huck?!

- Tudom - mondta csöndesen a leány és szelíd mozdulattal félretolva Chestert, belépett a kapun. Bent, a pázsiton állt Waddewaiter ügyvéd és szigorúan nézett Chester után. Csak akkor enyhült meg az arc kifejezése, amikor a leányra nézett.

- Beszélhetek *vele*? - kérdezte Yuba bátortalanul.

- Hogyne - felelt az ügyvéd -, már nagyon szeretné magát, mint Mrs. Haybodyt üdvözölni.

A hűvös dolgozószobában, az asztalra támaszkodva állt Haybody és a hangokra figyelt, majd kinézett az ablakon. Lenn, a kerti lépcsőn állt Yuba és az öreg, kőarcú ember, hét és fél év után először elmosolyodott, amikor ezt az asszonyt meglátta.

- Mondja, Waddewaiter - kérdezte Yuba -, maga jó barátja *neki*?

- Barátja vagyok és nagy tisztelője. De maga nem tudhatta, más sem tudhatta, hogy én az ő kívánságára tűröm, hogy ez a banda sorozatos gazságait elkövesse. Ronald azt akarta, hogy előbb megmutassák az igazi arcukat. Egy büntetést meg lehet előre akadályozni, de a következőket csak akkor, ha az elsőt már elkövezték.

Beléptek a dolgozószobába és Ronald Haybody megszorította az asszony kezét.

- Én visszatérek ebbe a városba - mondta Haybody -, amelyet valaha szép és boldog emberi közösséggé akartam fejleszteni és a maga kedvéért visszatérek az emberekhez, akiket valaha szerettem. Én nem bántottam senkit, csak segítettem nekik magukon és egymáson bosszút állni. Megszabadítottam tőlük a társadalmat - bár ne csak négy, hanem négymillió hasonszőrű fickótól szabadíthattam volna meg, hogy legalább pár hónapig nyugodtan éljünk.

3.

- Trift felügyelő és Mr. Kilkenney - jelentette a szobaleány. Yuba az apósára nézett.

- Tessék - mondta Haybody.

Trift belépett, arca semmi meglepetést sem mutatott Haybody láttán. Egy pillantással meggyőződött arról, hogy Yubán zöld selyemruha és ferde kalap van, de erre vonatkozóan sem tett semmiféle megjegyzést.

- Jó hírem van a számára, Mr. Haybody. Az egybevágó nyomozási adatok és Lindellnek halála előtt tett vallomása alapján az ügyészség megszünteti az ön ellen emelt vádat. Önt emberileg sem érheti vád: az egyik ember elveszti a csatát a gonosszággal szemben, a másik - ez sokkal ritkább eset - a tisztesség zászlaját viszi győzelemre. Ellenben Simsmith barátom vádat emel Grater Huck ellen.

Trift figyelmét nem kerülte el, hogy Yuba erre a hírre ijedt arcot vágott.

- Talán csodálkozik ezen, Mrs. Haybody? - kérdezte barátságosan.

- Ó, nem - felelte Yuba. - De Mr. Grater Huck nem követett el semmit és velem és boldogult édesanyámmal nagy jót tett egyszer. Az ő házában laktunk és két évig nem tudtuk a házbért megfizetni.

- Viszont - szólalt meg mély hangján Ronald Haybody - egyszer aztán ő kért szívességet magától.

- Az nem volt szívesség. Hogy én Timmel megismerkedtem és felhívtam a figyelmét a végrendeletre - ennek köszönhetem, hogy most boldog asszony vagyok.

Az öreg Haybody átölelte Yubát és büszkén nézett Triftre. - Ha az embernek ilyen menyé van, akkor sok mindent el tud felejtetni.

- Nem csodálkozik azon, Mr. Haybody - kérdezte a felügyelő -, hogy amint beléptem ide, rögtön megismertem önt? Ez onnan van, hogy egyrészt rengeteg arcképe van forgalomban itt, másrészt már találkoztunk egyszer.

- Nem tudok róla - felelte Haybody csodálkozva -, hol?!

- Tegnap este, Grater Huck irodájának kertjében. Én a sötétben is látok. Egyébként, ha a véleményemre kíváncsi, szerintem a rendőrség dolgát könnyítené meg, ha mindenki ilyen ügyesen vissza tudná szerezni a tolvajoktól a jogos tulajdonát, mint ön. Én csak valami ördögi gúnyt látok benne, hogy a Ronald Haybodytól ellopott pénzt Grater Huckra bízták a tolvajok. Én már régen tudom, hogy Ronald Haybody és Grater Huck egy személy.

- No - jegyezte meg Kilkenney savanyúan - megint valami, amit Trift előre tudott utólag. Valamit még azért szeretnék az ön szájából hallani, Mr. Haybody. Én Waddewaiter ügyvédet többszörös rablógyilkosnak tartottam eddig és mivel félek, hogy hamarosan az apósom lesz, szeretném a riportomban megfelelő megvilágításba helyezni a dolgot.

- Waddewaiter - mondta Haybody - a legjobb barátom volt mindig s az utasításaim szerint cselekedett az egész idő alatt, bár tudom, hogy sokszor nem volt ínyére egy és más. Az ő segítségével csinálhattam meg azt is, hogy látszólag eltemettettem magamat, anélkül, hogy bárki is észrevette volna a - mondjuk - „kegyes” csalást. Ebben a két emberben bíztam meg az egész idő alatt: benne és Yubá-ban. És egyikben sem csalódtam. A fiamat csak most fogom megismerni egész közlelől.

- De mit akart azzal mondani - kiáltott Waddewaiter Kilkenneyre -, hogy én az apósa leszek, mi?! Megőrült maga, fiatalember?!

- Tudom - felelte az újságíró -, hogy ez magának sem kevésbé kellemetlen, mint nekem. De kénytelen vagyok megkérni a kedves leánya kezét, mert bár az ilyen ügyek nem érintenek mélyebben engem, az az érzésem mégis, hogy nem tudok nélküle élni és nincs rosszabb, mint olyan valaki nélkül élni, aki nélkül nem tud élni az ember. Különben pedig a barátom, Trift felügyelő, megígérte nekem, hogy ha nem adja hozzám a leányát, kékre és zöldre fogja verni magát.

4.

Silver Crack ma nemcsak gazdag, hanem boldog város is -, s hogy ez óriási különbség, azt ma minden zugfilozófus már az önképzőkörben hangoztatni kezdi. Ronald Haybody a komplikált örökösödési, feltámadási, helyreépítési, átírási és tulajdonmegállapítási kérdéseket egy a város ellen - és viszont - indított polgári perben igyekszik tisztázni, amelynek mindkét felet kielégítő szerencsés kimenetelére garancia az a tény, hogy a MacKeghlen öngyilkosságával megüre-

sedett polgármesteri székbe a közszeretet Tim Haybodyt ültette be. Tim Haybody polgármestersége alatt a város fokozott virágzásnak indult és a fáradt New York-iak paradicsoma. Az a legenda, hogy a kisvárosokban csupa tisztességes ember él, megdőlt, de áll és virul a hit, hogy azért mindenütt vannak még tisztességes emberek, Amerikában is. Kilkenney autón jár be a hivatalába, mert már nemcsak a felesége, de Silver Crack nélkül sem tud élni. És Samuel Morton Davies Smith, a hosszú pincér, élete végéig büszke rá, hogy egy csúnya bűnügynök legalább öt percig a gyanúsítottja lehetett.

Tim szigorú polgármester, aki Ronald Haybody képe alatt ül a hivatali asztalánál és aranyláncon csüngő emailírozott töltőtollával játszik, mialatt komoran hallgatja a jelentéseket. De ha hazamegy a kis kertes házba, amelyben legénykorában is lakott - már sokkal kisebb fiú. Mert a felesége ezt a tekintélyes férfit néha három szobán is végigkergeti, pelenkát lobogtatva a kezében, amely fehérenemű közepére színceruzával egy teljességgel oda nem tartozó mondatot írt fel a polgármester úr. Ha nyár van, Fatlink, derekán bőrvél, összeszorított fekete zakójában az udvaron ül, karjában tartja a legifjabb Haybodyt és hogy álomba ringassa, fegyencdalokat dúdol a fülébe, amíg Trift felügyelő ki nem kapja a kezéből. Végül megjelenik Ronald Haybody és nagyapai gonddal elveszi tőlük a csecsemőt. Hóna alá kapja és beviszi Yubának, aki felsikolt, magához rántja a fulladozó bébit, elejti a pelenkát, amit a polgármester lopva felemel, hogy íróasztalánál lemásolja róla a mondatot, amit beír egy noteszba, amelyet Waddewaiter ügyvédtől kapott.

(Vége)